

श्री नवल

श्री गीत भाषा

वि. संस्कृत-भाषा-प्रकाश-विभाग

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

. [ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૨૬૬૨ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ગીતમણી

વિષય ૬-૨ : ૪

૧૩૬૬૨

શ્રી નવલ
શ્રી ગીત માળા.

૫૧.

“ઘડી ઘડી ઘટ ઘટ પ્રકટી નિરંતર,
ઘટ ઘટ જાણે નારાયણી;
કોડી કુજરને કણ મણ આપતી,
આ રામુરી પારાયણી । ।”

[ગીત ૨૮ મું.]

લેખક,
ત્રિવેદી રણછોડલાલ મહાસુખરામ કવિ.
રાયપુર, પખાલીની પોળ, બગડાવાડ;
અમદાવાદ.

પ્રકાશક,
શ્રી ભગવતીના દાસાનુદાસ.
અમદાવાદ.

દ્વિતીય અમુદ્રક.

ગુજરાત વિધાનસભા
અમદાવાદ
ગુજરાતી ગ્રંથાલય-સંગ્રહ
આથી પહેલી.

પ્રત ૨૦૦૦

1 સેપ્ટેમ્બર ૧૯૮૧ આશ્વિન શુક્લ પ્રતિપદા. સને ૧૯૨૫

પદ.

“ ઘટ ઘટ વ્યાપી ઘટ ઘટ માર્પે,
ઘાટ ઘડે ઘટ સાડે;
ઘટ ઘટ રહીને ઘડીત કરતી,
કાઈ નથી બેરી કે વ્યાઈ રે.”

[ગીત ૨૦ મું.]

સર્વ સ્વસ્તી

સર્વ હક લેખકે સ્વાધીન રાખ્યા છે.

સર્વ સ્વસ્તી

અમદાવાદ-પાંચકુવા,
શ્રી હરિદ્વર પ્રિ. વર્કસ-સા. હાલુકાઈ રોડનારે બાપુ.

[૩]

પ્રસ્તાવના.

૫૬.

કરવાનું છવ તું કરજે—નારાયણી૦

પરભવનું ભાતું તું ભરજે—પારાયણી૦

કરવાનું હોય તે સત્વર કરી લે કરશું કાલે વાત કાચી,
વિચારમાં તો ધણુ વવાલા કાની આશા રહી સાચી—૧
કહણ કાળની કાળ છે કામી ખમર નહીં દે આજે,
દૈવ તણે દીધ દયા નથી શું સતાં તને સાડ લાગે—૨
પરવારીને કો નથી પરવરીઆ તૃપ્ત્ય કદી ન તુજ ભાગે,
સમજીને સાલ્યા અંજે સમરતાં ધા તુજને શા વાગે—૩
કાચ તણી કુંપી આ કાચા જોખન પાણી પરપોટા,
જોત જોતામાં ફટશે ફટ દઇ ખેલ પછી યાશે જોટા—૪
બંધ તીજેરીના નાણા ઉડશે ભાગ્યનો ભાગશે જોડા,
દેશ પરદેશમાં પેઢી ચક્ષાવી પડશે શરારીનો ટોટા—૫
પૂર્વ જન્મના પુન્યે દીધો મનુષ્ય દેહ દીનનાથે,
ધુમાડના શીદ ભરે છે બાચકા મૂર્ખ આવે તું બાથે—૬
પ્રસ્તાવ રૂપે પ્રસ્તાવના આ ચેતન ચેતી જા આજે,
પાછળ પખો તો પસ્તાઇશ પુરો કરી લે કામ તુ આજે—૭
ધ્યાન ધરી અંબાનું ચિતમાં દાન કરી લે હાથે,
પાપ પુન્ય રણછોડા રંગે હાથે યશે બધું સાથે—૮

તા. ૧૬-૮-૨૫

શ્રાવણ વદ ૧૨

રવીવાર

સં. ૧૯૮૧.

લી.

કવિ રણછોડ મહાસુખરામ ત્રિવેદી
રાયપુર-પખાલીની પોળ,
બગડાવાડ-અમદાવાદ.

[૪]

શ્રી ગીત માળા આરોપણ મંગલ વિધાન.

(કુંવર દેવકીના કહાન આજ મારા મહેમાન-એ રાગ.)

આનંદે અરપુ મા બહુચરી શ્રી ગીતમાળ,
સોહે સુરતા મુગંધી સુમન મનડાની માળ—૧
કંચનને ચાંદી નથી નથી મુક્તા મણી માળ,
માણેકને હીરા નથી નથી રત્ન રઠીયાળ;
ગુંથ્યા ભાવ ગુલાબ હેત મોગરાની માળ—૨
ભરી ભક્તિ નીતિ ભલી કરી કીર્તનની માળ,
ધરી કરપર કોડે ઉભો અધવચ અંતરિયાળ;
વન્દુ વારી અગ્નિહારી હ્યોને ભજનની માળ—૩
જનની જહરથી જન્મીને જંતેયો ન જીવન સાર,
મારે સારે ખુશ કર્યું ભર્યો કર્મ ભંડાર;
દીકું બીકું જગન સાચી જડી ગીતમાળ—૪
મારે તે ન્યારે થયું, ન્યારે ખારે જાણુ,
પંચભૂતમાં પંચીયું રહ્યું એક જીવ જાણુ;
અધું ઉડી ચાલ્યું મા રહી શ્રી ગીતમાળ—૫
અંધ અની અભિમાનમાં કરી રહ્યો તોફાન,
સુખમાં મા નવ ઝોળખી દુઃખમાં થયું પિછાન;
નમે કરજેડી રણછોડ સ્વિકારો ગીતમાળ—૮

તા. ૨૪-૮-૨૫ }
ભાદરવા સુદી ૫ }
(અષી પાંચમ) }
સં. ૧૯૮૧. }

હું છું તુજ કાલો ઘેલો આશ,
રણછોડ મહાસુખરામ કવિ,

અર્પણ પત્રિકા.

શ્રી શ્રુષ્ટી સંહારક સ્વામી શ્રી રૂદ્રપરમાત્મન
શ્રી શંકર ભગવાનના પુનિત ચરણ કમલે!

૫૬.

ભોળા શંભુ ભોળા શંભુ ભોળા શંભુ નાથ,
નમામિ શંકર ભવાની શંકર હરહર શંકર નાથ—૧
જ્યજ્ય ભોળા શંભુ નાથ હરહર ભોળા શંભુ નાથ,
જ જં ભોળા શંભુ નાથ—ભોળા શંભુ
ભોળા શંભુ નાથ આવ્યો શરણે હું અનાથ,
રાખો ચરણે ઝાલી હાથ મારી નાથ તુજકર નાથ—૨
આદી મધ્ય અંત નહીં ઇશ જે અનાદી,
નથી માત તાત જન્મ મરણ જરાદી;
વિષ્ણુ ને વિરચી જેની ચહે છે પ્રસાદી,
ચહે છે પ્રસાદી પાર પામે ન વિવાદી,
જેની ઘટ ઘટ ગાદી, એવા રહું જગનાથ—૩
ધુણીવાળા ધુન્ય તારી મુજનેરે લાગી,
જટાળા જોગીને જોઈ બ્રમણા રે લાગી;
અનંદની વીણા મારા અવણમાં વાગી,
અવણમાં વાગી જોતા જ્ઞાન જ્યોતી જગી;
ઢૂંક્યા ત્રિપુરારી ત્યાગી વસ્ત્રા દીલ વિશ્વનાથ—૪
આધિન રહે છે રીદિ સિદ્ધી શિરનામી,
નેતિ વદે વેદ પાર સારદા ન પામી;
અખંડ આનંદ રૂપ અચળ અકામી,
અચળ અકામી રણુછોડો શિર નામી;
રણો શરણે વિરામી, દયા કરો દીન નાથ—૫

હું છું તુજ કાલો થેલો બાલ,

રણુછોડ મહાસુખરામ કવિ.

[૬]

॥ હું ॥

૫૬.

હું તે હું નથી નારાયણી—અંબે
વિશ્વને હું નથી પારાયણી—અંબે

નથી મન બુદ્ધિ અહંકાર ચિત્તું નથી જ્ઞાન જીવને ધ્યાણ,
નથી વ્યોમ જુમી નથી તેજ વાયુ, નથી હું નથી હું નથી તું પ્રમાણ-૧
નથી પાણી પાદો ન ઉપસ્થ વાયુ નથી મુખ તણી હું વાણ,
નથી પંચકોશો નથી પંચ પ્રાણો નથી હું નથી હું નથી તું પ્રમાણ-૨
નથી દેવ રાગ નથી લોભ મોહ નથી મદ માત્સર્ય જાણ,
નથી ધર્મ અર્થ નથી કામ મોક્ષ નથી હું નથી હું નથી તું પ્રમાણ-૩
નથી સુખ દુઃખ મંત્રને તિર્થ હું નથી વેદ યજ્ઞ પુન્યને પાપ,
બોક્તા બોલ્યું નથી બોજન રૂપ નથી નથી હું નથી હું નથી તું પ્રમાણ,
નથી પિતા માતા નથી અન્ધુ મિત્ર નથી મૃત્યુ જન્મ નથી જાતિ ભેદ,
ગુરૂ નથી ને શિષ્ય નથી હું નથી હું નથી હું નથી તું પ્રમાણ-૫
નથી સુકિત ને અંધન નથી હું નથી રૂપ ને નથી નામ,
તન નથી હું ને ધન નથી હું નથી હું નથી હું નથી તું પ્રમાણ-૬
નિર્વિકલ્પ હું નિરાકાર છું હું આનંદ રૂપ સ્વરૂપ,
માયા ક્રયા જીવ સંસાર રણુછોડ નથી હું નથી હું નથી તું પ્રમાણ-૭

[૭]

॥ પોતે ॥

૫૬.

ડાહો થઈ રણુછોડ નવ સમજ્યો સારી શુદ્ધિ શેની (૨)
 ચેત્યાને અવસર નવ ચેત્યો બળા ચતુરાઈ તેની—અહુચરી૦
 મારા ન જાણ્યા તારા ન જાણ્યા મરી ગયો વિશ્વાસે (૨)
 મિત્ર ન જાણ્યા કુમિત્ર ન જાણ્યા કુખી ગયો પરઆશે—અહુચરી૦
 હાલ કાળની બીક ન રાખે છજે અરખે મહાલે (૨)
 લાડી વાડીમાં લખ્યાયો બહુ બહુ સૌ લાળે—અહુચરી૦
 આથ ભરે વાદળથી વસમી ફીડા કરી સૌ કાળે (૨)
 જીવાનીના ચકડોળે ચઢીને જીવતાને પરજાળે—અહુચરી૦
 ધર્મ કર્મની વાત ન ધારી ધાર્યાં અવળા ધારા (૨)
 પૂછે ગાછે કદી ન કોઈને આપે કરે ઉધારા—અહુચરી૦
 વૃદ્ધપણમાં જોવીદ ગાથું કરથું કર્મો સારા (૨)
 સુખ ભોગવી સન્યાસી થાથું લાખો કરે લવારા—અહુચરી૦
 કાળમતિ નવ રનિજ જાણે દુખત્રે ખાલી ડાચુ (૨)
 કમળ જાણ્યું જે જરા આવતાં જમ મેલશે કાચુ—અહુચરી૦
 ખાવાનું હવું ત્યાં સુધી ખાઈને સગા થયા સૌ કારે (૨)
 હુંટી કુટી નાગો કરીઓ કાઢ્યો ગામના ચોરે—અહુચરી૦
 બા બાઈ મામા ઉંદર મામા ફૂઆ કાકા મીઠું રાઈ (૨)
 મામી કાકી ફઈઆ નાઠા રંક પખી થઈ વાઈ—અહુચરી૦
 છૈયા છોકરે પરણી નારી ઉતારી માયા રહી (૨)
 પૂર્વ જન્મના પાપ કર્મની બલ હોળી આ સહી—અહુચરી૦

[૮]

હું કોઈનો નવ કોઈ ન મારું આજ હાથથી ગઈ (૨)
 ગરીબની મા અંધે ખેલી છેલ્લી જીલપર થઈ—અહુચરી
 વસા મિત્રના નેહ નાતામાં નબી રહ્યો હું કંઈ (૨)
 કરજોડી કહું રણુછોડ અંધે ચવાની સૌ થઈ ગઈ—અહુચરી

લાયકાત.

ખેમદો.

લજન પુજન નવ જાણે—રણુછોડીઓ

દેવાનું હોડપર આણે—લવાની મા

મંત્ર ન જાણે ચંત્ર ન જાણે જંત્ર ન જાણે લગાર,
 ધ્યાન આવાહન સ્તુતિ ન જાણે શાસ્ત્ર કથા ન ગમાર—૧
 મુદ્રા ન જાણે માળા ન જાણે દીક્ષના ઉભરા કાઢે બહાર,
 ઝાંખી કરે મા મંદીર આવી તવ દર્શન દેદાર—૨
 કુદી કુદી મા કદમ ભરે છે ડરે ન દીક્ષમાં નાદાન,
 જીવાનીમાં દીવાનો બનીને જૂઠી જાયે નિજ જાન—૩
 અંધ બની અભિમાનમાં ધ્રુમતો બળીઆથી બીડતો આથ,
 છોડે કછોડે થાતો તે માતા થાતી કુમાતા ન સાથ—૪
 આકાશના તારાની ગણતી કરાય કદી સાગરનું નીર મપાય,
 તારી દયાનો પાર ન આવે માતા તું માતા સદાય—૫
 પાતકી મુજસમ કોઈ નથી મા જોતા આ જગ મોઝાર,
 હસતો જાયે ને રેતો આવે મા કરમ કરે પારાવાર—૬
 પાપમી તુજ સમ નથી કો માતા જોઈ કાઢ્યો જમસાર,
 કરજોડી વંદી કહે રણુછોડા મા તે મા કોઈ ન થનાર—૭

[૬]

સ્નેહાંજલી !

શ્રી ધર્મે જ્ઞાસુ શ્રીમાન સ્નેહી મિત્રશ્રી !

વસા પોપટલાલ ભોગીલાલના કર કમળે !!!

પદ.

મળેા આ વખતેા પોપટ,
પ્રભાતે કંઈ ઉડી નશે;
થશે હાથે બધું સાથે,
સમજુ રણુ છોડવી નશે !!

કરી લે માજના દર્શન,
જપી લે પ્રેમની માળા;
વિગ્રામે આપવા કાજે,
વસાવી છે ધર્મશાળા !!

જગતમાં જન્મીતે જણે,
જીવન ધર્મે જગાવે છે;
કરીને લોકના કલ્યાણ,
જન્મ સાર્યકે મનાવે છે !!

હું છું

તમારો દીન મિત્ર

રણુછોડ મહાસુખરામ કવિ.

સ્નેહ દર્શન.

શ્રીમાન સ્નેહી મિત્ર શ્રી !

ડાહ્યાલાઇ સાંકળચંદ્ર ભક્તિ.

આપ શ્રીમાન સ્નેહી મિત્ર મને શ્રી
શક્તિ માર્ગનો પ્રથમ પંથ બતાવનાર
છો, આ શ્રી ગીત માળા થઇ છે તેના
કારણરૂપ આપ શ્રીમાન છો. આ મંગલ
પ્રસંગે આપનો આભાર માનવાની તક
લાઈ હું મને કૃતાર્થ માનું છું!! શ્રી
ભગવતી આપનું કલ્યાણ કરે!!!

લી. સ્નેહાધીન,

રણુછોડલાલ મહાસુખરામ કવિ.

શ્રી ગીત માળા.

જય અંબે!!

॥ ॐ ॥
॥ नमस्कृत्यै ॥

श्री नवल

१

भंगलायरथ.

— १००० —

(राग—तीक्ष्णो. अक्षर १०८)

॥ ॐ । श्री ॥

सरस्वती रसवती लगवती वन्दु सती.
देजे मती लव चीती कुटुं कथी अथ ध'नी—सरस्वती०
... ... (२)
... ... (२)—सरस्वती०
धटना धडी धटभाषां धट धट रडी शक्ति छती.
अध धुं लव अधमां निज कर्भथी यध दुरगती:
असार आ मंसारमां नथी सार माता कंठ रती.
सत्य तुडी तत्व तारथु रथुछेउ ज्योती जसवती—सरस्वती०

૨

નૃત્ય સંગીત.

આવા આનંદે ગાવા ગજનંવા ઓમ્ ઓમ્ ઓમ્,
 નાચે હૌં હૌં હૌં રાચે ઐ ક્લીં શ્રૌં (૨)
 ચંગ ઉપંગ મૃદંગ ગજનંવા તોમ તોમ તોમ—આવાં
 ચક્રીતંગ ચક્રીતંગ ચક્રીતંગ ચક્રીતંગ (૪)
 ચક્રીતંગ ચક્રીતંગ ચક્રીતંગ ચક્રીતંગ (૪)

નાદર દિના કીટ કીટધા

તાદર દીના કીટ કીટધા

તુમ દર દીના કીટ કીટધા

મથા ચિના કીટ કીટધા

તક ધેના તક ધેના (૨)

અંગ ઉમંગ વધારી સગનંવા ઓમ્ ઓમ્ ઓમ્—આવાં

ધુમકીટ દીદીકીટ ધુમકીટ દીદીકટ (૪)

ધુમકીટ દીદીકીટ ધુમકીટ દીદીકટ (૪)

... (૨)

... (૨)

છીછીછુમ છીછીછુમ છીછીછુમ છીછીછુમ (૪)

છીછીછુમ છીછીછુમ છીછીછુમ છીછીછુમ (૪)

ધન્ય ધન્ય દીન મગલમય આજે (૨)

રાજે હૌં ઓમ્ ઓમ્ ઓમ્ ઓમ્—આવાં

૩

ધ્રુપદ.

વન્દુ વિશ્વધારીણિ વન્દુ વિશ્વધારીણિ,
વન્દુ વિશ્વતારીણિ નારાયણી શ્રી અંગિકે!
અખીલ આઠ દેશ્વરી વિનતુ વિશ્વેશ્વરી,
મંગળા માહેશ્વરી નારાયણી શ્રી અંગિકે!
તંત્ર છે આ જગત તારું મંત્ર ધ્યાન જ્ઞાન ચારું.
જંત્ર જીવ જીવન સારું નારાયણી શ્રી અંગિકે!
લક્ષ્મી લિડલજની રંક હૃદય રંજની,
રણછોડ મા નિરંજની નારાયણી શ્રી અંગિકે!

૪

સાખી.

“યુગે યુગે વ્યાપી રહી
યુગ યુગમાં અવતાર,
ઘટ ઘટ પ્રકટ ઘડી ઘડી
ઘટ ઘટ મુજ સંસાર.”

મંગલ મૂરતી મંગલે
મંગલ કરે સુખ શાત,
મહા માયા મંગલ કરે
બાલિ બહુચર માત.

જય જય જ્યોતિ અંગિકે
જય જય જગદાધાર,
જય જનેતા જગતની
વન્દુ અંમે જયકાર.

૫

લીમપદાસ.

શંકર સ્મર હર શિવ શિવ સુખકર,
શંભુ સ્વયંભુ સદા શિવ હર હર;
ભવમાર ભવનાર ભવપાર ભવમાર,
દીનબંધુ દાતા ત્રાતા દિગંધર— ૧
નિલકંઠ નરનાથ નરનાથ હર હાથ,
ત્રિપદર ત્રિપદર વન્દુ ત્રિશબર— ૨

૬

નૃત્ય સંગીત.

નાચત નટી નટાર્ધ નટી નટ નાયક (૨)
નાટીત નાટક ધુર્જટી શિવ સ્લાયક (૨)
થેઇ...થેઇ...થેઇ તકધા થેઇ તકધા,
થેઇ તકધા થેઇ તકધા વન્દુ જય હાયક— ૧
વાગત મૃદંગા.....(૨) ધીધીકટ ધીધીકટ
ધુરાકટ ધુરાકટ ધિમિકટ ધિક્કટ
ધિકટ ધિમિ ધીન ધીન ધીન
ધિનનં ધિનનં ઝીનનં ઝીનનં...આનંદ હાયક— ૨

શ્રી ગીત માળા.

૫

જય શિવ, જય શિવ, જય શિવ, જય શિવ ! (૪)

જય શિવ, જય શિવ, જય શિવ, જય શિવ ! (૪)

ધિમિદિતિ ધિગિધિન ધિમિદિતિ ધિગિધિન

ધિગિત ધિગિન ધીગી તતથા તતથા

તાથોંગા તાથોંગા ધિકૃતામ

ધિધીકૃટ ધુમકીટ ધીધીકૃટ ધુમકીટ

.....૯૨ વરદાયક—

૩

૭

એમરો-તાલ દાદરો.

અલિહારી આઝા અલુચરી—જય જય૯

આદી અનાદી આદ' દાશ્વરી—જય જય૦

આગમ નિગમમાં એક તું આદી નારાયણી નિરજની,
મંગળ કરે જે મગલ સમયે મગલ કરતી મન રજની—૧

જ્યોતિ ઝમે જે જુગમાં કારમી તે તું જ્યોતિ છો જગતી,
જીવન જગમાં જીવ જે ધારે તે તું જીવનને જગાવતી—૨

જનેતા જુગતી જય જગદમે જાણે તું તનતી મનતી,
લજન પૂજન શું જાણે રણુછોડો જપે જપે જગજનની—૩

૮

ગઝલ.

અંખિકા તું, અંખિકા તું, અંખિકા તું, અંખિકા તું !

અંખિકા તું, અંખિકા તું, અંખિકા તું, અંખિકા તું !!—૧

પિંડ લક્ષ્માંડ વ્યાપક શું દૈત અદૈત સ્થાપક શું,
 મોક્ષને શાંતીનું સ્થળ શું અંગિકા તું, અંગિકા તું—૨
 જન્મ ને મરણ જીવનું શું કર્મનિ મૃત્યુનો ડર શું,
 ધર્મનિ ધર્મ ઉરમાં શું અંગિકા તું, અંગિકા તું—૩
 જન્મતાં બાલ બોલે શું છેદન જ્યાં નાળનું થાતાં,
 કહે છે મુખથી એક મા અંગિકા તું, અંગિકા તું—૪
 હજારો જન્મના કર્મો કરોડો પાપના પુંજે,
 પલકમાં નાશ મુખ જે કહેા અંગિકા તું, અંગિકા તું—૫
 નરકમાં મુર્ખની દષ્ટિ સ્વર્ગમાં રાત્રીની કૃષ્ટી,
 પરમ છે પુન્યની વૃષ્ટિ અંગિકા તું, અંગિકા તું—૬
 નિતી દેનાર જગમાં શું ભક્તિ દેનાર જગમાં શું,
 મુક્તિ દેનાર જગમાં શું અંગિકા તું, અંગિકા તું—૭
 તજી ઘરબાર કંઈ રાગી મુક્યા દરબાર થઈ ત્યાગી,
 લગન એક અંગમાં લાગી અંગિકા તું, અંગિકા તું—૮
 ઉધે માથે રહ્યા લટકી ગયા કંઈ પારે શીર પટકી,
 વહે કંઈ વનમાં લટકી અંગિકા તું, અંગિકા તું—૯
 દુઃખી કોઈ આવે લિખારી સુખી આવે છડી સ્વારી,
 બોલે મા વંદી બલિહારી અંગિકા તું અંગિકા તું—૧૦
 છુટો કુંડીથી જે બોલો મુકી સૌ દંડ દીલ બોલો,
 કહે રજુછોક મા ગોલો અંગિકા તું, અંગિકા તું—૧૧

૬
આશાગોડી.

આઓ છું તુજ પારે—અહુચર માજી
બગતાને કે નવ ફારે—અંમે આધ
ઉલટ્યા સગા સૌ ઉલટ્યા વહાલા ઉલટી દુનિયા મારે,
બાજી નસીબની પલટાઈ ઉલટી માડ ન સૌ કોઈ મારે—૧
દુઃખ પડે ત્યારે બાલ પ્રિયારું મા મા મુખ પોકારે,
જુગ જનેતા બેસી રહ્યા શું હું તો છું ચરણમાં તારે—૨
વાંક ન જોશો રાંકના માડી વહેલા આવો વહારે,
ઉપર આસ ને નીચે ધરતી બેસી મા એક તું મારે—૩
શરણાંગત મા સ્થાય કરોને અધવચ હું છું અત્યારે,
કાલાવાલા કરી કર જોડે રણછોડો હૃદય વિચારે—૪

૧૦

ભેરવી (થઈ પ્રેમ વશ પાતળીયા).

જય જ્યોતિ જય જગજનની રે,
જાણે તું તનની મનની;
બીડ ભાગો આ ભવ દવનીરે,
લાગી અંતરમાં લગની— ૧
અહુનામી બોલું બલિહારી,
બાળી અહુચર બાલા;
રાગી સંકટ જન્મ મરણના,
રણછોડો મા નિર્જની રે— ૨

મોહ મમન કારે કરો, હરો હુંપદ અભિમાન,
ભરો બીતર ભક્તિ થકી ઘટમાં પ્રકટે જ્ઞાન.

૧૧

(રામ બાણ વાગ્યાં હોય તે જાણે—એ રાગ.)

હારે નામ સમજીને બેશી રહીએ,

એક બહુચર બહુચર નિત્ય કહીએ—હારે૦

શાસ્ત્ર પુરાણમાં ગમ ન પડે કંઈ ખાલી ખોટી શીઠ થઈએ,
હજારાહજુરમાં જંગતો પારો એક બહુચર બહુચર ખાલી ગઈએ—૧
અદ્વૈત દ્વૈતની મોહની માયામાં લક્ષ ચોરાશી ફેર ફરીએ,
શ્રુતી સિદ્ધાંતને વેદાંત સાર એક માને પારે જઈ તરીએ—૨
જુગવા જુગવા પંથ અનેક છે જુદા જુદા નામ કહીએ,
શિવ શક્તિમાં સર્વે સમાયા માયા આનંદ પ્રહ્લ લહીએ—૩
અહં પ્રહ્માદિમ તત્ત્વમસિ ને પ્રતાપ પ્રહ્લ વેદ કહીએ,
અયં આત્મા આનંદ પ્રહ્લની એક શક્તિ અંબેઆઈ લહીએ—૪
અહં ઇદમની ધુન્ય તો વ્યાપી વિશ્વમાં સાર શુન્ય લઈએ,
રણુછેડ શક્તિની શક્તિતો જાતા રામ રામ કહી અખોલ્લ રહીએ—૫

૧૨

ધનાશ્રી.

બહુચર એક તું ખોલ—રસના૦

ત્રિગુણુતિત ત્રિપદ ત્રિભુવનમાં ત્રાતા ન તેની તોલ,
માયા મમતા મૂઢી દે મૂરખી મિથ્યા ન માનમાં ડોલ—૧

તારં મારં હું તું પદના બોલે શું ગરવા બોલ,
સગા મંથધી સૌ છે સ્વાર્થના ધારી મારે ધોલ—૨
તન નથી તારં ધન નથી તારં માયાના છે સૌ કોલ,
માતને તાન સુત ભાઈ દારા ધનના ધીંગા દોલ—૩
મોંઘો મનુષ્યા દેહજ મળીઓ માની જ શીખ અણુમોલ,
રણુછોડો ભવના ભગવતી ભાવે કંઈ ભજન ક્ષોલ—૪

૧૩

સિંહાનો કનરો.

ભાગ્ય ભૂવનના બેઠ ભરમમાં,
ભટ્ટી ભમતો ભગવતી તારો;
અધવચ અવતીમાં અમૂઝાઉ,
અંતરજામી એક ન આરો—૧
પાપ કરતાં પાછું ન જોયું,
મારવો હોય તો મા મને મારો;
બીનર ભરંસો ભવમાં ભારી,
રણુછોડો આ રંક છે તારો—૨

૧૪

(સામી શરદ પુણિમાની રાત્રિને વિષે—એ રાત્ર.)

આવો આનંદે આવો નરનારી,
બોલો બોલો બહુચર બલિહારી—આવો
જ્યો જ્યો જ્યોતિ જ્યારી,
ધડી ધુકો ધરઆરને વિસારી—૧

આશાપુરી આઠ આદી નારાયણી,
 આશ પુરે એક માળાઃ
 માયા મમતા મોહ મુકી દો,
 એક કરો નિત્ય માળા—૨
 પારસમણી ચિન્તામણીસમ છે,
 સુખ દ મા ની સેવા ;
 રણુછાડ મન વાંચીત ફળ આપે,
 ભક્તિ મુક્તિના મેવા—૩

૧૫

કવાલી.

નમું નારાયણી અંબે નમું નારાયણી અંબે,
 નમું નારાયણી અંબે નમું નારાયણી અંબે.—૧
 જગતની જ્યોતી જય અંબે નમું નારાયણી અંબે,
 જીવન તું જગત જય અંબે નમું નારાયણી અંબે—૨
 જનેતા જુગ જય અંબે નમું નારાયણી અંબે,
 જગાવું જગ જય અંબે નમું નારાયણી અંબે—૩
 ઝગોમાં જુગ જુગ અંબે નમું નારાયણી અંબે,
 જય જય જય જમદંબે નમું નારાયણી અંબે—૪
 પ્રકૃતિ શક્તિ જય અંબે નમું નારાયણી અંબે,
 ઋણી રણુછાડ જય અંબે નમું નારાયણી અંબે—૫

૧૬

ભજન—એકતાલા.

આવ્યા છે પારે રામ આવીશું ક્યારે રામા,

આવ્યા તો કંઈક તું કરી લે:

દાયા દાઓ કુલ માટીનો રામા,

ફટશે ફટ કાંઈ કરી લે—આવ્યા૦

મોહ મમતા ને માયા મુકી લાવુ તું લવનું કરી લે,

દીધું જેવું લેશો તેવું અંગે અંગે તું કરી લે—૧

ભંડાર ભરીઓ લક્ષ્મીનો ઘરમાં ખોખો નાંખી કંઈ કરી લે,

આજ કરી લે ખોટી દાક્ષને માની દાળ ભમે શીર કરી લે—૨

મોટો બનાવ્યો મોટાઈમાંથી મોટો ભરી કંઈ કરી લે,

જગમાં ન જડતો તુજ સમ જોટો તોટો નથી કંઈ કરી લે—૩

તણવત ગણે તું ત્રિલોકને શું તું છે તરખણું કરી લે,

મોટો તું છે ન્યાં કમી માયા રણછોડ મગતરૂં કરી લે—૪

૧૭

ભજન—એકતાલા.

કરે શીઠ કર્મો કુડા બધું આપ જાણે,

નથી કાંઈ જાનુ ભુડા જોઈ લેજે ટાણે—૧

મારે મારે કહી મુમત કરીને તીર તું દાળ લણી તાણે,

તારે તુજને વાજે મુરખા દામ ન પડે ટું પદ માણે રે—૨

મૂછો મરડે અધ બનીને પુરુષારથને વખાણે,

દૈવ બળ મોડે છે આગળ વૈભવ જય મસાણે રે—૩

પૂર્વ મંચીત કર્મો ભોગવ આ ભવમાં આપ્યું આપે તે વહાણે,
હાથે તે સાથે આવે અતે કર પર કર જે તાણે રે—૪

આપ્યું પૂર્વે મેં આપે હવે તું ખાલી આંખો કાં તું તાણે,
મૂડી અન્ન ધનનો તું છે માલેક રણુછોડ જખ મારી જનણે રે—૫

૧૮

ગરબી (મા પાવા તે ગદથી—એ રાગ).

બાળા બિરાજી ચુંવાળ ચોક—બહુચર બાળારે.

તેજ તેનું વ્યાપ્યું ત્રિલોક, ,, ,,

નથી ભુમંડળ એવું સ્થાન, ,, ,,

જેના દેવતા ગાયે ગાન, ,, ,,

ધર્યા એકથી રૂપ અનેક, ,, ,,

રાખી ભક્ત જનોની ટેક, ,, ,,

બહુચરી અવની મોઝાર, ,, ,,

કર્યા દાનવ દળ મંહાર, ,, ,,

બહુચરી ધરાવ્યું નામ, ,, ,,

એચરાજી શોભાવ્યું ધામ, ,, ,,

બહુ બાળા ભોળા રળિયાત, ,, ,,

બલિહારી હું બહુચર માત, ,, ,,

કરે ભક્તના ફક્ષ્યાં કામ, ,, ,,

પુરે આશા અંતરની તમામ, ,, ,,

લેતા નામ દુઃખ થાય નાશ, ,, ,,

જોતજોતામાં વ્યાપે ઉલ્લાસ,—અહુચર આળારે.
 છે જુગમાં જગતી જ્યોત, " "
 જ્યાં સમરી ત્યાં થાય ઉઘોત, " "
 મા જુએ ન આળના દોષ, " "
 માને અંતર નવ કંઈ રોપ. " "
 બેડો છુડતો ઉતારે પાર, " "
 પત આનાતી મા ધરનાર, " "
 રૂણબંધ રૂણીના છેડ, " "
 રટે રંક હૃદય રણુછેડ, " "

૧૬

પદ (આ તારાં વચનો સાચાં—એ રાગ).

તું તારા બિરદ સાચું જોઈ લે અહુચર મા,
 ના જોઈશ કરણી તું મારી રે—આલા૦
 જીભનો જૂઠો કરણીનો કુડો
 ઝેર ભરી આંખ મારી,
 વચનની સાકર વેરી જની મયો હુંડો
 હુંડો છું મા જખ મારી રે—આલા૦
 પાપ કરતાં પાપું ન જોયું જરીઝો
 હુંડી ખાપું હાથ મારી,
 પેટ ફૂટયું જ્યાં બાંધુ ક્યાં પાટો
 લેજે મંમાયા તારી રે—આલા૦

હગી હગી લીધું કોઈને નવ દીધું
બધું કર્યું હોઈઆં કંઈ મારી,
પાપી પુરો પણ તારો રણુછોડો
તરછોડો શું લાત મારી—આલાલ

૨૦

ભજન—એકતાલા.

જે થડી જે કંઈ કરતી અંબે તે મૌ કરે સારું રે
મુકી દે મુરખ મનથી મારે ને તારું રે—
મોટો જે જગમાં સાથી મોટી છે જાનું જુએ સૌ સારું,
ધર ખૂણે ગરીબે છુપાવે તું જે છુપુ નથી કંઈ તારું રે—૧
ઘટઘટ વ્યાપી ઘટઘટ માપે ઘાટ ઘડે ઘટ સારું,
ઘટઘટ રહીને ઘટીત કરતી કોઈ નથી વેરી કે પ્યારું રે—૨
હાથે આદરીઆ રહે છે અધુરા તોયે ન સમજે વારું,
બગડે બાજી જ્યાં શરીર બગડે ત્યાં જોજો તું કોણ છે તારું—૩
આ છે સારા આ છે મારા આ બધું છે ભાઈ મારું,
જોતજોતામાં આદ્યુ થપ્પડ ફરે રોજે રણુછોડો જોઈ તારું રે—૪

૨૧

(મેરે તો ગિરધર ગોપાલ—એ રાગ.)

મારે તો અંબા ભવાની
બીજું નવ કોઈ (૨)
સત્ય એક અંબે તુષી
જનગતી મેં જોઈ—મારે તો

જીવન જ્યોતી જુગમાં ઝબતી
 નયને નીકી સોહી,
 મોહીની સ્વરૂપ શક્તિ
 દુનિયા સૌ મોહી—મારે તો
 તારો હું તારો મારો
 ભય ખીક ખોઈ,
 ન્યારો કરે નથી આરો
 મારો કરો પ્રોઈ—મારે તો
 જન્મી જીવીને જાણ્યું
 માણ્યું જગ દ્રોહી,
 રણછોડ દીલ વસી
 વસા માન્યું રોઈ—મારે તો
 રર

ગરબી.

મારી અંબા માને પારે કોઈ ન દુખિયા રે (૨)
 હોય દુઃખી તે થાય આવી સુખીઆ રે લોલ
 ખમ્મા ખમ્મા અંબા ભવાની માવડી રે—૧
 માને પારે તે રાત દીન જગતો રે (૨)
 ભુખ્યો આવી ભુખ દુઃખને ભાગતો રે લોલ
 ખમ્મા ખમ્મા અંબા ભવાની માવડી રે—૨
 છત્રધારી છયોક આવી માગતા રે (૨)
 માજી આર પ્હોર બત્રી ઘડી જગતા રે લોલ
 ખમ્મા ખમ્મા અંબા ભવાની માવડી રે—૩

માજી મુખ જોઈ જાણે હૃદય વાતડી રે (૨)
 દસાડો ઉગતો નથી અંધારી રાતડી રે લોલ
 ખમ્મા ખમ્મા અંબા ભવાની માવડી રે—૪

કાળા ગોરા ડાહ્યા ધેસાને જાણુની રે (૨)
 નથી કાયાનું કામ માયા માણુની રે લોલ
 ખમ્મા ખમ્મા અંબા ભવાની માવડી રે—૫

કંઈ જ્ઞાની સમાધી આવી સાધતા રે (૨)
 મોટા મુનિ મુકીને મૈન લાંઘતા રે લોલ
 ખમ્મા ખમ્મા અંબા ભવાની માવડી રે—૬

માજી ખેંચી અજ્ઞાન માયા કાપતી રે (૨)
 બહા જ્યોતી જગાવી મુક્તિ આપતી રે લોલ
 ખમ્મા ખમ્મા અંબા ભવાની માવડી રે—૭

શિવ જીવરૂપ ભેદને બતાવતી રે (૨)
 કીટ બ્રમર રણુછોડ બંધ સંધાવતી રે લોલ
 ખમ્મા ખમ્મા અંબા ભવાની માવડી રે—૮

૨૩

(માન માયાના કરનારા રે—એ રાગ.)

ડાહ્યા ડાહપણુ દુર કરી દે વિચારી,
 ચુલે નાંખ ચતુરાઈ તું તારી;
 બંધ કરને જૂડી જલ કારી,
 આ તો અંબા અંતર જાણુનારી—ડાહ્યા૦

હુંડી ઝુંડી તું કંઈને કુટી શું આવ્યો અભિમાન શિરધારી,
કરડી કરીને આંખ ધક્કા મારે શીઠ મરડી મુંછોને અવિચારી—૧
પેટીમાં મુકી લાખ લઈને હજાર તું આવ્યો હજારને મારી,
કરે થોડું ને ગાજે ઘણું તું ગણી તુચ્છ દુનિયાને સારી—૨
દાની ગણાવાને માની મનાવાને આવે અજ્ઞાની અલ્પિહારી,
જગતે પારે પગ મુક્તાં કંઈ ઠોકર ખાયે ડગ ભારી—૩
માની મોટો હું તુચ્છ ગણે તું ભલે વાપરે શું લાખગણી વારી,
તારા પૈસાની શું કોને પડી છે એક પાઈ રંકતણી છે સારી—૪
છાનું રાખીને કામ કરે છાનું નથી છાનું લુંડા લે દીક્ષધારી,
ક્યાંથી લાવ્યો ને કોનું તેં આપ્યું જાણે છે દુનિયા સારી—૫
ધનની ભુખી નથી મનની ભુખી છે ભાવનાની છે જમનારી,
સાચું કલેવર હોય જે જીવનું સાચામાં છે રમનારી—૬
સાચાનો પારો સાચાની માજી સાચાની શક્તિ શ્રી સારી,
સત્યથી પ્રકટ સત્ય સ્વરૂપ છે સત્યમાં વાસ વસનારી—૭
નીતિની માજી નિતીમાં રાજી નિતીની હાજી વદનારી,
સાચાને સદૈવ ચાહ છે રહુછોડ સાચા ગમે નરનારી—૮

૨૪

(નહીં ચીજ કોઈ ગળી ગરજ સમ—એ રાગ.)

તું કરે તે ખરી—અહુચરી૦

ચાલે નવ કંઈ જરી—અહુચરી૦

હજાર બંધન હોય મનુષ્યના જાય પલકમાં સરી,
છતી આંખથી અંધ બનાવી ડગ ડગ પટકે ફરી—૧

ધન જોખનમાં મસ્ત હોય તે મદમાં જાયે મરી,
 જખરજસ્ત સાધનવાળો તે અસ્ત થઇ પડે ખરી—૨
 હથિયાર હાથના રહે હાથમાં જાય કેડ નાગરી,
 પાસેના સૌ પામર બનીને જેસે વાત તો કરી—૩
 જ્ઞાની ધ્યાની માની નિર્માની કર જોરે કરગરી,
 બળવંતા બહુ બોલી બક્તા ઉભા દોડે થરથરી—૪
 દોઢ ચતુર ડાહ્યણમાં કુલે ભૂલે મરમમાં મરી,
 વૈદ જોશી ઇશ્વર આલમના શંકે પેટ નવ ભરી—૫
 બગલમાં બચકા કરમાં જોડા જાય દોઢા દીક્ષ કરી,
 વંદે તમાચા મારી ગાલ પર રણુછોડા ઇશ્વરી—૬

૨૫

ગરબી.

જાગો! જાગો રે કુંડલીની મા જાગો રે,
 ત્યાગો ત્યાગો રે તદ્રા નિદ્રા ત્યાગો—જાગો૦
 રજની જન્મની ગઇ વીતી દવનું વ્હાણું વાયુ,
 ભવનો ભાનુ ઉગ્યો પૂર્વે જળસમ જાયે આયુઃ
 જાગો જાગો રે મા મા બાલ મુખ બોલે મા મા,
 મા...મા...મા...મા—જાગો૦ ૧
 ચંદ્ર જ્યોતી વિકસો વિકસો શાંતી સુધાને સીંચી,
 દાવાનળમાં બળી બળી જાઉં આમ થું આંખડી મીંચી;
 જાગો જાગો રે મા મા બાલ મુખ બોલે મા મા,
 મા...મા...મા...મા—જાગો૦ ૨

પૂર્વ સંચીત કર્મ તિમિરમાં ભટકી અટવીમાં અથડાઈ,
જખ મારી પુરુષારથ જૂઠું સત્ય તુહી એક અંગે ગાઈ;
જગો જગો રે મા મા બાલ મુખ બોલે મા મા,

મા...મા...મા...મા—જગો ૦ ૩

ધનના જીવ સૌ ધનને ખાનાં ધન ખુટે જીવ ખાય,
હુંદે કુટે કનડે નિરંતર કોઈ ન માંડે કરજને સ્થાય;
જગો જગો રે મા મા બાલ મુખ બોલે મા મા,

મા...મા...મા...મા—જગો ૦ ૪

અધ અન્નોક્ષવ બધ માં પુરો ફ દે ફસ્યો બહુ ગભરાઉ,
નજર કરી નવ નિરખ્યું માંડે નાહિ નિરખી ખુખ ખુશી થાઈ;
જગો જગો રે મા મા બાલ મુખ બોલે મા મા,

મા...મા...મા...મા—જગો ૦ ૫

અહમ્ નાહમ્ ધુન્યં શન્યં ચિન્મય બની આતંદે ન્હાઈ,
વૃત્તિ નિવૃત્તિ પુરુષ પ્રકૃતિ મમે નિમજ્જન રંજન થાઈ;
જગો જગો રે મા મા બાલ મુખ બોલે મા મા,

મા...મા...મા...મા—જગો ૦ ૬

મુક્તિ સદન શાંતીનું જડીયું આવ્યો ત્યાં આતંદે જાઉ.
જીવ શિવ બેદ અબેદ બની દ્વૈત અદ્વૈત માંહી સમાઈ;
જગો જગો રે મા મા બાલ મુખ બોલે મા મા,

મા...મા...મા...મા—જગો ૦ ૮

સુરતા સાંધી ઝાંખી કરે મા જ્ઞાન ક્રિયા જ્ય શક્તિ માતા,
જીવ જગત રજુછોડ મા તુહી સત્ય સ્વરૂપે રૂપ સમાતા;
જગો જગો રે મા મા બાલ મુખ બોલે મા મા,

મા...મા...મા...મા—જગો ૦ ૯

૨૬
ઝુલણી.

આરામુરી અલખેલી લવાની રાણી,
બોળા રાંભુની બલિહારી,
વારી વારી મા જય જગદંબે,
વારણા લઉં વારી વારી—

હો મનની અંબાજી રે ખમ્મા મારા તનની અંબાજી રે,
ઝુલણી ગાઓ નરનારી—૧

અરી દર્પ ગંજની લક્ષ્મી દુઃખલંજની રિદ્ધ સિદ્ધ અંબાની રંજની
ધાત્રી વિધાત્રી વિદ્યા ને વાણી આમ હૈં સ્વર ને વ્યંજની;
હો મનની અંબાજી રે ખમ્મા મારા તનની અંબાજી રે,
ઝુલણી ગાઓ નરનારી—૨

શક્તિ આ અંગની શક્તિ જીવનની શક્તિ મા પ્રાણપારાયણી,
શક્તિ તું આત્મની શક્તિ પરમાત્મની શક્તિ જીવ લાવ હારાયણી;
હો મનની અંબાજી રે ખમ્મા મારા તનની અંબાજી રે,
ઝુલણી ગાઓ નરનારી—૩

સચરાચર વ્યાપી મા હજારા હજુર છે ક્ષણમાં અંતર લે જાણી,
કરણી પ્રમાણે કૃણ દેતી નારાયણી મનની મનમાં માણી;
હો મનની અંબાજી રે ખમ્મા મારા તનની અંબાજી રે,
ઝુલણી ગાઓ નરનારી—૪

દુનિયામાં દેખો ન કોઇ જો તમારું યાદ કરે આંસુ આંખ આણી,
માને સંભારતા સંભારે બાલને હારે કરે ધડી વિલંબ નવ જાણી;
હો મનની અંબાજી રે ખમ્મા મારા તનની અંબાજી રે,
ઝુલણી ગાઓ નરનારી—૫

ઉંચું નીચું ન કોઇ સર્વે સમાન્તર સર્વેની સર્વેમાં વ્યાપી,
નિઃસંગી મંગી અંગી રહીને રંગ લે ઉરના માપી;
હો મનની અંબાજી રે ખમ્મા મારા તનની અંબાજી રે,

જુલણી ગાઓ નરનારી—૬

મોંઘો મનુષ્યા દેહજ મળીએ ફેરો ન ફરશે ખાલી,
માયા કાયાની મમતા મુકી દો ચીલો ન ચુકશે ચાલી;
હો મનની અંબાજી રે ખમ્મા મારા તનની અંબાજી રે,

જુલણી ગાઓ નરનારી—૭

ચાર દીવસની અંદની સુખ છે સાહ્યખી ન સ્થિર ટકનારી,
સંધ્યાના સોનેરી રંગો વધા છે હારે તક આવી કહી ન મળનારી;
હો મનની અંબાજી રે ખમ્મા મારા તનની અંબાજી રે,

જુલણી ગાઓ નરનારી—૮

લ્હાવો જીવનનો લ્યોરે સુહાગી રાજ વસા વિશ્વના છોરે વિહારી,
આનંદ અવસર આવ્યો કે આવશે રણુછેડ રમે રંગધારી,
હો મનની અંબાજી રે ખમ્મા મારા તનની અંબાજી રે;

જુલણી ગાઓ નરનારી—૯

૨૭

(નહીં ચીજ કોઇ ગળી ગરજ સમ-એ રાગ.)

હું તુજને શું આપું—અહુચરી૦

શું મારું નવ માપું—અહુચરી૦

આસપાસ આકાશે જોતાં નથી મારું કંઈ જડતું,
જે છે તે સૌ છે મા તારું ઘાટ જૂઠા મન ધડતું—૧

જેને જે જોઈએ તે આપે અંતર દુખડા કાપે,
ભુખ્યા ઉઠાડી ખવરાવે મા અનુપમ સુખડા આપે—૨

નાના મોટા ઉંચા નીચા ગરીબ તવંગર નમતા,
વ્યભિચારી તરુર ખુની પણ ખાઈ પાપમાં ભમતા—૩

ઝાડ પાન ફળ ફલ જે મહેંકે દહેંકે વનકટી સારી,
અવનિમાં અમૃત પીળ ભરીયું અનકંઠ બલિહારી—૫

સ્થાવર જંગમ મિલકત માયા માઈ ન મુજને મળતું,
કાયા માયા તે નવ મારી માઈ નવ કંઈ વળતું—૬

પંચ મહાભુત પંચ તત્વના પંચ ભૂતમાં ઓપે,
વન્દી વાયુ વારી પંચ ધૃત જીવન તત્વને રોપે—૭

આંખ ઉઘાડી શ્રુષ્ટી જોતાં તરખહું નથી માઈ,
ભાવ સહીત એક મન છે માઈ કહે તો તુજ પર વાઈ—૮

તાઈ આપું ખાય વિશ્વ સૌ તો પણ કહે હું આપું,
પદર આની ગખી પેટીમાં એક આની કહે આપું—૯

જુગ જનેતા ઉદર ઉદ્દેષી જગદંબા છે તાઈ,
દોષ કોષ દીક્ષમાં નવ જોશો રોપ તજ કરો સાઈ—૧૦

રંગ સંગ ને અંગ છે જૂઠું જીવતર જૂઠું ફૂંકાપુ,
રણ છોડો જૂઠો રણુછોડો લખને કહે મા આપું—૧૦

૨૮

ખેમટો-તાલ દાદરો.

અંબા લવાની આઈ જગતી—જય જય૦

ગરિઅ નિવાજ માઈ ગાજતી—જય જય૦

પતિત પાવની શોક સમાવની દીનજનની છે તારીણી,
અધમ ઉદારીણી અનપુરણામા અધચૂરણા સુખકારીણી—૧
કર્મ ને જ્ઞાનની ઇંદ્રીઓ અચકે બુદ્ધિ વળી જ્યાં વિરામતી,
અંતર ઉઘાડી અંતરને જાણી વ્યાધી પલ્લકમાં વિદારતી—૨
ઘડીઘડી ઘટઘટ પ્રકટી નિરંતર ઘટઘટ જાણે નારાયણી,
કીડી કુંજરને કણુમણુ આપતી આરાસુરી પારાયણી—૩
સ્થાવર જંગમ ને જડ ચેતનની શક્તિ શક્તિ સૌ માપતી,
ગુપ્ત નથી કાંઈ અવની તળમાં જેને જે જોઈએ તે આપતી—૪
અશરણુ શરણુ કારણુ કરણુ ધારણુ ધરણી ધારીણી,
રંક રણુછોડના ઋણુને છોડો વન્દુ ત્રિભુવન તારીણી—૫

૨૯

(નહીં ચીજ કોઈ ગળી ગરજ સમ—એ રાગ.)

દુનિયા આખી જોઈ—અહુચરી૦

મારૂં ન દીધું કોઈ—અહુચરી૦

મારામાં મરતાં સુધી મેં ઇજ્જત આપરૂં જોઈ,
સગા બ્હાલામાં સારો થાતાં ગયો અતે હું રોઈ—૧
મારૂં મારૂં હું તું કરતા દીધું જીગરનું લોહી,
સારા નરસા માંહી ફરતા સાર ન દીદો મોહી—૨
ગયા કોઈને ત્યાં આવો લાવો શબ્દ સુણ્યો મેં સોહી,
ગળું ભૂલી મેં આપ્યું જોખે સારૂં જોલ્યું ન કાઈ—૩

તનની રહે છે તનમાં મારી મનની મનમાં પ્રોધ,
 જનની રહે છે જનમાં કારી વીની ન જાણે કોઈ—૪
 કોઈને કહેતાં ગાંડા ઠરીએ હસે સામું મુખ જોઈ,
 માથે પડી બોગવવી રેતાં હોતા ન આંસુ કોઈ—૫
 તારૂં સારૂં કરૂં પલ્લકમાં બાવા બોલે જોઈ,
 સારૂં કરનારી છે જુદી રણુછોડ કરે ન કોઈ—૬

૩૦

એમટો-તાલ દાદરો.

કર્મના બદલા સહીએ—હો બહુચરી૦
 ભાવી દંડે કોને જઈ કહીએ—હો બહુચરી૦
 અંધારે લીધા અજવાળે દેવા એમાં શું પાડે કોને કરીએ,
 હસી હસી આનંદ બોગવ્યો રાત દી રોઈ રોઈને શું ફરીએ—૧
 કુવામાં ઉતારી ખરત વાઢી માર્યા સ્વાર્થની છરીએ,
 સગા બહાલાને ખંખેરી લીધા હવે જમથી શું હાય ડરીએ—૨
 હાકર બનીને ચાકર રાખ્યા હાડે હગી ધન હરીએ,
 ભાખર કોરે કરી સાકર ખાધી પાછા ફરી ન જોયું જરીએ—૩
 દીનમાન ફરતાં ઉલટી દુનિયા ઉલટયું નસીબ હાય મરીએ,
 જ્યાંજ્યાં હતી બહારધાડ ત્યાંથી આવી નાસી હવે ક્યાં ઉગરીએ—૪
 જાના હતા જે જીતમાં મિત્રો હુટી લીધા હાય ડરીએ,
 હવે અજીતમાં કોણ આંવે પાસે પાપના ડગલા ભરીએ—૫
 કરણી તેરી પાર ઉતરણી વાવ્યું તેવું ખાંતે લણીએ,
 રણુછોડ રોજે ધરાઈને અમે ચંડીના પાઠ હવે ભણીએ—૬

૩૧

૫૬.

સુખી આ નમે રે જોડે દુખી આ નમે (૨)
અંબા મા ચરણે આખી દુનિયા નમે;
મુનિઓ નમે રે મોટા રૂપીઓ નમે (૨)
માજના ચરણે જોગી જતી તો નમે—૧

અંતરની વાસના કંઈ અંતરમાં ઉપજી જ્યારે,
અંતર પડતા તો આવી અંતર નમે (૨)
અંતર નવ આણે અંબે અંતરને જાણે રે
અંતરજામીને અંતર ભક્તો રમે—૨

કોટી કોટી કંઈ કરતા કલ્પના કોટી કરતા,
કલ્પના સૌ કામ કરતી જમાડી જમે (૨)
આરાસુરી અનપુરણા આશાપુરી અધ્યુરણા
શરણે રણછોડા આવી ચરણે નમે—૩

૩૨

૫૬.

તુહી તુહી તુહી એક તુહી અંબે મા તુહી તુહી એક તુહી,
સત્યગાન મનન્તં પ્રહ્લં તુહી સત્ય એક તુહી—૧
જૂહી જંગળ જગતી જૂહા જગલોક માતા,
જૂહું છે જીવન મરાણું જૂહી જગ પોક માતા;
જૂહા મંસારીઆમાં જૂહા ઘરબાર માતા,
જૂહા આ જગતા ધધા જૂહા વ્યવહાર માતા—૨

જૂઠું જ્યાં બોલવું ને ચાલવું જૂઠું માતા,
 જૂઠું જ્યાં તોલવું ને આલવું જૂઠું માતા;
 જૂઠા છે વાયદાને જૂઠા છે સોદા માતા,
 જૂઠા છે કાયદા ને જૂઠા ખત લેખ માતા—૩
 જૂઠા છે ધનના દલાવા જૂઠા મન દાવા માતા,
 જૂઠા છે દાવા કાવા જૂઠા તન બાવ માતા;
 જૂઠી દાનત જ્યાં છે જૂઠી ખરકત ત્યાં માતા,
 જૂઠા જ્યાં કર્મ ચાલે જૂઠો ઘર ધર્મ માતા—૪
 જૂઠા સોગન જે ઘરમાં જૂઠા ઘર દેવ માતા,
 જૂઠી નૈયત છે જેની જૂઠા ફળ ખાય માતા;
 સાચી ભક્તિ છે જેની સાચી શક્તિ છે તેની,
 જૂક્તિ રણછોડા જગની જાણે જગજનની માતા—૫

૩૩

ખેમટો-તાલ દાદરો.

ધાર્યું ન કોઇનું થાય—અહુચરીં
 વાર્યું ન કોઇથી થાય—અહુચરીં
 હાર્યું સૌથી થાય—અહુચરીં
 જખમરી જીવ પસ્તાય—અહુચરીં

થવાનું હોય તે થાય પલકમાં પ્રયાસ નિષ્ફળ જાય,
 જવાનું હોય તે જાય પલકમાં અંધ છુટી અંધ થાય—૧
 ઘડી ઘડી બદલાય વાદળાં વાદળને શું કહેવાય,
 ઘડી ઘડી પલકાય માનવી સ્વભાવનું શું થાય—૨

આવક જવક ખેલ અલૌકિક આકર્ષણ શું કહેવાય,
અધિકાર વિશ્વાસ પરસ્પર પ્રમંગ રંગે શું થાય—૩
જે રસ્તે ધન આવ્યું ચાલી તે રસ્તે ધન જાય,
અજ્ઞત જનના દંભ વચનમાં દુનિયા બેઠી વા ખાય—૪
દીકું અદીકું કરી ચક્ષાવો મીકું ખાઈ તો થાય,
માઈ માઈ કરી રણુછોડો મારામાં મરી જાય—૫

૩૪

લજન-એકતાલા.

ચેતે તો ચેતાવું તુજને
સમજે તો સમજવું તુજને
કાયા જૂઠી જાણુ !!

કાયાજૂઠી જાણુ માયાજૂઠી જાણુ—ચેતે૦

માઈ માઈ કહી મુમતમાં મરતો તારે નથી કંઈ જાણુ,
માયા હાથે ત્યાં સુધી માઈ અતે જુતીઓ લ્હાણુ—૧
જ્યાં સુધી આપે ત્યાં સુધી તારા સગા મંબંધી જાણુ,
બંધ પડે જ્યારે હાથ તો તારો પાકા રીપુ તું પ્રમાણુ—૨
દી ફરે તારો દીકરો છે દુશ્મન નારી ચુડેલ તું જાણુ,
સગા વ્હાલા સૌ મોં મચકોડે મોં પર કરતા વખાણુ—૩
દુઃખમાં બોલે બાપ મા નવ બોલે મા બોલે સુખ જાણુ,
એકવાર અંબે રણુછોડ કહેતાં ઉગે ઉદયનો બાણુ—૪

૩૫

સજન-એકતાલા.

અંતરની વાતો અંખા એક તું જાણે,
લાવી લિનરના ભેદો યાની થું માણે રે—

વિવિધ રંગે રંગી નારંગી નારંગી કહેવાય,
અંગી સંગી અંગને છેદે દુનિયા ન દેખે જરાય રે—૧

મારા તારા કરતો કરતો મારા મારે માર,
મોઘમ મારે મરતો કરતો ક્યાં જઈ કરે ઉચ્ચાર રે—૨

મરણુ લગી નવ માયા મુકાયે પડે ન કંઈ પિછાન,
ખળ ખળ આંસુ આંખથી ખરતા બંધ પડે જીવાન રે—૩

હાથે તે સાથે આવે અતે કરણી આગળ થાય,
ક્યાં કરમના કીરમત બદલા રણુછોડ જોધને ધરાય રે—૪

૩૬

૫૬.

વાદ તારી લીલા બહુચર વાદ તારી માયા,
નથી કોઈ મુક્ત અંખે રંક કે રાયા—વાદ૦

ચઠી હાથી હોદે કરતા મૂજ પર લોંબુ બાંધી,
બજારે બહાર જતા સંઘામે સો સો થાતી;
રોળાયા રણમાં એવા સાલ્યખી ધુળ ખાતી,
પડે મુઠી અબના વાંધા નથી ધર છંયા—૧

તડાકે વાત કરતા ખભા પર હાથ મારી,
લડાકે સોદો લેતા જુકિત જણાવી સારી;
ધડાકે મરતા જીવે સ્વાર્થની લાત મારી,
હુંટાયા કાળ સોદે ઘેસા ફરતા કંઈ ડાહ્યા—૨
હતા જે રાણી બધા બની ગયા દાસી બધા,
અંગે શોભે ન્યાં માયા ખુદી દીસે ત્યાં કાયા;
ડાહપણમાં દવ લાગ્યો નાગા ચઢને નાહ્યા,
ફટ ફટ ચર્ધ ટપલા રણુછોડ શીરપર ખાધા બહુ વાહ્યા—૩

૩૭

(આ તારાં વચનો—એ રાગ.)

નથી કોઈ મારું જગમાં નથી કોઈ બેલી
મારે તો તું મંમાયા બહુચર બેલી—૧
પિતાને ન જાણું હું તો માતા નવ જાણું,
જાણ્યું જન્મીને એક બહુચર બેલી—૨
બ્રાતાને ન જાણું હું તો ભગની નવ જાણું,
જાણ્યું જોઈને એક બહુચર બેલી—૩
સુતને ન જાણું હું તો સુતા નવ જાણું,
જાણ્યું જન્મમારી એક બહુચર બેલી—૪
દારા ન જાણું હું તો મારા નવ જાણું,
જાણ્યું હારીને મેં એક બહુચર બેલી—૫
સગા નવ જાણું હું તો વ્હાલા નવ જાણું,
જાણ્યું ખત્તા ખાઈ એક બહુચર બેલી—૬

ધનને ન જાણું હું તો સાલખી ન જાણું,
જાણ્યું ગુમાવી મેં તો અહુચર બેલી—૭
જાણ્યું નવ માણ્યું મેં તો માણ્યું નવ જાણ્યું,
જાણ્યું જગ જૂઠું રણછોડ અહુચર બેલી—૮

૩૮

ખેમટો-તાલ ઠાકરો.

અંતરને જાણે નારાયણી—અખે૦
અંતર ન આણે પારાયણી—અખે૦

ક્યાંનો રહીશને ક્યાંથી આવ્યો મા આવી ઉભો ક્યાં નારાયણી,
તનડુ ક્યાંઝૂલે મનડુ ક્યાં ફૂલે આંખડી ક્યાં બૂલે પારાયણી—૧
ક્યાંથી ફાવ્યો ને ક્યાંથી લાવ્યો મા ક્યાંથી લાવ્યો નારાયણી,
કેાનું આપે એ કોણુ છાપે એ ધાપ કો ન માપે પારાયણી—૨
ધર્મામાં રમતા મંદીરમાં ભમતા સ્વાસ્થ્યને જમતાં નારાયણી,
ભક્તિને જ્ઞાનની વાતો મા કરતા પાપમાં ફરતા પારાયણી—૩
અંધે અંધે મુખ જયજય જીભે કથે દુનિયાને હગતા નારાયણી,
સાકર વચનની પીરસે મનમાની લાલચને લણુતા પારાયણી—૪
તાગા કરીને બાધા રાખી મા હગતા તને નારાયણી,
આશા પુરે મા આરાસુરી તું દયા આણીને પારાયણી—૫
રગ રગ જાણે મા જીતર ભેદોને ગુપ્ત નથી નારાયણી,
હરણી પ્રમાણે ફળ દેતી નિરંતર વદે રણુછોડા પારાયણી—૬

ૐ

૫૬.

દુઃખ દુઃખ કહી રહે બહુચરી દુઃખ દોલલું પડે,
હાથે કરીઆ પૂર્વે કર્મો આ લવમાં સૌ નડે;
દુઃખ છે પાપ તણી છાંયા સુખ છે પુન્ય તણી માયા—૧
કાયાથી જે કર્મો કરીઆ રૂચૂલ દેહને જડે,
મન વચનથી જે બંધાયા લિંગ દેહને નડે;
દુઃખ છે પાપ તણી છાંયા સુખ છે પુન્ય તણી માયા—૨
ચઢતી પડતી જન્મ મરણની ભાવી ભરતી ભરે,
જરા જીવાની જીદગી જોતી ઘડી ઘડી રંગ ધરે;
દુઃખ છે પાપ તણી છાંયા સુખ છે પુન્ય તણી માયા—૩
જળ સમ જાયે જોબન તારં વાયુ આયુ હરે,
આજે જે તું કાલે નથી તું કાળ જીમ તો ભરે;
દુઃખ છે પાપ તણી છાંયા સુખ છે પુન્ય તણી માયા—૪
ભવસિન્ધુમાં ઝાકળ બિન્દુ ભાગ્યભૂવન તુજ ઝગે,
દગો મુકી દે દીવથી રણછોડ હવે બધું કર વગે;
દુઃખ છે પાપ તણી છાંયા સુખ છે પુન્ય તણી માયા—૫

૪૦

ખેમટો-તાલ દાદરો.

જૂઠું આ જીભ શીદ ખોલે—નારાયણી૦

નિંદા કરી આનંદે ડોલે—પારાયણી૦

કારણ નથી કાંઈ પૂછે ન કાંઈ કાંઈ વગર ખોલાવી તોય ખોલે,
સ્વભાવ પડીઓ સ્વાર્થ ન જડીઓ થાય છે તરખલાની તોલે—૧

ઉઠે પ્રભાતથી ચાલે જૂઠાણું તે ગ્રંથ્યા સુધી જીગર ખોલે,
 જગૃતનું જૂઠું ને સ્વપ્નામાં ચાલે રાત દીન જૂઠુંને તોડે—૨
 ધર્મ ધ્યાન ધારણા ધારે છે અગે પુન્યદાન કરી પાપ છોલે,
 વ્યવહારે આવીને વાતો કરે જ્યાં પર નિંદા જૂઠું નિત્ય ખોલે—૩
 વિષનું બિંદુ પડે પય પાકમાં ખાનાર વિગમાં ડોલે,
 કિંચિત્ અસત્ય જો વદાય જીભથી ધર્મ નીતિ ધુળમાં રોળે—૪
 આયુષ્ય ઓછું થાય જૂઠું ખોલ્યાથી જ્ઞાન ગધું પડતું ચૂલે,
 પરનિંદા કરવાથી પુન્ય ધોવાયે ચુંકા ચતુર ધર્મ ચાલે—૫
 કરંણા કરી મા કિલ્મીપ હરજો બાધા આ જીભ ધર્મ ખીલે,
 નિંદા અસત્યના મૂળને ઉખેડો સીચી અમૃતના સલીલે—૬
 માયાના ગંધ દૂંદ કાપો ભવાની મા અંધ છું આપને ખોળે,
 શરણે હું અંખે ચરણે છું તારે હૃદ થઈ રણુછાડ ખોલે—૭

૪૧

ખેમદો—તાલ દાદરો.

એક આંખ આ ચાર—અહુચરી૦

જાલીમ કરતી જોર—અહુચરી૦

જોવાનું તે જરા ન જોતી પાપ કરે છે ઘોર,
 અદીક વસ્તુ જે અવનીમાં તે પર કરતી દોર—૧
 રાત દીવસ ઈર્ષામાં રમતી રંગ બતાવે ઓર,
 હરધડી રોઢી શત્રુ બનાવી ક્લેશ કરે પ્રતિ પહોર—૨
 સુખી કાઢતે જોઈને થાતી દુઃખી મચાવે શોર,
 આખું અંગ હક્ષાવી નાખે જ્ઞાન હરી કરે દોર—૩

નજર પડી કે લાલ થાય તે તપી તપાવે તોર,
વિવાહને વરસીમાં રંગી કરે જ્યાર ધમરોળ—૪
પ્રભ પુરપનું સ્થાન પુનિત છે છતાં ચક્ષુ છે નકોર,
અહંપ્રભનું સ્થાન જનગૃત સ્થળ એ હરહર આ શું જોર—૫
વાસ કરો ભગવતિ મા ભાવે નાચે થનમન મોર,
હીતા-વૃત્તિને વિશુદ્ધ કરજો હરજો દોષીત દોર—૬
ભુખ્યા દુઃખીને રંક નિરંતર જોજો ચારે કોર,
સુરતા સાંધી ઝાંખી કર મા કથે વંદી રણુછોડ—૭

૪૨

(નહીં ચીજ કોઇ ગળી-એ રાગ.)

મન આ થનગન નાચે—ખલુચરી૦

ચમકે ચપળા નલ સાચે—ખલુચરી૦

શાસ્ત્ર સિદ્ધાંતે સમજાવું પણ દીક્ષમાં જરા ન રાચે,
મન માગ્યું હરધડી આપતા એક મુકી ખીજી જાચે—૧
બાલપણ્યામાં જાડે રમાડ્યું તો પણ થેઇ થેઈ નાચે,
ભોગ ધરાવ્યા ભુવાનીમાં બહુ તોય દીવાનું વાંચે—૨
જરા આવીને અચકી ધદીઓ તોપણ મનમથ માંચે,
ધર્મ કર્મને જ્ઞાન બુદ્ધાવે બાલ બનાવે કાચે—૩
પારાથી પણ ચંચળ અધીકું ટકે ન ક્ષણ સ્થળ જાચે,
વીજળીથી પણ વેગ વધારે રોકી શકાય ન ખાંચે—૪
શબ્દ સ્પર્શ રૂપ રસ ગંધને વલખે વળગી વાંચે,
રંગ ઢંગ અનુભવમાં ન આવે કદે કસાવી રાચે—૫

રૂપે છટકે રંગે છટકે સંગે છટકે સાથે,
રંગ સંગને અંગ અનુભવમાં આવી વ્યગે નાથે—૬
ભાવિ ભેદ અભેદ ભુલાવે ભરમ મર્મ બૂલ ખાંચે,
વાસ કરો ભગવતી મન ભાવે રણુછોડો મા યાચે—૭

૪૩

ગરબી.

બલિહારી શ્રી બહુચર માત ગુણ હું રા ગાઉ,
જયકારી શ્રી અંબે માત નિરખી ખુશી થાઉં—૧
સાધી સમાધી સુર મુનિ સાધક ધરતા હૃદયે ધ્યાન રે,
ધ્યાની જ્ઞાની ધ્યાને લક્ષે તોયે ન આવે ધ્યાન—૨
મહામાયા મહાશક્તિ તુહી મહા વિદ્યા સાક્ષાત રે,
ધ્યાન ધારણા ધ્યેય જ્ઞાનને ક્ષર અક્ષર વિખ્યાત—૩
માયા ચેતના બુદ્ધિ નિદ્રા ક્રુધા છયા કહેવાય રે,
શક્તિ તૃષ્ણા ક્ષાંતિ જાતિ લગ્ન શાંતિ સોહાય—૪
શ્રદ્ધા કાંતિ લક્ષ્મી વૃત્તિ રચિત દયા સુનામ રે,
તુષ્ટિ માતૃકા જ્ઞાંતિ બાક્ષા પ્રાણાધાર પ્રણામ—૫
બકળ કળા અવિનાશી અગોચર કદપી કળી ન શકાય રે,
કર્તુ અકર્તુ અન્યથા કર્તુ લીલા લક્ષી ન જાય—૬
નેત્તી નેત્તી નિગમ ઉચારે વાણી વિરમી જાય રે,
પુરુષ પ્રકૃતિ જીવ શિવ શક્તિ આનંદ શ્રદ્ધા છવાય—૭
ગાર્યત્રાતિ રક્ષણ કરતી જે કોઈ ગુણને ગાય રે,
આધી વ્યાધી ટળે ઉપાધી આનંદ રૂપ તે થાય—૮

અજ્ઞ અનુભવ અંધાનો મળતો મૌનધરી ધરો ધ્યાનરે,
વિષય નથી તે ઇંદ્રીઓનો કહેતા ન ઉપજે જ્ઞાન—૯
લાપા જ્ઞાન ને વાદવિવાદથી દુર છે માનું નામ રે,
આવં ઉરમી વદો અંગે બહુચર કરી પ્રણામ—૧૦
ગોખમાં બેડી વિશ્વને જોતી ગુપ્ત નથી કંઈ ધામ રે,
લોચન પ્રાણમાં જીવન જ્યોતિ વિશ્વ વિભુતી વિશ્રામ—૧૧
માને મંભારો જ્યાં મંભારે તમને વ્યાપી વિશ્વે ચોપાસ રે,
જડ ચેતન સ્થાવર જંગમમાં જ્યાં જુઓ ત્યાં વાસ—૧૨
નામ જપ્યા જે ધામ જળને પામ્યા પદ નિરવાણુ રે,
જન્મ મરણના ફેરા ટળીઆ જીવ શિવ રૂપ પ્રમાણુ—૧૩
ભવ બંધન આ અધના છોડો તોડો માયા પાસ રે,
વિનવે તમાચા મારી રણુછોડો પામ્યો કષ્ટ ને ત્રાસ—૧૪

૪૪

શિવ સંગીત નૃત્ય.

અગડ બંબંબંબં, અગડ બંબંબંબં,
અગડ બંબંબંબં, અગડ બંબંબંબં;
ડીમ ડીમ ડીમ ડીમક વાગે ડમરૂ
નાચે ઓમકાર હ્રીં હર હર ગુરૂ—૧
આનંદ ઓમ ઓમ ઓ હ્રીં કહીં ઓમ,
હરહર બંબં ઓમ તીગડતીન તોમતોમ;
ધિનકત યૈ યૈ ધિનકત ધિક તામ,
હુપચુપ હુપચુપ તાલં તાં તામ—૨

માયાને યહ નાચે પ્રકૃતિ પુરૂષ નાચે,
 આત્મા ઇદ્રીઓ નાચે ઋતુને દીન નાચે;
 જ્યોતિને સૂર્ય નાચે ચંદ્રને કળાઓ નાચે,
 વિશ્વ ને વિભુ નાચે મંભાયા શિવ નાચે—૩
 રૂંડમાત્ર સોહે અંગ જટામાં રાજે ગંગ,
 મોહે ઉચા અર્ધગ સ્વારી વૃષભ રંગ;
 કાશરાત્રી મોહરાત્રી મહારાત્રી જંગ,
 નાચે જીતનાથ નિત્ય જીવાની સંગ—૪
 ધિમતકડ ધિમતકડ ધિમતકડ તોમતોમ,
 કુન કુન કુન કુન વેણુનાદ બોમ બોમ;
 રૂણ રૂણ રૂણ રૂણ તુપુર બોમ બોમ,
 દુમિ દુમિ તામર દુંદુલિ નાદ ઓમ ઓમ—૫
 કરે વિજ્ય વિરંચી સેવ હરહર મહાદેવ,
 ભોગો દુનિયાનો એકદેવ જયજય મહાદેવ;
 જપો જયજય મહાદેવ બજે હરહર મહાદેવ,
 બોલો અંગ મહાદેવ નમે રણુછોડ મહાદેવ—૬

૪૫

ખેમટો—તાલ દાદરો.

આ શું કહેવાય નારાયણી—અખે૦
 દુનિયા ગુણ ગાય પારાયણી—અખે૦
 જયજય મા બહુચરી જયજય શ્રી અખે
 નાદ મંલળાય નારાયણી,
 ગરીબ તવંગર નાના મોટા સૌ
 વંદે પડી પાય પારાયણી—૧

રાતને દીવસ ચાલે નિરંતર

હરવડી લજન નારાયણી;

મેવા મીઠાઈ ને અતર પુલ્લ આંગી

અરપી રહે મગન પારાયણી—૨

હેન જાવ બીનર આવ્યો મા ક્યાંથી

ગમ ન પડે નારાયણી,

ધડીધડી મંદ્ર જુડ આવે અમંજ્ય મા

જગ્યા ન જડે પારાયણી—૩

આંટીધુંટી ઘરખાર ને વ્યવહારની

અંતર ઉકેલે નારાયણી.

ઘટઘટ વસી મા હારે તું પેટને

આનંદે ખેલે પારાયણી—૪

સડતા અગડતા આવે મંદીરે

હળી મળી જાય નારાયણી,

દર્શન કરી મા પ્રેમેથી તારા

એક લાણે ખાય પારાયણી—૫

નામ છે જુદા કામ છે એક મા

અંબા ને બહુચર નારાયણી,

ગોખમાં બેસી એક જુએ છે

બીજી વસે ઉર પારાયણી—૬

બાલને દુઃખી જોઈ બોલાવે એક મા

બીજી ખવરાવે નારાયણી.

દુઃખડા કાપી સુખડા આપે

અંબા ને બહુચર પારાયણી—૭

શિવ ને જીવનો બેઠ જીએ ત્યાં
 વ્યવહારે દુઃખ નારાયણી,
 અંખા ને બહુચર જીદા જે જણે
 ભાગે ન જીખ પારાયણી—૮
 જીવભાવ મુકી શિવરૂપ થાઓ
 તો તો આનંદ નારાયણી,
 બહુચર અંખા ત્રિપદાને ધ્વજવિદ્યા
 જણો તો રંગ પારાયણી—૯
 હું તું મારું તારું મૂકી શાંતીમાં
 સુખે રહો ભાઈ નારાયણી,
 દુઃખ પડતા આવો પારે સૌ
 દુઃખ દરે આઈ પારાયણી—૧૦
 મા હોય જે ઘરમાં દુઃખ શું બાલને
 સુખ સમસ્ત નારાયણી,
 જીગ જનેતા હોય જે ઘટમાં
 કષ્ટ ન રણછોડ પારાયણી—૧૧

૪૬

(જ્ઞાતા વેગે આવો રે, દયા દીલે લાવો રે—ઓ રાગ.)

આનંદે આજ આવો રે (૨)

અંખાના ગુણ ગાવો રે (બહુચરના)

ભીતર પાપો કાપવા હોજી

ચેતનજી ચેતો જીંદગી જળ સમ જાય—આનંદે

પગલે પગલે પાપ છે હગલે હગલે -ધ્રુજ,
 ડગલે ડગલે છાપ છે ડંખે ધનની શૂળ;
 સિથ્યા ધનનો દલાવો રે—ભીતરં ૧
 ઘડી ઘડીમાં આવતી ઘડી ઘડીમાં નય,
 ઘડી ઘડીને ભાગતી ઘડી ઘડી મંધાપ;
 જૂઠો પ્રીતી દાવો રે—ભીતરં ૨
 કાળા ધોળા ખુમ કર્યા માર્યા સ્વારથ ધાવ,
 આવીને ઉડી મથું તૂટ્યા જીગરના દાવ;
 કુલ્યા ફંદે ન ફાવો રે—ભીતરં ૩
 શક્તિ કળા છે અંગમાં શક્તિ કળા છે નાર,
 જ્યોતિ કળા છે પ્રાણમાં વહે વિશ્વ અવહાર;
 વંદી શક્તિ માગો રે—ભીતરં ૪
 મંત્રાધીન મહાદેવ છે તંત્રાધીન છે માત,
 જંત્રાધીન આ જગત છે અનુભવી માનો વાત;
 દષ્ટી ખોલી જાગો રે—ભીતરં ૫
 રિદ્ધિ સિદ્ધિ શક્તિ ને લક્ષ્મી આપે અમાપ,
 રણુછોડ મોં માગ્યું મળે માગો રાખી માપ;
 તાગા કરવા લાગો રે—ભીતરં ૬

૪૭

(નહીં ચીજ કોઈ ગળી—એ રાગ.)

જીવમ કરે છે કાન—અહુચરીં

ક્ષણમાં દરતા સાન—અહુચરીં

શબ્દ વિષ જ્યાં પ્રસરે અવણુમાં દરે શુદ્ધ ને ભાન,

કેધિવન્દી અગે. પ્રગટાવી સજગાવી હે વાન—૧

ડાહ્યો ઘડીમાં થેલો થાયે જ્ઞાની થાય અજ્ઞાન,
 મન ભરંતા કેર થાય છે જરા ઘડી ન રહે માન—૨
 બે બાબુની વાગે ઢોલકી ઢળી પડે નાદાન,
 ઘડી ઘડી જગે ખુબ રગે જનન કરે બેજનન—૩
 કુંડુંબ કબિલા ઘર મુકી આવ્યા તોય કરે નોકાન,
 આસન વાળી અંતર સાધ્યું શબ્દ હરે છે જ્ઞાન—૪
 આનંદ ધુન્ય મચે જ્યાં અખંડીત ત્યાં તું બને મસ્તાન,
 કેર કરે છે એકજ લાણે બેસી આરોગે પકવાન—૫
 હહેર કરે જ્યાં સુત પિતૃ માતા નોંખા કરે સંતાન,
 ધર્મ ધારણા ધ્યાન કરે જ્યાં અચકાવી દે દાન—૬
 મંડળ મળીને માન આપે જ્યાં ત્યાં તું કરે અપમાન,
 અંગત રંગત સ્નેહની જ્યાં હોય ત્યાં તું જીએ સ્મશાન—૭
 ભજન શબ્દ ભગવતિ મંભળાંવા હરી નિમિર અજ્ઞાન,
 રણછાડો ચરણે પડીઓ મા શરણું આપો ધર્મ ધ્યાન—૮

૪૮

પ્રભાતીયું.

બહુચરી બહુચરી બહુચરી બહુચરી
 બહુચરી બહુચરી દેવી અંબે !
 ઇશ્વરી ઇશ્વરી ઇશ્વરી ઇશ્વરી
 ઇશ્વરી ઇશ્વરી આદી અંબે !
 મંગલે મંગલે મંગલે મંગલે
 મંગલે મંગલે માત અંબે !

ઐ માહેશ્વરી હૌં વાઘેશ્વરી કહૌં
 સુરેશ્વરી ॐ અંબે !
 બુદ્ધિને આપજો શુદ્ધ કરી સ્થાપજો
 પાપને કાપજો દેવી અંબે !
 તાપને માપજો શાંતિને જાપજો
 વાણીમાં વ્યાપજો દેવી અંબે !
 તિમિર અસાનને હું અલિમાનને
 ક્રોધ મદ કામને બાળો અંબે !
 વન્દુ ઋણ છોડ મા ઉભો કરજોડ આ
 રંક રણુછોડ જય હર અંબે !

૪૯

કલ્યાણ.

એક દીક્ષ એક સંપ આપજો—બહુચરી૦
 ઝેર વેર કલેશ કંપ કાપજો—બહુચરી૦
 બોલ નીકળતા મુખમાંથી હાજી રાજી થઈ જીલનાર આપજો,
 આનંદ મલકાવી મુખકું નિરંતર સ્નેહ ભર્યું મનમાં સ્થાપજો—૧
 ખેસી સુખેથી આંખ મીલાવે સામસામી ખાય એ આપજો,
 વાતો કરે છે હૈયા ખોલીને જંપ ભીતરમાં સ્થાપજો—૨
 ભગવતી ભાવે લક્ષ્મીને આપે તો શાંતી નીતિ સાથ આપજો,
 અંતર ઉમળકા આવે ઉમંગે પ્રીતીની રીતડી સ્થાપજો—૩
 સુત કલ્યાણરો નારી ગુણવંતી પ્રથમ જુવનમાં આપજો,
 ડાહ્યા ડમરામાં હીરા ગીરાને બાંધી સાંધીને સ્થાપજો—૪

ભાવ લિતરની કીમત કરનારા સ્નેહી સગા સાથ આપજો,
 થુંક પડતાં રૂધીર ઝરે મા મ્હોતમાં સોગતી સ્થાપજો-૫
 ઇસારે વાતડી પરમે જોઈ આંખડી કામ કરનાર નિત્ય આપજો,
 જોવું પડે નહી કહેવું પડે નહી હીરલા કુટુંબમાં સ્થાપજો-૬
 વિરાઓ વિરલા ધીરાઓ ધીરલા પેઢીને તારે એ આપજો,
 રણુછોડ ધન્ય ધન્ય ધર્મને ધારે પ્રાણુદાન દેનાર સ્થાપજો-૭

૫૦

પ્રભાતીયું.

વન્દુ નારાયણી શક્તિ પારાયણી કષ્ટ હારાયણી દેવી અંબે,
 ઇશ્વરી વિશ્વતી માત માહેશ્વરી અહુચરી મંગલા દેવી અંબે;
 ત્રિપદા ત્રિગુણાતિત નિરંજની ભંજની ભવભય દેવી અંબે,
 આઠ આરાસુરી જય આશાપુરી અબપુર્ણા શિવાદેવી અંબે.
 કર્મ ભવ પૂર્વના પાપ આ જન્મના જાગી કરતા દહન દેવી અંબે,
 અંધ હું અધમાં ફંદમાં હું ફર્યો તારૂં મારૂં કરી દેવી અંબે;
 હુંપણું બાળજો તુંપણું ટાળજો જ્ઞાન શાંતિ ભરી દેવી અંબે,
 રંક રણુછોડ ના અંધ રણુ છોડજો તોડજો જન્મ ને મર્ણુ અંબે.

૫૧

ખેમટો-તાલ દાદરો.

ન્યોતી છે જાગતી નારાયણી—અંબે૦

જોતી આ વિશ્વને પારાયણી—અંબે૦

આગળ નારાયણી પાછળ નારાયણી ઉંચે નીચે નારાયણી,
 ઉત્તર દક્ષિણ ન્યાં નજર કરો ત્યાં બાપી રહી પારાયણી-૧

ન્યાં ન્યાં જાઓ ત્યાં સાથે આવે છે દીક્ષમાં વસી નારાયણી,
 સારા ને નરસા છાના ઉઘાડ કરમો નિરખે પારાયણી-૨
 ઝેરી ને મીઠી બનાવી જીલને બોલી ડોહો છો નારાયણી,
 વિરાજી વાણીમાં વાણી વિલોકે બલી હજાવો પારાયણી-૩
 હાથ હજારી બોલાવો પ્રેમે ધક્કો મારો છો નારાયણી,
 ગરજ સરંતા દુનિયા છે વેરી કરો કક્કો ખરો પારાયણી-૪
 ચાલી હાલીને જાઓ જે ધરમાં તે ધર બોલો છો નારાયણી,
 બેસવાની ડાળને કાપો જોતામાં સાહસ કરી પારાયણી-૫
 જય જય કહી બોલાવે આનંદે જીઓ છો ઝેરથી નારાયણી,
 ખાવાને ખાતેથી આપે જે તમને ખાઈ જાઓ તેને પારાયણી-૬
 કરમો નિજ કરથી કાળા કરો છો બની દસાઈ નારાયણી,
 પડછંદો વાગે ન્યાં પાપની વાણીનો ગભરાઓ છો પારાયણી-૭
 પિંડે બ્રહ્માન્ડે મનની તનમાં છે તેવું દેખો છો નારાયણી,
 હાથે તે સાથે આવે રણછાડા હસી રોષ ભોગવો પારાયણી-૮

પર

પદ.

હવે નવ હદ રહી જરી,
 બાલ ઉપર નજર કરો અંબે ઈશ્વરી;
 જય જય માત બહુચરી,
 વૃષ્ટિ કરો અમી દષ્ટી કંઈ કૃપા કરી—૧

ધારી ન ધીર હવે નવ રહે મા દહન દીક્ષડુ થાય,
 વેગળા બેસી હાંસી કરો મા બાલ રડી મરી જાય—૨.

પ્રભાતે જાગવું ખાવું ને જાવું સંધ્યાએ સૂવું હાય,
 ઉધા ચતા કરી પેટને પોષવું શ્વાન સુખે જીવ જાય—૩
 ખતિથી ખેંચો ભરી ખુશ ભરીએ તોયે ખાલી થઈ જાય,
 પાપના પોટલા બંધાવે પેટડા પુન્યને શોધી ખાય—૪
 ડગલે ડગલે ક્ષીડીઓ મારવી પગલે પગલે પાપ,
 ધારી ધુળ મળે છે અતે હતની છાની ન જાય—૫
 દામ ને લોભમાં યુથવા વ્યાજે યુથવા નિત્યે ચામ,
 મોહના મૂત્રમાં કુળકા મારતાં ભાલે પજા મદ ડામ—૬
 ક્રોધ કરીને દાંતીઆ કરવા તુટી ગઈ લગામ,
 માન ને ભાગ્ય ગયું જ્ઞાન ચાલી સો સો કરીએ સલામ—૭
 લાખના મટી રાખના બનીઆ ગર્જના ગાંડા ગુલામ,
 ફરજે ભુલ્યા કરજે કુલ્યા અરજે આન્યા ધામ—૮
 દોષના કોપ ન જોશો ભવાની મા અંધ બન્યો કું હરામ,
 ગૃહસ્થાઈની ગંધ ભગવતી કાપો રણુછોડ જુઓને આમ—૯

શ્રી ભગવતી પુષ્પાંજલિ

સ્તોત્રમ્.

હય-કુમરી.

અયિ ગિરિનન્દિનિ નન્દિત મેદિનિ વિશ્વવિનોદિનિ નન્દ નુતે,
 ગિરિવર વિન્ધ્ય શિરોધિનિવાસિની વિષ્ણુવિદ્યાસિની જિન્ધ્યુનુતે;
 ભગવતિ હે શિતિકંઠ કુદુંગિનિ ભૂરિકુટુંબિનિ ભૂરિકૃતે,
 જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈભ સુતે ।-૧

સુરવર વર્ષિણિ દુર્ધર ધર્ષિણિ દુર્મુખ મર્ષિણિ હર્ષરતે,
ત્રિભુવન યોષિણિ શંકર તોષિણિ ક્રિદિમય મોષિણિ ઘોષરતે;
દનુજ નિરોષિણિ દ્વિતિસુતરોષિણિ દુર્ભદ્દશોષિ સિન્ધુ સુતે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૨

અયિ જમદગ્ન્ય મદગ્ન્ય કદગ્ન્ય વન પ્રિયવાસિનિ હાસરતે,
શિખરિ શિરોમણી તુંગ હિમાલય શૃંગ નિગલય મધ્યગતે;
મધુ મધુરે મધુ કૈટભ ગન્જિનિ કૈટભ ભાન્જિનિ રાસરતે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૩

અયિ શતખંડ વિખંડિત રૂંડ વિતુંડિત શુંડ ગન્ધધિપતે,
રિપુ ગન્ગાંડ વિદારણ્યુંડ પરાક્રમ શુંડ મૃગાધિપતે;
નિજભુજદંડ નિપાતિત ચંડ નિપાતિત મુંડ ભટ્ટાધિપતે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૪

અયિરણુ દુર્ભદ્દ શત્રુ વયોદિત દુર્ધર નિર્જર શક્તિ ભૂતે,
ચતુર વિચાર ધુરીણ મહા શિવદ્વત કૃત પ્રથમાધિપતે;
દુરિત દુરિ હદુરાશય દુર્ભતિ દાનવદ્વત કૃતાન્ત મતે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૫

અયિ શરણાગત વૈરિ વધૂવર વરિ વરા ભયદાયકરે,
ત્રિભુવન અસ્તક શસ્ત્રવિરોધિ શિરોધિ કૃતામલ શસ્ત્રકરે;
દુમિ દુમિ તામર દુદુભિનાદ મહોમુખરી કૃત તિગ્મ કરે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિની શૈલ સુતે!—૬

અયિ નિજ હું કૃતિમાત્ર નિરાકૃત ધૂમ્ર વિલોચન ધૂમ્ર શતે,
સમર વિશોપિત શોણિત ખીજ સમુદ્ભવ શોણિત ખીજજતે;
શિવશિવ શુંભનિશુંભ મહાહવ તપિત ભૂત પિશાચ રતે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૭

ધનુરનુ સંગ રણુક્ષણુ સંગ પરિસ્પુરદંગ નટલક ટકે,
કનક પિશુંગ પૃષ્ઠક નિપંગ રસદભટ ભુંગ હતા બદુકે;
કૃત ચતુરંગ બલક્ષિતિ રંગ ઘટત્મહુ રંગ રટત બદુકે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૮

સુરક્ષના તતથેયિ તથેયિ તથાલિ નયોત્તર નૃત્યરતે,
થેષ થેષ થેષઆ થેષઆ થેષ થેષ થેષ થેષ નાયત લાસ્યગતે;
ધિમિકટ ધિક્કટ ધિક્કટ ધિમિધ્વનિ ધીર મૃદંગ નિનાદરતે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૯

જય જય જપ્ય જયે જય શબ્દ પર સ્તુતિ તત્પર વિશ્વનુતે,
ઝણુ ઝણુ ઝિંજિ મિંઝિકૃત નૃપુર સિંજિત મોહિત ભૂતપતે;
નટિત નટાવે નટી નટ નાયક નાટિત નાટ્ય સુગાનરતે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૧૦

અયિ સુમનઃ સુમનઃ સુમનઃ સુમનઃ સુમનોહર કાન્તિયુતે,
ઝિત રજની રજની રજની રજની રજનીકર વક્ત્રુતે;
સુનયન વિભ્રમર બ્રમર બ્રમર બ્રમર બ્રમરાધિપતે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૧૧

સહિત મહાહવ મધ્યમ તલ્લિક વલ્લિત રલ્લક મલ્લ રતે,
વિરચિત વલ્લિક પલ્લિક મલ્લિક ત્રિલ્લિક લિલ્લિક વર્ગજતે;
સિતકૃત પ્રલ્લિ સમુલ્લ સિતારૂણ તલ્લજ પલ્લવ સલ્લ લિતે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!-૧૨

અવિરલ ગંડ ગલ-મદ મેદુર મત્ત મતંગ જરા જગતે,
ત્રિભુવન ભૂપણુ ભૂત કલાનિધિ રૂપ પયોનિધિ રાજસુતે;
અયિ સુદતી જન લાલસ માનસ મોહન મન્મથ રાજસુતે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!-૧૩

કમલ દલા મલ કોમલ કાન્તિ કલા કલિતામ લલા લલતે,
સકલ વિલાસ કલા નિલય કમ કેલિ ચલત્કલ હંસ કુલે,
અલિ કુલ અંકુલ કુવલય મંડલ મૌલિજ્ઞ કુલાલિ કુલે;
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!-૧૪

કર મુરલી રવ વીજિત કૂજિત લજ્જિત કોકિલ મંજૂમતે,
મિલિત પુલિન્દ મનોહર ગુંજિત રંજિત શૈલ નિકુંજ ગતે;
નિજગુણુ ભૂત મહા શબરીગણુ સદ્ગુણુ સંભૂત કેલિતલે,
જય જય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!-૧૫

કટિ તટપીત દુકુલ વિચિત્ર મયૂખ તિરસ્કૃત ચંદ્ર રૂપે,
પ્રણુત સુરાસર મૌલિ મણિ સ્પુર દંશુલ સલખ ચંદ્ર રૂપે;
જિત કનકાયલ મૌલિ પદોર્જિત નિર્ઝર કુંજર કુંભ કુપે,
જયજય હે મહિષાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલસુતે!-૧૬

વિજિત સહસ્ત્ર કરૈક સહસ્ત્ર કરૈક સહસ્ત્ર કરૈકનુતે,
 કૃતસુર તારક મંગર તારક મંગર તારક સૂનુ સુતે;
 સુરથ સમાધિ સમાન સમાધિ સમાધિ સમાધિ સુગ્ધતરતે,
 જ્યજ્ય હે મહિપાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૧૭

પદ કમલં કર્ણ્યા નિલયે વરિ વસ્યનિ યોનુ દિનં સશિવે,
 અયિ કમલે કમલા નિલયે કમલા નિલયઃસકથંન લલેતઃ;
 તવ પદ મેવ પરંપદ મેમનુશીલયતો મમર્દિન શિવે,
 જ્યજ્ય હે મહિપાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૧૮

કનક લસન્કલ સિન્ધુ જલૈરનું સિંચિનુતે ગુણુરગ ભુવં,
 ભજતિ સર્કિં ન શયી કુચ કુંભ તટી પરિરંભ સુખાનુભવમ્;
 તવ ચરણું શરણું કર વાણિ નતામર વાણિ નિવાસિ શિવં,
 જ્યજ્ય હે મહિપાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૧૯

તવ વિમલેન્દુ કલંવદનેન્દુ મમહૃદયેન્દુ નૃત્ય ગતે,
 કિમુ પુરૂહત પુરીન્દુ મુખી સુમુખી ભિરસૌ વિમુખી ક્રિયતે;
 મમતુ મતં શિવનામ ધને ભવતી કૃપયા કિમુત ક્રિયતે,
 જ્યજ્ય હે મહિપાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!

અયિમયિ દીન દ્યાતુ તથા કૃપયૈવ ત્વયા ભવિતવ્ય મુમે,
 અયિ જગતો જનની કૃપયાસિ યયાસિ તથા નુમિતાસિરતે;
 યદુચિત મત્ર ભવત્યુરરી કુરતા કુરતાપ મપા કુરતે,
 જ્યજ્ય હે મહિપાસુર મર્દિનિ રમ્ય કપર્દિનિ શૈલ સુતે!—૨૧

શિવ-કવચ-સ્તોત્ર !

— — — — —

ૐ । નમો ભગવતે સદા શિવાય સકલ તત્ત્વાત્મકાય,
 સર્વ મંત્ર સ્વરૂપાય સર્વ ચંત્રાધિષ્ટિતાય;
 સર્વ તંત્ર સ્વરૂપાય સર્વ તત્ત્વ વિદ્યારાય,
 અલ્પશ્રદાવતારિણે નિલકંઠાય, પાર્વતી મનોહર પ્રિયાય !
 સોમ સૂર્યાગ્નિ લોચનાય ભસ્મોષ્ધૂક્તિત વિઘ્નહાય,
 મહામણિ મુકુટ ધારણાય માણિક્ય ભૂષણાય;
 સ્પષ્ટિ સ્થિતી પ્રલય કાલ રૌદ્રાવનારાય,
 દક્ષાધ્વર ધ્વંસકાય મહાકાલ બેદનાય !
 મૂલા ધારૈક નિઝયાય, તત્ત્વાતિતાય,
 ગંગાધરાય સર્વ દેવાધિદેવાય પદાશ્રયાય;
 વેદાંત સારાય ત્રિવર્ગ સાધનાય (યાર્નના)
 અનંત કોટી અભાન્ડ નાયકાય (યાર્નત).
 અનંત વાસુકિ તક્ષક કંકોટક શંખકુલિક પદ્મ,
 મહાપદ્મે ત્યજ મહાનાભ કુલ ભૂષણાય;
 પ્રણવ સ્વરૂપાય, ત્રિદાકાશાયાકાશદિક સ્વરૂપાય,
 ગ્રહ નક્ષત્ર માલિને સકલાય કલંક રહિતાય !
 સકલ લોકૈક કર્ત્રે સકલ લોકૈક ભત્રે,
 સકલ લોકૈક મંહર્ત્રે સકલ લોકૈક ગુરુવે;
 સકલ લોકૈક સાક્ષિણે, સકલ નિગમ ગુહ્યાય !
 સકલ વેદાંત પારગાય સકલ લોકૈક વરપ્રદાય !

સકલ લોકૈક શંકરાય, શશાંક શેખરાય,
 શાશ્વત નિબવાસાય નિરાભાસાય નિરામયાય;
 નિર્ભક્ષાય નિર્લોભાય નિર્ભદાય નિર્શિતાય,
 નિરહંકારાય નિરંકુશાય નિષ્કલંકાય નિર્ગુણાય.
 નિષ્કામાય નિરૂપદવાય, નિરવાદાય નિરંતરાય,
 નિષ્કારણાય નિરંતકાય નિઃપ્રપંચાય, નિઃસંગાય;
 નિદ્વંદાય, નિરાધારાય નિરાગાય નિષ્કોધાય,
 નિર્ભક્ષાય નિષ્પાપાય, નિર્લયાય નિવિંકળાય.
 નિર્લેહાય નિષ્ક્રિયાય, નિસ્તુલ્યાય નિમંશયાય,
 નિરંજનાય નિરૂપમ વિભવાય, નિત્ય શુદ્ધભુદ્ધ;
 પરિપૂર્ણ સચ્ચિદાનંદાદ્રવાય, પરમશાંત સ્વરૂપાય,
 તેજોરૂપાય, તેજોમયાય, જયજયરૂદ્ર મહારૌદ્ર.
 ભદ્રાવતાર મહાભૈરવ કાલભૈરવ કલ્પાંતભૈરવ,
 કપાલ માલાધર, ખટવાંગ ખડગ ચર્મ પાશાંકુશ;
 ડમરૂ, શક્તિ ચાપ બાણ ગદા શક્તિ, બિંદિપાત્ર,
 તોમર મુસલ મુદગર પાશ પરિધ બુશુંડી શતધ્વી.
 ચક્રાઘાયુધ ભિષણુકર સહસ્રમુખ, દંષ્ટ્રા કરાલવદન,
 વિકટાદ્ધાસ, વિસ્ફારિત પ્લહાન્ડ મંડલ;
 નાગેન્દ્ર કુંડલ નાગેન્દ્ર હાર નાગેન્દ્ર વલય,
 નાગેન્દ્ર ચર્મધર મૃત્યુંજય ત્ર્યંબક ત્રિપુરાંતક.
 વિશ્વરૂપ વિરૂપાક્ષ વિશ્વેશ્વર વૃષભવાહન,
 વિષ વિભૂષણ વિશ્વતોમુખ સર્વતો રક્ષરક્ષ;
 માં જવલજ્વલ મહા મૃત્યુમય મૃત્યુભય,
 નાશય નાશય ચાર ભય મુક્તાદ્યોત્સાદય.

વિધ સર્પભયં શમય શમય ચોરાન્મારય,
 મારય મમ શત્રૂનુચ્ચાત્યોચ્ચાત્ય, ત્રિશક્તેન વિદારય;
 વિદારય, કુઠારેણ લિંધિલિંધિ, ખડ્ગેન છિંધિછિંધિ,
 ખટવાંગેન વિપોથય વિપોથય, મુસલમેન.
 નિષ્પેષય નિષ્પેષય, બાણૈઃસંતાપ્ય સંતાપ્ય,
 રક્ષાંસિ બીષય, બીષયા, શેષશૂતાની વિદ્રાવય;
 વિદ્રાવય, કૂબ્જાંડ વૈતાલ મારીચ, અહારાક્ષસ ગણાન્,
 સંત્રાસય સંત્રાસય મમાભયં કુરકુરે વિતસ્તં.
 મામાશ્વાસયા શ્વાસય નરક મહાભયાન્મા મુદ્ધરોદ્ધર,
 સંજીવય સંજીવય ક્ષુતૃક્યાં મામાધ્યાય.
 યાધ્યાયય દુઃખાતુરં, મામાનંદયાનંદય શિવકવચેન,
 મામાચ્છાદયા, ચ્છાદય મૃત્યંજય ત્ર્યંબક.
 સદાશિવ નમસ્તે નમસ્તે !!!

આરતિ !

ૐ

જય ગંગાધર હર શિવ જય ગિરિજાધીશ—શિવ૦
 ત્વંમાં પાલય નિત્ય કૃપયા જગદીશ !
 હર હર હર માહાદેવ—૧
 કૈલાસે ગિરી શિખરે કલ્પ કુમ વિપિને—શિવ૦
 ગુંજતિ મધુકર પુંજે કુંજ વને ગહને—હરહર૦ ૨

કોકિલ કુંજતિ ખેલતિ હંસાવન લલિતા—શિવ૦
 રચયતિ કલા કલાપં નૃત્યતિ મુદ્સહિતા—હરહર૦ ૩
 તસ્મિન્નલક્ષિત સુદેશે શાલામણિ રચિતા—શિવ૦
 તન્મધ્યે હર નિકટે ગૌરી મુદ્સહિતા—હરહર૦ ૪
 ક્રીડાં રચયતિ ભૂપાં રંજિત નિજ મીશમ્—શિવ૦
 અલ્પાદિક સુર સેવિત પ્રણમતિ તે શીર્ષમ્—હરહર૦ ૫
 વિણુધ વધૂ ગહુ નૃત્યતિ હૃદયે મુદ્સહિતા—શિવ૦
 કિન્નરગાનં કુરેતે સત સ્વર સહિતા—હરહર૦ ૬
 ધિનકત થૈ થૈ ધિનકત મૃદંગ વાજ્યતે—શિવ૦
 કવણુ કવણુ લલિત વેણુર્મધુરં નાદ્યતે—હરહર૦ ૭
 રૂણુ રૂણુ ચરણે રચયતિ નૃપુર મુજવલિતા—શિવ૦
 ચક્રાવર્તે ભ્રમયતિ કુરેતે તાં ધિકતામ્—હરહર૦ ૮
 તાંતાં બુપચુપ તાલં મધુરં નાદ્યતે—શિવ૦
 ભંગુકાં શુભિનાદં લસ્ય કતાં કુરેતે—હરહર૦ ૯
 કર્પૂર છુતિ ગૌરં પંચાનન સહિતમ્—શિવ૦
 ત્રિનયન શશિધર મૌલે વિષધર કંઠં યુતમ્—હરહર૦ ૧૦
 સુંદર જટા કલાપં પાવક યુત ભાસમ્—શિવ૦
 ઊમરૂ ત્રિશક્તિ પિનાકં કર ધૃત નૃકપાસમ્—હરહર૦ ૧૧
 શંખનિનાદં કૃત્વા ઋણરિ નાદ્યતે—શિવ૦
 નીરા જયતે અલ્પા વેદ રૂપાં પકતે—હરહર૦ ૧૨
 ધતિ મૃદુચરણુ સરોજે હૃદિ કમલે ધૃત્વા—શિવ૦
 અવભોક્ત્યતિ મહેશં ધરાં અભિ નત્વા—હરહર૦ ૧૩

રૂંડ રચિત હિર માલા પન્નગ મુખ વીતમ્—શિવ૦
 વ્રામ વિલાગે ગિરિન્ન રૂપં અતિ લલિતમ્—હરહર૦ ૧૪
 સકલ શરીરે મનસિજ દૃત ભરમા ભરણુમ્—શિવ૦
 ધતિ ત્રપલ ધ્વજ રૂપં તાપત્રય હરણુમ્—હરહર૦ ૧૫
 ધ્યાન આરતિ સમયે હૃદયે ધતિ દૃત્વા—શિવ૦
 રામત્રિ જટાનાથં દર્શિં અભિ નત્વા—હરહર૦ ૧૬
 સંગિત મેવં પ્રતિદિન પદ્મં યઃ કુરેતે—શિવ૦
 શિવ સાયુજ્યં ગચ્છતિ ભક્ત્યાયઃ શ્રુણ્વેતે—હરહર૦ ૧૭

આરતિ.

અભિ કુલ ક્રોમલ આલે ધૃત મૌક્તિક માલે,
 સ્તનયુગ નિજિત તાલે ક્ષીરાં ભુદ્ધિ આલે—
 કાશ્મીરાંકિત બાલે નાસિત ભવ બાલે,
 ક્ષીલા મર્દિત કાલે શરણાંગત પાલે;
 જ્ય દેવી જ્ય દેવી જ્ય માતઃ કમલે,
 દ્રુત બંધુનદ વિમલે સુરનુત પદ કમલે !—૧
 કમલ દલાયત નયને શશિ નીલ શુભ વદને,
 સિંહ વિરાજીત ગમને હીરા અભિ રદને;
 મુનિજન વિરચીત નમને દૃત રાક્ષસ કદને,
 ક્રોડીલ મંજુલ ગદને વિપ્લવઃ સદને—૨
 નાગાર્ધકીત મસ્તક ભુવનાવન સકટે
 પ્રાશન ભાજન ખેટાદીક દૃત કરે યુકટે,
 દૃત કરે વીર નિવાસે રિપુ મર્દન સકટે;
 શુક નાસા સંમ નાસે તારિત નિજ ભકટે—૩

અધર વિનિર્જિત ગિંએ વિશ્વ સ્તુત રૂપે,
 પૃથુતર ચારૂ નિતંએ કૃત દાનવ કોપે;
 બૂજીત મન્મથ ચાપે નિજ જનતહિત તાપે,
 દાજી જ્યોતીવિદાન પ્રણમતિહિત તાપે—૪

૫૩

શ્રી સ્તોત્ર.

—~~~~~
 યેમટો-તાલ દાદરો.

નમું નિરંજની નારાયણી—અંબે૦

પાહિમામ્ પાતુ પારાયણી—અંબે૦

ક્ષમા કર ભગવતિ અંબા ક્ષમાશીલ પરાતપરે નારાયણી,
 શુદ્ધ સત્ત્વ સ્વરૂપીણી પરિવર્જિતે કોપ પારાયણી—૧
 ઉપમે તું સર્વ સાધ્વીનાં દેવીનાં દેવ પૂજિતે નારાયણી,
 તારા વિના જગત સર્વ મૃત્યુતુલ્ય નિષ્ફલ દીસે પારાયણી—૨
 સર્વ સંપત સ્વરૂપ તું સર્વમાં સર્વરૂપીણિ નારાયણી,
 રાસેશ્વરી અધિષ્ઠાત્રી દેવી તું તું કલા સ્ત્રી સર્વ પારાયણી—૩
 ક્ષીરોદે સિન્ધુકન્યકા મા તું કૈલાસે પાર્વતી નારાયણી,
 સ્વર્ગે તું મહાલક્ષ્મી મર્ત્યલક્ષ્મી ભુતલમાં મા પારાયણી—૪
 દેવોમાં દેવી સરસ્વતી માતા વૈકુંઠે લક્ષ્મી નારાયણી,
 ગંગા તું તુલસી તું સાવિત્રી દેવી બ્રહ્મલોકમાં પારાયણી—૫
 કૃષ્ણ પ્રાણાધિ દેવી તું માતા ગેલોકે રાધા નારાયણી,
 વંદાવન વન વનમાં વિશ્વરાસે તું રાસેશ્વરી પારાયણી—૬

કૃષ્ણ પ્રિયા તું ભાંડીરે ચંદ્ર ચંદન કાનનમાં નારાયણી,
 વિરજા ચંપક વને તું માના શતશૃંગે સુન્દરી પારાયણી—૭
 પદ્માવતી પદ્મવનમાં માલતી માલતી વને નારાયણી,
 કુંદવતી તું કુંદવનમાંહી સુશીલા કેતકી પારાયણી—૮
 કદંબકાનનમાં કદંબમાલા તું રાજ્યલક્ષ્મી રાજ્યગેહે નારાયણી,
 ભુવન ભુવનમાં તું ગૃહલક્ષ્મી રાજ્ય દેવી પારાયણી—૯
 પીડે ક્ષમાન્ડે ચૌદે ભુવનમાં વ્યાપી શાશ્વત નારાયણી,
 વિદ્યા અવિદ્યા માયા પ્રકૃતિ શક્તિ શ્રીરાજે પારાયણી—૧૦
 પ્રાણ લોચનમાં જ્યોતિરૂપે તું જીવન જગાવે નારાયણી,
 આબો રણી રણછાડે મા ચરણે રાખે પારાયણી—૧૧

૫૪

ગઝલ.

નમસ્તેસ્તુ મહામાયે શ્રી પીઠે સુરપૂજિતે !
 શંખચક્ર મદા હસ્તે મહાલક્ષ્મી નમું અંબે—૧
 નમસ્તે ગરૂડા રહે કાલાસુર ભયંકરિ તું,
 સર્વ પાપ હરે દેવી મહાલક્ષ્મી નમું અંબે—૨
 સર્વજ્ઞે સર્વ વરદાયી સર્વ દુષ્ટ ભયંકરિ તું,
 સર્વ દુઃખ હરે દેવી મહાલક્ષ્મી નમું અંબે—૩
 સિદ્ધિ ભુદ્ધિ પ્રદે દેવી ભુક્તિ મુક્તિ પ્રદાયિની,
 મંત્ર મૂર્તિ સદા દેવી મહાલક્ષ્મી નમું અંબે—૪
 આઘ અંત રહિત દેવી આઘ શક્તિ મહેશ્વરી,
 યોગ જે યોગ સંબુતે મહાલક્ષ્મી નમું અંબે—૫

પદ્માસન સંસ્થિતે દેવી પરબ્રહ્મ સ્વરૂપીણી,
 પરમેશિ જગત્પાત્રી તુ મહાલક્ષ્મી નમું અંબે—૬
 શ્વેત અંબર ધરે દેવી નાનાલંકાર ભૂષિતે,
 જગત્સ્થિતે જગન્માતા મહાલક્ષ્મી નમું અંબે—૭
 સકલ દુનિયા તાણું નવ સકલ મંત્રો તાણું સત્વ,
 રટે રણુછોડ મહાલક્ષ્મી મહાલક્ષ્મી નમું અંબે—૮

૫૫

ગઝલ.

શ્વેત પદ્માસના દેવી શ્વેત પુષ્પોજ શાલિતા,
 શ્વેત અંબર ધરા નિત્યે વન્દુ મા શારદા અંબે—૧
 શ્વેતગંધા અનુલેપન શ્વેત અક્ષી સોદે સુન્દર,
 શુકલ વસ્ત્રો દીપે અંબે વન્દુ મા શારદા અંબે—૨
 શ્વેત ચંદન ચર્ચિતા વિમળ તું વિશ્વ વરદાયા,
 સિદ્ધ ગંધર્વ રૂપિ સ્તવતા વન્દુ મા શારદા અંબે—૩
 જગધાત્રી અધિષ્ઠાત્રી તુહી મા સરસ્વતી દેવી,
 મળે ભજતાં વિદ્યા સિદ્ધિ વન્દુ મા શારદા અંબે—૪
 જપે જેને વિધીશક પદ્મહસ્તા સરસ્વતી શ્રી,
 કરે મા વાસ જિજ્ઞાસે વન્દુ રણુછોડ જય અંબે—૫

૫૬

ગઝલ.

પદ્મે પદ્મ પદ્માશાક્ષિ જયત્વં શ્રીપતી પ્રિયે,
 જગન્માતર્મહાદેવી વન્દુ તું માત મહાલક્ષ્મી—૧

દધિ સંસાર તારીણિ નમસ્તુભ્યં સુરેશ્વરી,
 દયાનીધે હરિ પ્રિયે વન્દુ હું માત મહાસક્ષમી—૨
 પદ્માક્ષયે નમસ્તુભ્યં નમસ્તુભ્યં શિવ પ્રિયે,
 દુઃખદહની દ્રારીદ્રહરણી વન્દુ હું માત મહાસક્ષમી—૩
 સર્વભૂત હીન અર્થાય વસુ વૃષ્ટિ સદા કરન્ને,
 જગન્માતર્નમસ્તુભ્યં વન્દુ હું માત મહાસક્ષમી—૪
 કૃપાવંતી નમસ્તુભ્યં દયાવંતી નમસ્તુભ્યં,
 નમું વિશ્વેશ્વરી આઘ વન્દુ હું માત મહાસક્ષમી—૫
 અંતરની વાન મા જાણો દયા દીક્ષમાં કંઈ આણો,
 મુકીને મન નજરાણો વન્દે રણુછોડ મહાસક્ષમી—૬

૫૭

ગઝલ.

નમું ક્ષીર અખ્ધી નંદીની નમું ત્રૈલોક્ય ધારીણી,
 શશિ વક્રં નમસ્તુભ્યં વન્દુ હું માત મહાસક્ષમી—૧
 રક્ષ મા હું શરણાંગત છું રક્ષ તું દેવી દેવેશી,
 દેવ દેવેશ વલ્લભે મા વન્દુ હું માત મહાસક્ષમી—૨
 દ્રારીદ્રે ત્રાહી ત્રાહી છું કરો મમપર કૃપાસક્ષમી,
 ચરણમાં આવીને પડીઓ વન્દુ હું માત મહાસક્ષમી—૩
 નમું ત્રિલોકની જનની નમું ત્રિલોક પાવની મા,
 નમે પ્લહાદયો સુર નિત્ય વન્દુ હું માત મહાસક્ષમી—૪
 જગતઆનંદ દાયીની નમું વિષ્ણુ વિદ્યાસીની,
 જગત હિતેષ્ણી દેવી વન્દુ હું માત મહાસક્ષમી—૫
 આર્તિ હન્ત્રી નમસ્તુભ્યં રમા સમૃદ્ધિ ભરો મમ ધર,
 છોડી ભવખંધ રણુછોડો વન્દુ હું માત મહાસક્ષમી—૬

૫૮

ગઝલ.

પદ્મવાસે નમસ્તુભ્યં ચપલાયૈ નમો નમઃ
 ચંચલાયૈ નમસ્તુભ્યં વન્દુ હું માત મહાસક્તી—૧
 લક્ષિતાયૈ નમો નમઃ નમઃ પ્રભુમ્મ જનનિ મા,
 કરો રક્ષા તમે મારી વન્દુ હું માત મહાસક્તી—૨
 પરિપાક્ત કરો મારું ચરણુ તુજ શરણું છે સાર,
 કમલે કમલાનને દેવી વન્દુ હું માત મહાસક્તી—૩
 ત્રાહી ત્રાહી છું મહાસક્તી પરિત્રાણુ પરાયણુ મા,
 અભય આપો અધિષ્ઠાત્રી વન્દુ હું માત મહાસક્તી—૪
 પંડીનાથ શોભે નવ સારી ન શોભે ગુણુ નર નારી,
 ન શોભે શિવ લક્ષ્મી વિણુ વન્દુ હું માત મહાસક્તી—૫
 રૂપ લક્ષ્મીથી રાજે છે શીવ લક્ષ્મીથી જાગે છે,
 પુરૂષ શ્રીથી બિરાજે છે વન્દે રણુછોડ મહાસક્તી—૬

૫૯

ગઝલ.

અમી દષ્ટિની જો વૃષ્ટી મીઠી માનવ તણી શૃષ્ટી,
 જીવન શૃંગાર તું લક્ષ્મી વન્દુ હું માત મહાસક્તી—૧
 પાપથી મુક્ત નરનારી હશે મીઠી નજર તારી,
 મળે નૃપ માન હરબારી વન્દુ હું માત મહાસક્તી—૨

હોય ગુણ હિણ જે ગુણવાન શીલહિણ નર અને શિલવાન,
અભાગી થાય ભાગ્યવાન વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૩
ભૂષણ છે રૂપનું લક્ષ્મી, ભૂષણ છે કુલનું લક્ષ્મી,
ભૂષણ વિદ્યાનું છે લક્ષ્મી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૪
જીવન ભૂષણ છે લક્ષ્મી ભૂષણ છે સર્વનું લક્ષ્મી,
જગત ભૂષણ છે લક્ષ્મી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૫
નિરાધાર દીન ક્રુધાતુર છું સાધન હીન રંક આતુર છું,
કૃપા કટાક્ષ કર દેવી વન્દે રણુછોડ મહાલક્ષ્મી—૬

૬૦

ગણલ.

તુંહી જનની જગત લક્ષ્મી તુંહી પિતા જગત લક્ષ્મી,
તુંહી બાતા જગત લક્ષ્મી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૧
સખા તુંહી જગત લક્ષ્મી તુંહી વિદ્યા જગત લક્ષ્મી,
ત્રાહી ત્રાહી હું મહાલક્ષ્મી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૨
ત્રાહી ત્રાહી સુરેશ્વરી હું ત્રાહી ત્રાહી જગન્માતા,
હારીદ્રે ત્રાહી ત્રાહી શ્રી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૩
નમસ્તુભ્યં જગધાત્રી વિધાત્રી મા નમો નમઃ,
ધર્મ ધ્વજે નમસ્તુભ્યં વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૪
સંપતિ દાયીની લક્ષ્મી વિજય વરદાયિની લક્ષ્મી,
હારીદ્ર દધીમાં કુખ્યો વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૫
હવે ઉદ્ધાર કર સાહી દયા કર દેવી તું પાહી,
નમે રણુછોડ તો ત્રાહી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૬

૬૧

ગઝલ.

જનુનિ જગતની જગો ત્રાહીમા તંદ્રાને લાગો,
 નથી ઘરમાં કંઈ ધાગો વન્દુ હું માત મહાસક્ષ્મી—૧
 શરણુ નવ અન્યકો માતા સત્ય છે સત્ય મુજ માતા,
 હરિ પ્રિયે કરો શાતા વન્દુ હું માત મહાસક્ષ્મી—૨
 સ્તવી મુનિ અગસ્તે મા સ્તવે રણુછોડ જ્યજ્ય મા,
 કરો ઉદ્ધાર મારો મા વન્દુ હું માત મહાસક્ષ્મી—૩
 કુખ્યો મંસારમા માતા કુખ્યો છું રણુમાં માતા,
 નથી મા તુજ વિણુ ત્રાતા વન્દુ હું માત મહાસક્ષ્મી—૪
 ચરાણુમાં આવીઓ માતા શરણુમાં રાખને માતા,
 વરણુમાં હું નથી માતા વન્દુ હું માત મહાસક્ષ્મી—૫
 નથી બુદ્ધિ હવે મારી નથી શુદ્ધિ હવે સારી,
 જપું જીલ નામ ઉચ્ચારી વન્દે રણુછોડ મહાસક્ષ્મી—૬

૬૨

ગઝલ.

પ્રહ્લાણી વૈષ્ણવી લદ્દા પડ બુનં ચતુર્ભુખી,
 ત્રિનયની તારીણી તુહી વન્દુ હું માત મહાસક્ષ્મી—૧
 ત્રિશુલ ધારીણિ શ્રી દેવી સ્તવે સુર શક્તૌ સેવી,
 કથા કેને કરમ કહેવી વન્દુ હું માત મહાસક્ષ્મી—૨
 પદ્મ ચક્ર મદાધારી પીતામ્બર સોહે મા વારી,
 નાનાબંદારે બલિહારી વન્દુ હું માત મહાસક્ષ્મી—૩

તેજ પુંજ ધરા ધાત્રી અગ્નીલ તું વિશ્વ અધિષ્ઠાત્રી,
વિધી જીવ જન્ત વિધાત્રી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૪
આકારે ષ્ણરૂપીણી ઑમકારં વિષ્ણુ મોહિનિ,
સિદ્ધિ લક્ષ્મી પરા લક્ષ્મી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૫
લક્ષ્ય લક્ષ્મી નમોસ્તુતે શક્તિ માલા નમોસ્તુતે,
અમૃતાનંદ નમોસ્તુતે વન્દે રણુછાડ મહાલક્ષ્મી—૬

૬૩

ગઝલ.

પ્રથમે અંબકાગૌરી દ્વિતિયે વૈષ્ણવી દેવી,
તૃતિયે કમળા પ્રોક્તા વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૧
ચતુર્થે સુર સુન્દરી શ્રી પંચમે વિષ્ણુપત્ની મા,
ષષ્ઠમાં વૈષ્ણવી તુંહી વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૨
સપ્તમે મા વરા રૌહા અષ્ટમે વરદાયિની,
નવમે ખડગ ત્રિશુલા મા વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૩
દશમે દેવ દેવતા તું એકાદશે સિદ્ધિ લક્ષ્મી મા,
દ્વાદશે લલિતાત્મિકા વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૪
કરો કલ્યાણુ જય માતા ભરો શાન્તી નીતિ માતા,
હરો દુઃખ ત્રાસ મમ માતા વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૫
નથી આધાર કંઈ મારો જનેતા તન આ તારો,
હોમો કરજોડી બિચારો વન્દે રણુછાડ મહાલક્ષ્મી—૬

૬૪

ગઝલ.

એહો આનંદ મુજ મનમાં અહા શાન્તિ થઇ તનમાં,
 જનુની જાગતી જગમાં વન્દુ હું માત મહાસક્તી—૧
 જાણે છે તે બધી તનની માણે છે તે બધી મનની,
 આણે છે દીક્ષ દયા જનની વન્દુ હું માત મહાસક્તી—૨
 વાહ વાહ છે ધન્ય ધન્ય એ મા, માતું મા એકજ છે મા,
 ખીજ મંસારના સૌ વા વન્દુ હું માત મહાસક્તી—૩
 રાજે જે શ્રી પદ વનમાં કદંબ શિખરે ભુવન રાજ્યે,
 કુંજરે પ્વેતે અશ્વયુતે વન્દુ હું માત મહાસક્તી—૪
 મુગસ વૃષે અને યજ્ઞે ચૂપ રિથતે વિરાજે છે,
 શંખમાં દેવકુલે મા વન્દુ હું માત મહાસક્તી—૫
 નરેન્દ્ર ગૃહ ગંગા તીરે ગોકુલમાં શ્રી સુહાવે છે,
 વસો મા નિત્ય મમ ભુવને વન્દે રણુછોડ મહાસક્તી—૬

૬૫

ગઝલ.

ઘોરરૂપે મહારાવે સર્વ શત્રુ ભયંકરિ મા,
 આઈ ભક્તોને વરદાયી ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૧
 સુરાસુર અર્ચિતે દેવી સિદ્ધ ગન્ધર્વ સેવિતે,
 પાપ જડતા હરો દેવી ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૨
 જટા ભૂટ સમાયુક્તે લોલ જિજ્ઞાન્તકારિણિ,
 દુત ભુદ્ધિ કરે દેવી ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૩

સૌમ્ય ક્રોધ ધરે રૂપે ચંડ રૂપે નમોસ્તુતે,
 સૃષ્ટિ રૂપે નમસ્તુભ્યં ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૪
 જડનાં જડતાં હન્તિ ભક્તનાં ભક્ત વત્સલે મા,
 મહતા હરે મમ દેવી ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૫
 હૂં હૂં કરમયે દેવી બલિ હોમ પ્રિયે નમઃ આઘ,
 ઉત્તરે નમો નિત્યં ત્રાહિ રણુછોડ ચર્ણુ વન્દુ—૬

૬૬

ગઝલ.

ભુલિ દેહિ યશે દેહિ કવિત્વં દેહિ દેહિ મા.
 મહત્વં હર મમ દેવી ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૧
 તુહી સિદ્ધી તુહી સ્વધા તુહી સ્વાહા સુધા તુહી,
 તુહી મા લોક પાવની શ્રી ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૨
 સંખ્યારાત્રી પ્રભા મૂર્તિ મેધા શ્રદ્ધા સરસ્વતી તું,
 યત વિદ્યા મહાવિદ્યા ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૩
 ગુલા વિદ્યા આત્મવિદ્યા વિમુક્તે ફલદાયિની,
 ક્ષીરસાગર સુતા માતા ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૪
 જન્મજન લોકની અંબા દેવ દેવો હરિઃ પિતા,
 તુહિ વિષ્ણુ જગત વ્યાપ્ત ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૫
 કથે શું મૂર્ખ ગુણ તારા નથી દીનમાન શુભ મારા.
 જપે રણુછોડ જપ તારા ત્રાહિ શરણાગતમ્ વન્દુ—૬

૬૭

ગઝલ.

શ્રીમદ સૌભાગ્ય જનનિ મા સ્તવું લક્ષ્મી સનાતની મા,
 સર્વ કામ ક્ષા વ્યાપ્તિ વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૧
 સાધનૈક સુખાવહામ સ્મરામિ નિત્ય દેવેશિ,
 ત્વયા પ્રેરિત માનસ વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૨
 ધરી આજ્ઞા શિરે તુજ મા ભજામિ પરમ ઇશ્વરી મા,
 સમસ્ત સંપત સુખદા વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૩
 મહાશ્રિયં સમસ્ત કલ્યાણુ કરો મહાશ્રિયમ મમ દેવી,
 સમસ્ત સૌભાગ્ય કર આર્થ વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૪
 મહાશ્રિયં ભજુ માતા જ્ઞાન કરી મહાશ્રિયમ્,
 વિજ્ઞાન મંપન મા સુખદા વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૫
 સનાતન વિચિત્ર વાણી કરો ભુતોમાં મનહરણી,
 ગુણાનુવાદ ગાવામાં વન્દુ રણુછોડ મહાલક્ષ્મી—૬

૬૮

ગઝલ.

અનન્ત આનંદ સુખદાતા નમું ભૂતિ કરી હરિ પ્રિય,
 સર્વ ભૂતાન્તર સંસ્થિતા વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૧
 વિશ્વરૂપા તું ભુતેશ્વરિ શરણુ તુજ પાદ પંકજમાં,
 નમું આનંદ ધરીશ્રી નિત્ય વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૨
 દ્રારીદ્ર દુઃખ અધહારી નિવારી તમ શરણુ રાખો,
 અરણુમાં આવું મા આજે વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૩

દીનાર્તિ છેદન હેતુ ભૂત કરો કૃપા કટાક્ષ આઈ,
અમિ દષ્ટિ અભિસિંચન વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૪
સુધા કર્ણુ દયા દષ્ટિ કરી અંગે! હરો કષ્ટિ,
દ્રવો મમ રંક ધર વૃષ્ટિ વન્દુ હું માત મહાલક્ષ્મી—૫
હૃદયગત શોક આ ભવના હરો કષ્ટે સમસ્ત દવના,
શરણુ તવ પદપદ યુગલે વન્દુ રણુછાડ મહાલક્ષ્મી—૬

૬૮

વસંત.

શાન્ત્યૈ નમોઽસ્તુ શરણાગત રક્ષણાયૈ,
કાન્ત્યૈ નમોઽસ્તુ કમનીય ગુણાશ્રયાયૈ;
ક્ષાન્ત્યૈ નમોઽસ્તુ દુરિત ક્ષય કારણાયૈ,
ધાન્ત્યૈ નમોઽસ્તુ ધનધાન્ય સમૃદ્ધિદાયૈ !
શક્ત્યૈ નમોઽસ્તુ શશિ શેખર મંસ્તુતાયૈ,
સન્ત્યૈ નમોઽસ્તુ રજનીકર સૌદરાયૈ;
ભક્ત્યૈ નમોઽસ્તુ ભવસાગર તારકાયૈ,
મત્યૈ નમોઽસ્તુ મધુસૂદન વલ્લભાયૈ.
લક્ષ્મ્યૈ નમોઽસ્તુ શુભ લક્ષણુ લક્ષિતાયૈ,
સિદ્ધ્યૈ નમોઽસ્તુ સુર સિદ્ધ સુપૂજિતાયૈ;
ધૃત્યૈ નમોઽસ્તુ સ્તવમિત દુર્ગતિ ભંજનાયૈ,
ગત્યૈ નમોઽસ્તુ વર સદગતિ દાયકાયૈ !
દેવ્યૈ નમોઽસ્તુ દિવિ દેવગણા ચિંતાયૈ,
ભૂત્યૈ નમોઽસ્તુ ભૂવનાર્તિ વિનાશનાયૈ;
દાન્ત્યૈ નમોઽસ્તુ ધરણીધર વલ્લભાયૈ,
પુષ્ટ્યૈ નમોઽસ્તુ પુરુષોત્તમ વલ્લભાયૈ !

ઉપેન્દ્ર.

સુતીવ્ર દ્રારિઘ વિદુઃખ હન્ચ્યૈ,
 નમોઽસ્તુતે સર્વ ભયાપ હન્ચ્યૈ;
 શ્રી વિષ્ણુ વક્ષઃસ્થલ સંસ્થિતાયૈ,
 નમો નમઃ સર્વ વિભૂતિદાયૈ !

૭૦

માલીની.

જયતુ જયતુ લક્ષ્મી લક્ષણાલંકૃતાંગી,
 જયતુ જયતુ પદ્મા પદ્મ સદ્મા ભિવન્દ્યા.
 જયતુ જયતુ વિદ્યા વિષ્ણુ વામાંક સંસ્થા,
 જયતુ જયતુ સમ્યક્ સર્વ સંપત્કરી શ્રી.
 જયતુ જયતુ દેવી દેવ સંધ્યા ભિપૂજ્યા,
 જયતુ જયતુ ભદ્રા ભાર્ગવી ભાગ્ય રૂપા.
 જયતુ જયતુ નિત્યા નિર્ભળ જ્ઞાન વેદ્યા,
 જયતુ જયતુ સત્યા સર્વજ્ઞતાન્તરસ્થા.
 જયતુ જયતુ રમ્યા રતન ગર્ભાન્તરસ્થા,
 જયતુ જયતુ શુદ્ધા શુદ્ધ જગમ્મૂનદાભા.
 જયતુ જયતુ કાન્તા કાન્તિમજ્જા સિતાંગી,
 જયતુ જયતુ શાન્તા શીઘ્રમાગમ્ય સૌમ્યે.

ઉપજાતિ.

યસ્યાઃ કલાયાઃ કમલોદ્ભવાદ્યા,
 રૂદ્રાશ્વશક પ્રમુખાશ્ચ દેવા;
 જીવન્તિ સર્વેઽપિયશક્ત યસ્તે,
 પ્રજુત્ય માતાઃ પરમાયુષસ્તે !

૭૧

॥ શિવ અષ્ટોત્તર શત નામ સ્તોત્રમ્ ॥

ગાઝલ.

જય શંભો વિભો રૂદ્ર સ્વયંભો જય જય શંકર,
જય હૃશ્વર જય હશાન જય જય વન્દુ હરહર શિવ—૧
જય સર્વેશ જય કામદ નીલકંઠ જય શ્રીદ શ્રીકંઠ,
જય ધૂર્જટે અષ્ટમૂર્તે જય જય વન્દુ હરહર શિવ—૨
અનન્તમૂર્તે મહામૂર્તે જયાનધ પાપ હરા અનંગ,
નિર્મળા ભંગનાશન જય જય વન્દુ હરહર શિવ—૩
જયત્વં ત્રિદશાધાર ત્રિલોકેશ ત્રિભોગ્યન,
જયત્વં ત્રિપથાધાર જય જય વન્દુ હરહર શિવ—૪
ત્રિમાર્ગ ત્રિભિર્જિત ત્રિપુરારે ત્રિધામૂર્તે,
જયૈકત્રિ જટાત્મક જય જય વન્દુ હરહર શિવ—૫
શશિશેખર ચક્ષેશ પશુપાત્ર શિવાગ્રિય શિવાત્મક શિવ,
શ્રીદસુહૃદ્ચ્છીશતનો જય, સર્વ સર્વેશ ભૂતેશ હર શિવ!—૬

૭૨

ગાઝલ.

ત્રિરિશ ત્વં ત્રિરીશ્વર જ્યોત્સ્ન્ય ભીમેશ,
ભવ ભર્ગ જય પ્રભો હરહર વન્દુ જય જય શિવ—૧
જય દક્ષાધ્વર ધ્વસ્ત અન્ધક ધ્વંસકારક,
રૂઢ માલિન્કપાલિત્વં હરહર વન્દુ જય જય શિવ—૨

ભુજંગા જિનભૂપણુ દિગમ્બર જય દિશાનાથ,
 બ્યોમકેશ ચિતાંપતે હરહર વન્દુ જય જય શિવ—૩
 જયાધાર નિરાધાર ભરમાધાર ધરાધર જય,
 દેવ દેવ મહાદેવ હરહર વન્દુ જય જય શિવ—૪
 દેવ તેશાદિ દૈવત વન્દિ ચીર્ય જય સ્થાણો,
 જયા યોનિજ મંભવ હરહર વન્દુ જય જય શિવ—૫
 ભવ શર્વ મહાકાશ ભરમાગં સર્પ ભૂષણુ,
 અમ્બક સ્થપતે રણુછોડ હરહર વન્દુ જય જય શિવ—૬

૭૩

ગાઝલ.

વાચાંપતિ જગતપતિ શિપિવિદ્ધ વિરૂપાક્ષ,
 જયસિંગ વૃષધ્વજ જય જય વન્દુ હરહર શિવ—૧
 નિસલોહિત પિંગાક્ષ જય ખટવાંગ મંડન,
 કૃતિવાસ અહિભુંદ્ર જયજય વન્દુ હરહર શિવ—૨
 મૃડાનીશ જટામ્બુભૂત જગદ્ભ્રાતર્જગન્માન,
 જગત્તાત જગદ્ગુરો જય જય વન્દુ હરહર શિવ—૩
 પંચવક્ષ મહાવક્ષ કાશવક્ષ ગગસ્પભૂત,
 દશગ્રાહો મહાગ્રાહો જય જય વન્દુ હરહર શિવ—૪
 મહા વિર્ય મહામત્ર અધોર ધોર વક્ત્વં,
 સઘોજત ઉમાપતે જય જય વન્દુ હરહર શિવ—૫
 સદાનન્દ મહાનન્દ નન્દમૂર્તે જય ઈશ્વર,
 નામ અષ્ટોત્તર શતં જપે રણુછોડ હરહર શિવ—૬

૭૪

ગઝલ.

સરસ્વતી ચેતના આઈ હૃદય વાસિની જ્ય માઈ,
પ્રિય હૌં કંઈપણ યોનિ વન્દુ મા શારદા અંબે—૧
મતિદા વરદા યશદા સર્વ કામ ફલ પ્રદા,
કેશવ પ્રિયે વિષ્ણુ હસ્તે વન્દુ મા શારદા અંબે—૨
વેં હૌં મંત્ર પ્રિય તુજ કુમતિ પ્વસિની દેવી,
સ્વયં પ્રદાશિની તુહી વન્દુ મા શારદા અંબે—૩
નિરાશબ્યામ્ નિરંજનીમા તિભિરહારીણિ જ્ઞાનદાતા,
આદિત્ય મંડલમાં લીનાં વન્દુ મા શારદા અંબે—૪
જન પ્રિયા દેવી વાગીશ સુ મહોદય સુહાસિની,
આત્માનંદ દર્શયા માસ વન્દુ મા શારદા અંબે—૫
શરદ શશિ સમ તુજ કાંતિ કરો મા સુખ ને શાંતી,
રૂપી રણુછોડ હરો બ્રાન્તી વન્દુ મા શારદા અંબે—૬

૭૫

માલકોષ—૬ખ.

વન્દુ મંમાયા વાહ તારી માયા,
અજળ જનદુ કાયા ગજળ જનદુ છાંયા—૧
વિવિધ વિશ્વરંગે વિવિધ સંગ અંગે,
દુનિયા બધી આ મા તારી માયા—૨
ધડીમાં હસાવે ધડીમાં ફસાવે,
ધડી સંગ રંગે રસીલી શું કાયા—૩

ઘડી પ્રેમ તરંગે ઘડી વહેમ વ્યંગે,
 મદન મસ્ત જંગે રમે રંકે રાયા—૪
 ઘડી આંખ પાણી ઘડી નાક તાણી,
 કરે પાણી પાણી મધુરી શી માયા—૫
 ઘડીમાં તું રાગે ઘડીમાં વિરાગે,
 લગન અંગ લાગે લજે બ્રહ્મ માયા—૬
 ઘડી દે સમાધી ઘડી દે ઉપાધી,
 ઘડી આધી વ્યાધી ઘડી રામ રાયા—૭
 જય માત માયા જપું માત માયા,
 વસા રંકે રણુછાડ દે મુક્તિ માયા—૮

૭૬

(હવે મને હરી નામનો નેહ લાગ્યો—એ રાગની ઢળ)
 અર્થોમાં ભુડી ઇંદ્રીઓ ક્યાં સુધી હરખાશો ?
 વિષયોમાં ભુડી અંધ બની પસ્તાશો રે—૦
 રમી રાત દીન રંગે નાંખ્યું હલાવી,
 કાયા મંદીર આ સારું;
 ચડી મહા મદન જંગે ફંદે પુલાવી,
 ખાખ કર્યું મન મારું રે—અર્થોમાં ૦
 ફરી લવ ધર ફેરા ચાક્યા ચરણ આ,
 હવે પારે જઈને રહો જંપી,
 ચોળા ચોળીને ચીકણું કરી હસ્ત નાંખ્યું
 હવે તાળી પાડો કંપી રે—અર્થોમાં ૦

ખાધુ પીધું ને દાઢયું પાર વિનાનું,
હવે ગુદ બધે થા વિસારી,
પાણી પીને જોખ્યું મુતર ઉપસ્ય તેં,
હવે સમો જાને વિચારી રે—અર્થોમાં૦

હસી હસી આવે મુઘ્યા ઘસી ઘસી કોઘે રૂંધ્યા,
હવે ગુણ શ્રીના ગા વાળી,
કરજોડી કરગર કોડે કમ્બેન્દ્રીઓ માડી,
બધું થયું વાને પાણી રે—અર્થોમાં૦

સૌમ્ય ને જૂઠું કંપનું કોડે કાન સાંભળ્યું,
હવે ભજન મુણ મેલા,
જૂઠું ખાધુ ને એક પીધું જીભલાડી,
હવે શીઠ કાઢે તું ઘેલા રે—અર્થોમાં૦

મુંગધી જોખન પ્રલની મુંઘી ખુમ નાક તેં તો,
હવે ચરણ મુંઘ શ્રીના માની,
આસિંગન સ્પર્શે મુંદર ત્વચા સુખ પામી,
નિદ્રા લે મંદીર મન માની રે—અર્થોમાં૦

જોષ લે જંજાળ જગની જોષ લે જીવન તારું,
જોષ લે ચક્ષુ જરા જીવાની,
ભવદ્વની વહી વાંચી વંચાવું તુજને પ્રેમે,
જોજે થાતી દીવાની રે—અર્થોમાં૦

માયા સિન્ધુમાં ગિન્દુ સંસાર છે આ,
 ગિંચ પ્રતિગિચ વૃત્તિ તારી,
 કેડો મનનો મુકી જ્ઞાનેન્દ્રી કય પામો,
 અંચામાં ચિત્ત પ્રીત ધારી રે—અર્થોમાં૦
 માયાને કાયા સુત ગંધુ જાયા,
 વૈભવને સાલખી મુકી,
 સગા મંચંધી રણુછોડ સ્વારથના છતમાં છાંડો
 અંખે અંખે ગાઓ યુકી રે—અર્થોમાં૦

૭૭

(જસોદાના જાયા ડાહ્યા સુલદાના વીરા રે—એ રાજ.)

કંચન વરણી કાયા માયા મોહીનીની કાચી રે,
 જગદંબા મંભાયા અંખે બહુચરીની સાચી રે;
 દુનિયા દરિયે સંતો તરિયા ધર્મ નીતિ વાંચી રે,
 ચેતો રે—હારે આપણા—કંચન૦
 જૂહી જીવન રીતડી જૂહા જગના લોક,
 જૂહી જગની પ્રીતડી જૂહી પાછળ પોક;
 પડદે રોતા ખાય છે એવો મુઆનો શોક,
 ચેતો રે—હારે આપણા—કંચન૦
 ઘડી હસીને ખેલવું ઘડી આંખમાં રોષ,
 ઘડી ખાતા ખેલવું ઘડી આવે મન દોષ:
 ઘડી મવે ડોલવું ઘડી હાશ સંતોષ,
 ચેતો રે—હારે આપણા—કંચન૦

લોભે જડતી જુતીઓ કોધે જાંતા દામ,
મોહે હાથ ધરી મરો છાતી કુટાવે દામ;
મદમાં માન ગુમાવતા મુખકુ ચાતું શામ,
ચેતો રે—હારે આપણા—કંચન૦

જાણી જોઈને કુચ્છવું જાણી કરવું પાપ,
જાણી કંદે નાચવું જાણી ખાતી ધાપ;
ખત્તા ખાવા ખાંતથી લઈ સ્વાસ્થ્ય ચંતાપ,
ચેતો રે—હારે આપણા—કંચન૦

સમજે તો આ સમય છે સમજે પામે જ્ઞાન,
સમજી શાંતી સાધીને દુર કરને અજ્ઞાન:
વન્દુ રણુછોડ અહુચરી હજી ન આવે સાન,
ચેતો રે—હારે આપણા—કંચન૦

૭૮

(દાસ પરે દયા લાવો રે—એ રાગ.)

વહારે વહેલા આવો રે—મંમાયા અંખે૦
દુઃખીને આમ ન તાવો રે—મંમાયા અહુચર૦
કર્મ પાપની પોડો લાધી,
લવદવ અધન આધી વાધી,
જંજળે નવ ગભરાવો રે—મંમાયા અંખે૦
ધનના ઉંધા કરી ધંધા,
છતી આંખથી અતી મા અંધા,
લોભે લુટી કર્યો આવો રે—મંમાયા અહુચર૦

કામ ક્રોધ મદ મોહો ઘેરી,
 સગલ ઝાલ્યા સૌ કરીઆ વેરી,
 ઝેરી કરી જીંદગી દયા લાવો રે—મંમાયા અંબા૦
 હરતાં ફરતાં કરે પાપો,
 લાજઅની માંહે ધાપો,
 ખત્તા ખાઈ લીધો પાપ દહાવો રે—મંમાયા અહુચર૦
 થયો દુઃખી પશુ જનતુ ન જૂઠું,
 જૂઠે જીવન થયું એકું,
 પટકી શીર વિનવું મયા લાવો રે—મંમાયા અંબે૦
 અની અંધ નવ જોયું સારે,
 મનથી વિચાર્યું ન માંહે,
 કર્મે કુટાઈ થયો આવો રે—મંમાયા અહુચર૦
 ભક્તિ મુક્તિ માં આપો,
 ધર્મે નીતિ દીક્ષમાં રચાવો,
 દેવી દીક્ષ સિન્ધુ કહાવો કહાવો રે—મંમાયા અંબે૦
 વન્દે રણછોડા પાપી,
 નાંખો ભવ અંધન કાપી,
 મારો મા તુજ પર એક દાવો રે—મંમાયા અહુચર૦

૭૫

ધનાશ્રી.

એ ઘડીનો મહેમાન—અહુચર૦
 શા કરે હું ગુણ ગાન—અંબે૦
 ધ્યાન ધરે હું જ્યાં અંતરમાં ત્યાં તું ધરતી ધ્યાન,
 પગ દર્શ ઉતરે પારે તારે આવી દેતી સન્માન—૧

ભજન પૂજન કરી ભેટ ધરું જ્યાં ત્યાં તું કરતી દાન,
 ચોખ્ખા ચઢાવું સોને મઢાવે ખુશ કરી સન્માન—૨
 કોડી મૂકે તો મહોરો આપે ખુશ્ખા લોચન કાન,
 હાંકરી સાકર અપેણ્ય કરતાં મુખ ધરે પદ્મવાન—૩
 જેને જે જોઈએ તે આપે ભુખ્યા ન કોઈ મહેમાન,
 ખૂણે ખોચરે ખોળી ખવરાવે આપી શુદ્ધ ને સાન—૪ .
 જાપ જપુ જ્યાં પાપને બાળી દુર કરે અમાન,
 યાદ કરું કુખતા બળતામાં પ્રકટી બચાવે જન—૫
 શુદ્ધિ બગડતાં પાપ કરંતા આપે તમાચે ભાન,
 બાળકના મન મળી દુર કરતી સુરબી વત્સ સમાન—૬
 દારીદ્રશમની પાપ વિમોચની અંબે કરુંજીનિધાન,
 તારી દયાનો પાર ન આવે ભાવ ભરી ભગવાન—૭
 નારદ કીન્નર શિર નમાવી નિત્ય ચિત્ત ગાતા ગાન,
 લીલા લક્ષ્મી લક્ષ્મ ન આવે રણછોડ હું નાદાન—૮

૮૦

ધનાશ્રી.

બજો મુંઝીનાં દાન—બહુચરી૦

ટજો એ નર નાદાન—બહુચરી૦

ગાલ બળવી ગાળે સલામાં આપું આમ હું ખાસ,
 વખત આવે લેવા જતાં પડે અંતરમાં ત્રાસ—૧
 વગર બોલાવે વચમાં બોલી આપે કંઈને આશ,
 ઉધાડવાનું પાકીટ આવે બગાડી મોં થાય લાશ—૨

ખાનદાની પેઢીની હોય ન બને મોટા ખાનદાન,
 વાતોમાં અધીરાઈ દાખવે કરણી ખર સમાન—૪
 બોલીમાં પકડાઈ ગયા તો ધ્રુજ ઉઠે તત્કાળ,
 ખાય ન જરીએ ઉઘે ન રાતે પડે પેટમાં ફાળ—૫
 ધરની ડુંગી ઐરી પાસે ઐરીના મા શુભામ,
 લુલીને વશ થાતા પસ્તાઈ કરવી પડે સલામ—૬
 ચક્ષુ ન ધરમાં એક પાછનું બહાર બતાવે દમામ,
 વખત આવતાં મેં મંતાડી માયું બણે હરામ—૭
 અણે પાપ બીતરમાં ભરપુર લણે લાલચમાં દામ,
 ભણે જૂઠું નિંદા મન માની દણે શું આડે જામ—૮
 શ્વાન સમા નર ભટકે ઘર ઘર ઘટમાં ભરી અભિમાન,
 કરજોડી દહે છે રણુછોડો ભગવતી ધરજો દાન—૯

૮૧

ધનાશ્રી.

સખી જીવન પરમાણુ—અહુચરી૦

લે લાખેણા લ્હાણુ—અહુચરી૦

જન્મી જાણ્યું જગમાં તેણે માણ્યું કર્મ ઉપકાર,
 મરણુ પણુ તે નરનું ધન્ય છે જોયો દાનનો સાર—૧
 જાતે કમાયો જાતે ખાધું જાતે દીધું દાન,
 પરમારથ ભવ ભાતુ કરીને ગયો પામી સન્માન—૨
 બહાર બખરે હરતાં કરતાં ખુશા ચક્ષુ દાન,
 અંતરમાં અંતરને જોતાં દેતા ખાન ને પાન—૩

આંતરડી રોતી નિરખીને છાના દે ભંડાર,
 હૈયે આંખી પુન્ય અમૃતની વૃષ્ટી કરે હૃદયાર—૪
 જઈ અવરાવે ખાતે રંકને ઉડાડે ધરી પ્યાર,
 આનંદે પંપાળે પિતા સમ ધન્ય વસા અવતાર—૫
 પૂર્વે દીધું આ ભવ લીધું પુન્ય કર્યું છે પ્રકાશ,
 અન્નમ રંકની નાથ ધરી કર ઠાર્યા પેટ લઈ હાથ—૬
 પર ઉપકારે પરજન વહારે જોયા ન દીન કે રાત,
 મૂઠી વાળીને રંક હૃદયને મંત્રોખ્યા ભલી ભાત—૭
 કરી કસાણી જાણ્યું માણી હાથે આવે સાથ,
 આજ કર્યું તે ખરું રણુછોડા કાલનું જાણે નાથ—૮

૮૨

ખેમટો-તાલ દાદરો.

મા તે મા તું કહેવાય—નારાયણી૦

ખીજો વા સંસારનો વાય—પારાયણી૦

આઈ અખીત્ર તું આધાર વિશ્વનો ધરા ઉદક રૂપ તારું,
 ખીજ રૂપે સંસારને ધરતી જીવો કહે મા મા મારું—૧
 અહંમાં હું હું ઇદંમાં આ તું હું તું ત્વંમાં રહ્યો સાર,
 પુરૂષ પ્રકૃતિ માયા આનંદ બ્રહ્મ વિદ્યા અવિદ્યા અવહાર—૨
 રાગ વિરાગમાં ક્રોધ ને કામમાં મોહને લોભમાં સંસાર,
 વૃત્ત નિવૃત્તિ અજ્ઞાન જ્ઞાનમાં આનંદે નાચે થેઇકાર—૩
 જુગ જનેતા જય જગદંબા સાગર ઉદર તુજ માત,
 મનની મનમાં તનની તનમાં જનની જનમાં વાત—૪

રમે જમે ને નાચે કુદે મા કુસ્તી મસ્તી કરે બાલ,
 લહે વહે ને મારે કુદે મા તો પશુ લેતી સંભાળ—૫
 ઘડી ઘડી પગલે ને ડગલે પાપ કરે તો પશુ રોષ ન લગાર,
 લપ્પડ થપ્પડ ને લાતે તમાચે મારી કરે માફ નિરધાર—૬
 બુદ્ધિની દાતા ધાતા વિધાતા ત્રાતા તું મીઠ્ઠી માય,
 મારે ને તારે હારે ઉગારે પારે આવે ન દુઃખ થાય—૭
 મા મા કહી નામ લે જીભપર તારું દુઃખ આ ભવનું જાય,
 જાપ કરતાં તાપ પાપ પ્રજળે અંગા બહુચર સાચી સાચી—૮
 રૂણ ન છોડે મા વિશુ કોઇ મુજ મારે તો મા તુજ એક,
 કરજોડી વન્દે રણુછોડો તારો રાખોને મા મુજ ટેક—૯

૮૩

(નહીં ચીજ કોઇ મળી-એ રાગ)
 ખાડો ખોદે તે પડે—બહુચરી૦
 વાવે - કાંટા તે નડે—ધશ્વરી૦

કરણી તેવી પાર ઉતરણી વાવે તેવું લણે,
 કરશો તેવું ભરશો ખાંતે કહેવત દુનિયા ભણે—૧
 કહેણી જુદી રહેણી જુદી ઘટમાં ઘાટ કંઈ ચણે,
 હાથે કરેલા હૈયે વાગે હણુતાને સૌ હણે—૨
 કપટ ચપટ છે કુડ ધુળ છે ધર્મ જય ઉચરે,
 પાપ તણો ક્ષય દગો ન કોઇનો જય તિકંદન ખરે—૩
 મુખમાં મીઠું બીતર જૂઠું રાખી વાત જો કરે,
 જેવારો જશ રહે ન તેનો જૂઠો પડી જગ મરે—૪

વચન સાકર વેરી મૂર્ખ તે કુણીએ મધ તો ઘસે,
પાપ ફળેતી થાય લોભમાં થુ કહી લોકો હસે—૫
પડદો રાખી પ્રીત કરે જે પડદે હીત તો હરે,
વીત રાખતા પડદે ભરસે ભાણે ધુળ તે ધરે—૬
હેયે તેવુ આવે હોઠે કહેતાં સત્ય સૌ કહે,
દુનિયા દેખે પાપ પુન્ય ને કર્મે જૂતીઓ જડે—૭
ઉચેથી પટકાઢને પડતા દેખાદેખી દડે,
કરજોડી રણુછોડો કહે મા ધાક ન ધરતા ધડે—૮

૮૪

ધનાશ્રી

બહુ તારા ઉપકાર—બહુચરી૦

ગણુતા ન આવે પાર—ઈશ્વરી૦

ખાવા નહોતું ખાવા આપ્યું કરેણા અપરંપાર,
હતી આશ નવ એક તણી મા આપ્યો તે ભંડાર—૧
હતું ન કોઈ વિશ્વમાં મારું કોઈ ન કરે બરદાસ,
અમીદૃષ્ટી અંબાની થાતાં દુનિયા બની ગઈ દાસ—૨
સામું ન જોતું દૃષ્ટી મળતાં આવી કરે સલામ,
ગણુના હતી ન જરીએ મારી કહે હવે આવો આમ—૩
યાદ કરતાં અદૃષ્ય આવી કરતી મા મુજ કામ,
નજર કરી મા મુજપર ન્યાં તે નજર કરે છે તમામ—૪
પારે આવી પાચે પડીઓ આંસુ સાંવી આંખ,
કોડે કર સાહીને ઉડાઓ અંતર પૂરતું શાખ—૫

પાપ તાપને દહન કરીને હરી લીધું અજ્ઞાન,
 આનંદે કર મુકી શીરપર અતર ભરીયું જ્ઞાન—૬
 પૂર્વ જન્મના કર્મો કાપ્યા આ ભવ હર્યો સંતાપ,
 શાંતિ ભક્તિ રગ રગ સીંચી લીધું મનનું મધ્ય—૭
 માની તોલે કોઇ નવ આવે ઘડી ઘડી કરતી માફ,
 ચુંટી ખણીને ચાનક આપે અદ્ભુત તારો ઇન્સાફ—૮
 પ્રથમ જન્મ આપ્યો જનનીએ પછી બતાવ્યો બાપ,
 તાત લઇ કોડે મા કરથી સાડ કરેજ અમાપ—૯
 બાપ બીજે વા જગનો પહેલી મા મીઠી અમૃતધાર,
 અનુભવ લઇ કહે છે રણુછાડો જપો અંબે જયકાર—૧૦

૮૫

ખેમટો-તાલ દાદરો.

આશું મોટાના વ્યવહાર—નારાયણી૦

ખોટો છે અંતે તો સાર—પારાયણી૦

આંખો છે મોટી મૂંછો છે મોટી વાતો મોટી મોટી બાથ,
 મોટાનું જગમાં મોટું બધું છે ખોટો છે પૈસાનો હાથ—૧
 ખોલવું બંગમાં ચાલવું રંગમાં મ્હાલે રહી સંગમાં ખાસ,
 આંટી ધુંટી ડુંટીની અજબ છે શેડ શેડ કહી બનાવે દાસ—૨
 અંતરમાં રેતા હસીને વાત કરે આવો કહી મારે છે લાત,
 લેવાના જુદા ને દેવાના જુદા ખેટા બનીને બને તાત—૩
 હોર હોરે ત્યાં કેર મચાવે કેરમાં વાહ વાહ પોકાર,
 ધરની આપે ન પાઈ બતાવે રૂપીઓ મહોરોની વાત કરે ખહાર—૪

મનહું જુદું ને તનહું જુદું છે જીભ જુદી જુદી ચાલ,
 ઘડીમાં ઘરડા ઘડી જીવાન છે ઘડીમાં નાના બને બાલ-૫
 ઘડીમાં ધર્મ કરે ઘડીમાં પુન્ય કરે ઘડીમાં ખુબ કરે દાન,
 ઘડીમાં ધુમતા મંદીરમાં પ્રીતે ઘડીમાં જય સ્મશાન-૬
 હડીએ ચઢ્યું તે ઓહીયાં કરી દે સોગંદ સુખડી સમ ખાય,
 ગીતા છે હાથમાં ગળામાં માળા આવ્યું જે સ્વાહા થઈ જાય-૭
 આવો કહી આંગળી ઝાલી બેસારે વિશ્વાસ નહાવે નિરધાર,
 મુડીના દરીયામાં કુબડી મારીને મારે મારાને ખુબ માર-૮
 ખપ પડે ખંખેરે સગાને લૂંટી લે સ્નેહીનો સાથ,
 વખત આવે સૂતા વેચી દે બાવળે ભરીને બાથ-૯
 બનેવી રંકના થતા લજવાયે સાળા શ્રિમંતના થાય,
 તમાચા મોટાના વાગ્યા રણુછાડને કોઈ સમાવે ન લ્હાય-૧૦

૮૬

ખેમટો-તાલ દાદરો.

ધ્યાન ધરતાં તુજ ધ્યાન કુંધ આવે—નારાયણી૦
 મન કોણ માઈ આવીને ભમાવે—પારાયણી૦
 નહાઈ ઘોષ સ્નાન કરી બેઠા નિરાંતે માળા ઝાલીને ભાવે,
 જપ જીભહડી જપે હિમંગે મન કંઈ રંગ તો બતાવે—૧
 શાંતિ ધરીને કર્મેન્દ્રી વશ કરી આંખો મીચી પ્રેમ દાવે,
 જાનેન્દ્રી સાથે રકઝક થાતાં કાન કરી સાન તો સતાવે—૨
 હૃદી એકાદશ વશ કરીને નામ ધ્યાન જપતાં તું તાવે,
 આવે ઓગિન્તુ કોઈ ધ્યાન ભંગ કરવા ક્યાં છે ક્યાં છે કહી બોલાવે

સાધી સમયને સાંધી ન્યાં સુરતા ચુંક મુકી પેટમાં દોડાવે,
 વિદ્યો પર વિદ્યો નાંખી સપાટે આમ તેમ ખુબ લડાવે—૪
 ભજન પૂજન હું જાણું ન કાંઈ મંત્ર પાઠ કોણ બતાવે ?
 દયા કરો દીનપર દીનજનની બહુચર આગી લોગી કહાવે—૫
 હવું તે ગયું મા કરમાં રહું ન કંઈ દુઃખીને દુઃખથી દબાવે,
 રાત દીન દુઃખમાં દટાઈ ગયો મા મરતાને મારી રિખાવે—૬
 કર્મ ભૂલ્યો હું ધર્મ ભૂલ્યો હું ભૂખે ભૂલ્યો દયા નાવે ?
 શ્રદ્ધા ને જ્ઞાન જોત જોતામાં ચાલ્યાં મારો કહી કો બોલાવે—૭
 મત્રોને જત્રોની માથાકુટ મૂકી મા મા મા એકમુખ આવે,
 મારી તમાચા કરજેડી વન્દે રણુછોડો જખમારી હાંવ—૮

૮૭

ખેમરો-તાલ દાદરો.

હવે હું બહુ ગભરાયો—હો બહુચરી○
 આમ તેમ ફરે રઘવાયો—હો ઇશ્વરી○
 ન્યાં ન્યાં જઈ ત્યાં જોડા પડે મા ન્યાં ન્યાં જોઈ ત્યાં અંગાર,
 બળ્યો બળ્યો હું રાતદીન ચાઉં શાંતી પામું ન લગાર—૧
 મારે તારે કરી મૂઝો મિથ્યા હું મારે જડયું ન મંસાર,
 હું તું કરી અહંકારે બાજ્યો મા લડી વઢી ખાયો મેં ભાર—૨
 ઉપર છે આભ ને નીચે છે અવની અધવચલટક્યો તારો બાળ,
 સગા બહાસા સૌ થુંકીને ચાલ્યા માથે ભમે હવે કાળ—૩
 ચંડાળ નીચ ને પાપી પુરો છું જૂઠો શ્વસ્યો ને લખાડ,
 કસાઈથી પણ કરણી કુડી છે પાપે આંધી મારી વાડ—૪

જેવો તેવો પણ બાળ તમારો તારો મારો કે ઉગાર,
જીભે જપું છું મા નામ તમારું અહુચર અંબે જ્યકાર—૫
નામ જપ્યા તે મોક્ષજ પામ્યા એવો છે નામ મહિમાય,
અધમ પાપી કોટી ઉગરીઆ તુજ નામની લઈ સાક્ષ—૬
પૂર્વે ને ચાલુ જન્મના પાપો કર્મો હશે મા અપાર,
વિશ્વ વરદાયિની અંબે તું ચર્ણે શર્ણે આવ્યો છું આ વાર—૭
અધમ ઉદ્ધારીણી પ્રજાળી પાપો હવે આ અધમ ઉદ્ધાર,
આંખે આંસુ ભરી વન્દે રણુછોડો વેગે માડી કરો બહાર—૮

૮૮

ખેમટો-તાલ દાદરો.

મૂકે મુરખ નવ લાયરી—નારાયણી૦
બણુમાં ડુકે ન ચઢે પાયરી—પારાયણી૦
એકે પડેલાને જોઈ કહો વૈદડો ઉઠાડું પલકમાં આમ,
મેળી આપે ત્યાં આવ્યો છે જન્મડો દરદી મુઓ રામ રામ—૧
સદ્ગના વ્યાપારે ખાધ ખાઈ મુઓ તોપણ ધીરજ દે દલાલ,
દલાલી ખેવડી ખાઈને હુંત્યો બનાવ્યો હાલ હવાલ—૨
ધરબાર ગીરો કરી કોઈ ચઢાવતાં વકીલ આપે ખુબ હામ,
સમન ગુમાસ્તા બધ્યામાં હારી ખેલીફ માગે લાવો દામ—૩
બહાલામાં બહાલો મિત્ર જે હોય તે નાણાં ધીરી થાય કાળ,
ઈન્જત આબરૂ હુંટે રસ્તામાં સ્વારથની મારીને કાળ—૪
લાડ લડાવ્યા ધરાણા લૂગડે લાડી મારે મેણાં પાર,
મણ્ડીમાં મહાલી આનંદ ઉડાવ્યો પડતીમાં આપે ધિઃકાર—૫

કાળા ધોળા કરી સ્વાર્થને ઝટકે મારી કરીઆ કંઈ ઠાર,
 લુંટી ઝુંટી બધું આપ્યું બેટાને બેટમજી હિડાવે બહાર—૬
 ઉંધા ચતા ધધા મા કરીઆ આંખો મીચી પારાવાર,
 કેના સારૂ બાંધ્યા પાપના પોટલા કોણુ ભોગવશે સંસાર—૭
 જીવાની ગધને દીવાના બનીઆ વીજા પજા છે દેહાર,
 તુટી આમન્યાની લગામ સારી કુંચી ગધ કરથી નિરધાર—૮
 કંચન કાયામાં રોગ ભરાણો લંબાણો કર્મે મંદવાડ,
 હાડ હાડ મુઆ થઈ ગયા ઘરમાં માંજ્યો ભુડો ભંજવાડ—૯
 તારૂં નહોતું તલભાર રણુછોડા તોપણુ કહેતો મારૂં ખાસ,
 હારી જખ મારી કહે છે રણુછોડો કોઈ કરે ન બરદાસ—૧૦

૮૯

ખેમટો.

આશું જગતનો ન્યાય—નારાયણી૦

કોણુ ભુખ્યો ને કોણુ ખાય—પારાયણી૦

પીડાય કોણુ ને પૂજા કરે કો કોણુ આવે ને કોણુ જાય,
 કોણુ બોલાવે ને કોણુ બોલે મા કોણુ જીવે છે શું થાય—૧
 પાપ પથારીમાં રિઆય શેડ જ્યાં બ્રાહ્મણુ મદીર પેડા ખાય,
 એક રૂવે ને બીજો હસે મા કોણુ પુજે ને કોણુ ગાય—૨
 આવણુ મહીને વેચાતા લઇને બ્રાહ્મણુ ખરીદે ધન સાટ,
 પોતે લાડી ને ગાડીમાં મ્હાલે બ્રાહ્મણુ કરે ચંડી પાક—૩

ઉધાયતા કરી હાથ મારી આવે ધર રાતે ઘણો મહારાય,
 પ્રભાતે જાગી પાછાણુ જોલાવી જમાડીને હરખાય—૪
 ગર્વ ધરીને પૈસા વેરે મા આપે ઉમંગે ખુબ દાન,
 પોતે જે કરતાં હોય તે કરતા ડરતા ન દીક્ષમાં નાદાન—૫
 પૈસામાં પુન્યને માનીને ધુમતા જુએ ન દીન કે રાત,
 લંટાય તેટલું લંટે જગતને માને ન ધર્મની વાત—૬
 વેપારમાં જાતે ખાવામાં જાતે પહેરવામાં જાતે તૈયાર,
 લેવામાં જાતે દેવામાં જાતે જાતે ઉડાવે રંમ ખ્સાર—૭
 નામ નારાયણીનું આવે જપવાનું જોલાવે પાછાણુને સાથ,
 દાન ને દક્ષણા આપી કહે વિપ્રને ભરજો પ્રભુ સાથે ખાથ—૮
 ગજબ જુલમ આ અજબ જમાનાનો માને નસત્ય કોઈ વાત,
 પોતાના પુન્ય પાપ પોતે ભોગવવા કર્મ મારે ભાગ્ય લાત—૯
 પૈસાથી આધી ભાવનાની પાસે પ્રકટ નિકટ તારો વાસ,
 નજીક નમનતામાં ગર્વથી દોઢ ગાઉ દુર છે મા તું ખાસ—૧૦
 આંખોમાં દીનતા નથી મુખ વાણી ન ગદ કંઠ થાય,
 પાછાણુ ખેસારો પાઠે સમજવો એમ શું મા રીઝી જાય—૧૧
 પોતાના પંડની ભક્તિને મુખથી પ્રાર્થના જો દીક્ષની જખાય,
 પોતાની વાણીમાં કરે કાલાવાલા તો તો કર્મો કંઈક કપાય—૧૨
 જાંડી મોટાઈ ને મુકા આડંબર દીક્ષની મા જાણે સાક્ષાત,
 કહે છે રણુભોડા અનુભવી જાતે જાતે જપો ભલી લાત—૧૩

૯૦

ખેમરો.

મા મા મુજ અંતર નાદ—નારાયણી૦

પહોંચે બ્રહ્માન્ડે તને સાદ—પારાયણી૦

અનહદ નાદ એ વ્યાપો આ અંગમાં ઓહમ્ સોહમ્ શ્વાસોશ્વાસ,
એ હું તે તું મા અહં બ્રહ્માસ્મિ તત્ત્વમસિ તું પ્રકાશ-૧

નાદ બ્રહ્મ હૌં ધુન્ય હ્રી રહી સત્ય તુહી શત્ત્વ મંસાર,
લક્ષ અલક્ષ્યની જ્યોતિ મહા વિદ્યા માયા શક્તિરૂપ સાર-૨

ચિન્મય ચેતના ચિત્તિ પ્રકૃતિ ચૈતન્ય રૂપ કહેવાય,
માયા બુદ્ધિ જીવ સિવ પ્રતિબિંબ તું સ્થુલ ને સૂક્ષ્મે છવાય-૩

દક્ષિણ ચક્ષુ બ્રહ્મ વામ ચક્ષુ તુહી બ્રહ્મી મધ્ય શિવ વાસ,
શિવા સ્વરૂપે તું સુહાવે પિંડે બ્રહ્માન્ડે મહાકાશ-૪

ધટ ધટ વ્યક્તિ ભગવતિ શક્તિ અંબે તું પ્રકટ માત,
માયા મોહીની સ્વરૂપ સોહીની દુઃખ દોહીની રખિયાત-૫

મંત્ર એકાક્ષરી બ્રહ્મ સ્વરૂપનો બીજ રૂપ છે આમકાર,
શક્તિ સ્વરૂપનો મંત્ર એકાક્ષરી હૌં બીજ છે નયકાર-૬

શાસ્ત્ર પુરાણ ને શ્રુતી વેદાંતનું ગુપ્ત ને મહાગુહ સત્ત્વ,
ભક્તિ મુક્તિમાં મંત્રોને બીજમાં “મા, મા” છે ઉત્તમ તત્ત્વ-૭

મા મા મા અંબે મા મા બહુચર મંમાયા વિસ્તાર,
જાણી પરમાણી જાણીયો રણુછોડો મા મા હિતારે જવપાર-૮

૯૧

(રામઆણુ વાઝ્યાં હોય તે જાણે—એ રાગ.)

એક નામ અંબાનુ જવ દધી તારે,

એક વાર જીએ જપો તો ઉગારે—એક૦

સંસાર આગે જળો જળો નિત્યે મારા મોંધમ માર મારે,
 મુખેથી અંબા મા બહુચર કહેતાં શાંતી દઇ જવ દારે-૧
 વ્યાપારે ખાધ આવીસુઝે નરસ્તો અંધ ખતી અથડાવ જ્યારે,
 શીનો દીવો કરી અંબાને જપતાં રસ્તો ખતાવી ઉઠારે-૨
 અકાળે આવ્યો મંદવાડ કારમો ઐરી ને જાગ જવ બાળે,
 આંસુ જરી આંખ બાધાને લીધી ધન ન થાય કોઇ કાળે-૩
 ચોર લુટારા વગડામાં મળીઆ લૂંટતાં જો નામ માનું બોલે,
 હજારા હજુર મા પ્રકટી નિરંતર બાળને બેસાડે બોળે-૪
 અંમિથી બળતા પાણીમાં બુડતા ઉચેથી પડતા ઉચારે,
 વિષમ વખતમાં વાધ વ્યાધ ડસતાં અંબે બોલે ઝેર ઉતારે-૫
 પીડા નડે બીડ ભાગે નારાયણી જુગ જનેતા આવે વહારે,
 બાકને ત્રીક્ષી હાથપર અંત્રીક્ષ વ્હાલ કરી હેતે ઉગારે-૬
 અંબા ભજત હિંબુ લાજ કોઇની નથી મધ આ જુગમાં વ્યવહારે,
 પામર અધમ કોઈ કોટી અચાવ્યા નામ માનું રાત દીન પોકારે-૭
 આવ્યો રણુછોડો રોતો મા ચરણે શરણું ન કોઇ તેનું ધારે,
 લાજ જશે જગ મારી જરા તો આવશે ન કોઇ તુજ પારે-૮

૬૨

ખેમટો-તાલ દાદરો.

આ શો ધનનો ઉ-માદ—નારાયણી૦

બધી બુદ્ધિ ને જ્ઞાન બરઆદ—પારાયણી૦

ધડીએ ધડીએ મીઠાશ જાય અને આવે જણકાઈ ગુસ્સે કરે વાત,
 જુએ ના કોણુ છે કોની સાથે કરે અપમાન મારીને એક ક્ષાત-૧
 ધનવાન ડાહ્યા ગરીબો મુરખા આ છે મનનો તો સિદ્ધાંત,
 લક્ષ્મીના મદમાં અંધ બનીને ભરે આકાશે ખુબ બાથ-૨
 ઉડે આકાશમાં ઉડ્યુ જુએ છે નીચું ન જુએ દીન રાત,
 હવાઈ વાતો ભવની ભવાઈની સવાઈ સાચખી જાત-૩
 આપેલું તારૂં મા જુએ ન તારૂં સારૂં નરહું કંઈ સાથ,
 હું હું કરીને મહાલે ગગનમાં ઝાલે ન કોઈનો હાથ-૪
 ધર્મ નીતિ ને મારી ધક્કે કાઢ્યા છે ઘરની બહાર,
 જોખન મદનના ચમન બગીચે ઉડાવે રંગનો બહાર-૫
 ચારે બાજુમાં ચારે પગે કુદે ભવ ચારે કરી ચાર આંખ,
 લાડી વાડી ને ગાડી પ્યાલીમાં રાખજો ઈજગત ને શાખ-૬
 આવે છે એક દીન ફરતો જગતમાં જુઓ નીચું ધનવાન,
 સદા વર્મત નથી નથી ઉનાળો ફરતો છે જાંચ રાખો જ્ઞાન-૭
 ઘોડે ચડે ઘોડીઆમાં સનારો ઘોડે ચઢનાર ધસે નાક,
 ધડીમાં રંક રાય રાય રંક થાય છે ધરો દીલે કંઈ ધાક-૮
 જોખન ને તન ધન ઝાંઝવાના નીર છે આવે સાથે ધર્મ દાન,
 પાણીના પુર સમ સાચખી વૈભવ આવી જશે અવસાન-૯
 કાળાના ઘોળા રાતાના કાળા વીણા પડશે તમવાન,
 કરનેડી કહે છે રણુછાડ બળદીયો રાખો ખુસ્તા ચક્ષુ કાન-૧૦

૬૩

ખેમટો-તાલ દાદરો.

જોઈ લે આ ધનના દોષ—અહુચરી૦

અંત્ર વાગે ખહાર અંદર છે પોષ—અહુચરી૦

તન નથી તેનું મન નથી તેનું ધન નથી તેનું જગાર,
આવ્યો તેવો તે ચાલી જવાનો જેવો અંદર તેવો ખહાર-૧
ઉપરથી ઉજળો અંદર મેલો અમલો રહેણીનો કહેણી કાગ,
વચનનો રૂઠો હૈયાનો કુટો સ્વાસ્થનો હુટો જુએ સાગ-૨
વૈભવ ગીરો સાલ્મળી ગીરો ધરઆર ગીરો ગીરો જાત,
છાતી કાઢીને ચાલે અજરમાં વાત કરે મારીને લાત-૩
મૂંછેના આંકડા ઉંચા આકાશમાં રાખી ચલાવે વ્યવહાર,
વિશ્વાસની ગાલી હાંકે દમામમાં સાકર સરાશી વહેવાર-૪
ધરમાં નથી સો ખાતામાં પાંચસો ખેડોમાં નથી હજાર,
લાખોની વાત કરે સાખ અજરમાં કેણુ મણે કલદાર-૫
મકરથી દુનિયા ચલાવે સાલ્મળી ખાધ સાકર ઘી પકવાન,
ખોટલમાં ચાલે હોટલમાં મહાલે ટોટલમાં તાયફા તાન-૬
ખાતામાં ખત છે પત્રમાં પત છે ઇજ્જત અજરે શરાફ,
સરવાળે શુન્ય ને બાકી છે કાલની હુંડી ચીડી કેશ સાફ-૭
જીગર વાધનું મહોકું છે ગાયનું હસી વન્દી કરે વાત,
હડીએ ચડયું તે હોધયાં કરી દે જુએ ન જાત કળત-૮
વાગે બે બાબુ બોલે બે જીભથી બાંધે ઘડીમાં ફરી પાધ,
સંભળી ચાલજો કહે છે રજુછોડો દીલમાં પડી ગયા કલ્પ-૯

૬૪

ખેમટો.

જીવ આ અજ્ઞાન ખેલ ખેલે—ભવાની માં

ધર્મ નીતિ સત્ય નેવે મેલે—ભવાની માં

આ હાથે લીધું આ હાથે દીધું શાખ લખી છે આ હાથ,
 વિશ્વાસ લાણે સ્વાર્થ ભોજનીઆં ખાધાં છે સાથે સાથ—૧
 આંખમાં આંખ મળી પ્રીતિલાક્ષ્ય ગળી લીધાનેદીધા લાખ,
 અધારે ખેડા અજવાળે ઉઠ્યા આમન સામન રાખી શાખ—૨
 નજરે જોયું ને મનકું મોતું છે ખોટાની કરી છે વાત,
 રંગ ઢંગ ઘડી ઘડી બદલીને ખોલે આખર બતાવે છે જાત—૩
 સાથે હર્યા ને સાથે હર્યા છે સાથે કર્યા છે વ્યાપાર,
 વરસોના વરસો ટાઢ્યા છે હેતમાં એક દીનમાં દરઆર—૪
 ખેડા તો ખેસો ખોલ્યા તો ખોલો માણ્યા તો માણી જણો ઠાઠ,
 વાંકું પડે જો વ્યવહારે ઠાંઈ શીખો અનુભવનો પાઠ—૫
 બાંધી તો બાંધી સાંધી તો સાંધી દીક્ષની લાંબીથી જો પ્રીત,
 નભાવી રાખો નિજ શીર સાટે નહીં તો છે વિષ ખચીત—૬
 મારું તારું કરી બાંધ્યા છે પોટલા પાપમાં લૂંટ્યા ભંડાર,
 કોણુ ખાશે ને કોણુ ભોગવશે કોણુ ખાશે જન્મ માર—૭
 ખત્તા ખાધા પણ મત્તા મળી નહીં ગમ ન પડી દીક્ષ નાદાન,
 આંખો મીચીને જાત લાત માખી ખોલી અગાડ્યું ખેલાન—૮
 ગજજ દુનિયા જાદુ છે માયા જાદુનો જૂઠો સંસાર,
 રણુછાડ નામ રૂપ જૂઠું છે તારું જૂઠો જીવનનો વ્યવહાર—૯

૬૫

ખેમટો.

મા તું કેમ ન ઝોળખાય—અંખે !

અંધારે જીવ અથડાય—અંખે ૦

દીકરાને સારૂ જઈએ પરદેશમાં દુન્યા શોધવા કાળ,
 વરને ગોતવા દીકરી સારૂ ગામેતરા ફરીએ આજ—૧
 અળણ્યા ગામના અળણ્યા જીવડા લાગીએ ધરમાં ખાસ,
 અળણ્યા જીવને આપીએ પેટડાં ફરીને ખેતીએ લાશ—૨
 પુત્ર પરિવાર ધરમાં છે લક્ષ્મી સાલ્યખીનો નહીં પાર,
 હેમ ખેમ જાતે સુખી જગતમાં ખાઈ પી ફરીએ બહાર—૩
 નોકર ચાકર ઘેર ગાડી મોટર છે આવીને કરે સૌ સલામ,
 છીંક આવેજો જરા સરખી તો ખમ્મા ખમ્મા આપુ આમ—૪
 અમિ રસોઈ કરે પાણી વરણુ ભરે વાસીદુ વા ઘેર વાય,
 કુખેર ભંડારી હુકમ હિલ્લે લક્ષ્મી આંખે પ્રીતે પાય—૫
 મનથી જે વ્હાય તેને આંખે છોડે છે દીક્ષમાં નથી કંઈ ધાક,
 ફાવે ત્યાં જાય છે ફાવે ત્યાં ખાય છે વિધિ કાઢે નવ વાંક—૬
 વૈભવ ઈંદ્રનો સત્તા છે ઈશ્વરી તોપણ સંતોષ નવ ખાય,
 પર ધરના દુકડા પર ધરની ચાટો ખાઈ ચાટી ખુશી ખાય—૭
 દુનિયાના વૈભવે દુનિયાના સુખડે મા તું જરી ન નિરખાય,
 શાંતિ ન ચિત્તમાં શ્વાન સમ કરતા મુખે ન નામ જપાય—૮
 ભાવીનું પુન્ય પરવારે પલ્લકમાં ચપ્પડ જ્યાં લાગે ત્યાં ત્રાસ,
 રોતા કકળતા નાચતા કુદતા બોલે મા તારો છું દાસ—૯

ધડીએ ધડીએ આંખ આંસુ જરીને કરગરે આડે જમ,
 માફ કરો મા ભગવતી અંબે વંદે આ રંક જીઓ આમ—૧૦
 વિના ચમત્કાર નથી નમસ્કાર દુઃખ વિના નથી સુખ,
 છાતીમાં છીદ્ર પડ્યાં નથી જ્યાંસુધી લાગે ન ભવની ભૂખ—૧૧
 તમારે વંદન ભજન કીર્તન ને ભક્તિ પૂજન નિત્ય થાય,
 ઘણા ગોદા ખાઈ રહ્યો છોડો મુખાં દુઃખમાં દવે અંખા ગાય—૧૨

૬૬

ખેમરો.

આ શું માથાકુટ કામની ?—ખડ્ગચરી૦

અધી વાતો ત્રસારતી ન કામની—૪ શ્વરી૦

જૂઠા જીવનના જૂઠા વ્યવહાર છે દીસે સગાઈ નામની,
 સૌ સોના સ્વાર્થ સૌ સૌને રૂએ બાજી દીસે સૌ દામની—૧
 સગા જ્ઞાતા સૌ ખાવાપીવામાં નિંદા કરે નિજ ધામની,
 જ્યાં સુધી આપીએ ત્યાં સુધી રૂપ સ્વાર્થના સુતને કામની—૨
 પોકા મૂકે લોકો પેટના સાર ચોકા કરે નિજ કામની,
 પૈસાના રાજીઆ પૈસાના છાજીઆ ધનની ધમાલ આ નામની—૩
 પોકાર કરે અંતે પુન્ય ને દાનના ખૂઓ પાડે છે રામની,
 નથી નવાઈ આ ભવની ભવાઈ છે કમાઈ દીનને જામની—૪
 કરણી તેવી પાર ઉતરણી કરી હશે હૈયે હામની,
 હૈયામાં વાગશે હાથનાં કરેલાં ખખર લેશે જામ આમની—૫
 આંખે જોએલું કણુલ કરે નહીં ધાંધલ કરે છે માનની,
 કચકા આવે ત્યાં બેઠને ખોલતાં ધડીઓ ગણીએ જનની—૬

મમતા મૂકીને ભજો અંજો મુખ મરણ સુધારે નારાયણી,
વન્દે કરન્નોડી રણુછોડા નિત્યે કષ્ટ કાપે પારાયણી—૭

૯૭

ખેમટો.

ભાગ્ય તણી બલિહારી—હો બહુચરી૦

હારે પુરુષાર્થજખમારી—હો ઇશ્વરી૦

હું કરું તું કરે આ કરે તે કરે હુંપદમાં સૌ કરે કામ,
હરતાં ફરતાં કરતાં પાછ પડે પણુ લે નવ જીએ તારું નામ—૧
હું હું તું તું આ આ તે તે કરે મુખ હુંપદમાં વહે નકામ,
શોધશોધા કરી દાંતીઆ કરતા હારી કર્મ કરે સક્ષામ—૨
કર્મ કરે તે કોઈ ના કરશે ફરતા ગુમાને નાદાન,
દોડી દોડીને અધવચ પડે પંથ હાય વૌચમાં બેભાન—૩
નારાયણી જે કરે ખરી તે માને કર્મવાદી વાત,
પુરુષાર્થવાદી કહે હું કરું ખરું તે જીએ બકી મારે ભાત—૪
પુરુષાર્થ બળમાં સામીલ કરે જો દૈવ બળને મા લગાર,
આગળ વધે આ દુનિયામાં પુરુષાર્થ વાહ વાહ કહી પોખાર—૫
આવી અભિમાન હુંપણુથી અંજો માનો અનુભવી ખાસ,
ભગવતી પરાયણુ અપર્યુ કરો કર્મ તો તો સફળ થાય આશ—૬
વિધાત્રી ભાગ્યની ધાત્રી જીવોની સુખદુઃખ કરમાં લગામ,
પ્રથમ બન્યું પ્રારબ્ધ તમારું પછી શરીર બન્યું ધામ—૭
આમળ વધો વ્યવહારમાં દોડી માનો એ પુરુષાર્થ સાચ,
ડોકર વાંચે અશુચિન્તવી પ્રારબ્ધ એ અંજો બોલો નાવે આંચ—૮

ઠોકર વાગે કે અટકો અધવચમાં અંધ પડે જ્યાં વ્યવહાર,
દૈવબળ માનો રણુછોડ ત્યાં તો માને સંભારે કામ પાર—૬

૯૮

ખેમડો.

આ શો દુનિયાનો ખેલ—નારાયણી૦

સૌ સૌનો નોંખો છે મેળ—પારાયણી૦

બાપ સાથે દીકરાને અને નહીં અને નવ નારીને નાથ,
અંજળ ગળળ રંગ સૌના સંસારે આવે સૌ બાથબાથ—૧

દીકરીને માતાના ઢગ વિલોકો ઘરમાં અને ન ઘડી એક,
મા બાજે દીકરાને દીકરો મારે મા કંકાસમાં રહે ન નેક—૨

ચોખ્ખા ચુલે ચઢે સૌ સૌના નોંખા ચોકા જુદા થાય નિત્ય,
આંખો મીચી અંધારે હુંડાતા કુટાતા કહી કહીને પ્રીત—૩

રાંધી રસોઈમાં ભાણુના અંતર નંદ ભેજો દીસ ખચીત,
ભાણુનો અંતર નાણુમાં પેડો નાણુનો બહાણુ વહે નિત—૪

બાપ ચોરે ને દીકરો ચોરે માતા ચોરે બધું ડીક,
છૈયા છોકર બેન બાણુજી ચોરે રાખે ના પ્રભુની બીક—૫

ધોળે હી અંધાર માનીને માને જગત આંધળુ ભીંત,
હુંડી ઝુંડી ભરે તીજેરીમાં બધું કુચી રાખે કમર નિત્ય—૬

ઘંટીના દાવ સો સાથે વ્યવહારે ઘંટાનો વાગે એક દાવ,
અભિ ખાતો ઘર ખાતર પડે કં ચોરી કરી મારે ધાવ—૭

સાંધામાં વાંધા વાંધામાં સાંધા વાંધે વ્હાલા મુકે પોક,
સાંધામાં ત્રંધાયા મામા ને કાકા બંધાયા થોકના થોડ—૮
ભુંગળ વિનાની ભવાઈ નિરખો ભવની વહી વંચાય,
રાજ કરાજીથી સુણો સુણાવો લાલચની સાકર વહેચાય—૯
સફર મુકેલા અફર ઉડે કાં છુડે નાણાં હાય બાપ,
હાથ ધરીને રણુછોડ રહેતા પૂર્વનાં પ્રગલ્ભાં પાપ—૧૦

૧૮૮

ગરબો.

અક્ષમેલી દેવી અંબિકાને જ્ઞાણથી વધાવું રે,
ઉરની અંદર મંદીર કરાવું ક્ષેમ કલ્યાણીને પ્રેમથી પધરાવું રે—

ચંદન શ્રદ્ધા ચર્યાએ પ્રેમ પુષ્પની માળ,
સ્નેહ સુગંધી અર્ગળ સ્વીકાર દેવી દયાળ.

મનરૂપી મ્હોર મુકું મુખ આગે મા ચરણે નમાવી શિવ રે,
પદ ત્રિપુ મહિષ અળ બળી આપું આનંદી છો આશિષ્ય રે;
સેવાનો મેવો નીતિ નૃત્ય સંગીત દીપક જ્ઞાન દીનિશ રે,
શ્રિક્ષણ ફેફળ કુમકુમ અક્ષત ચુંદડી ચીર ચઢાવું રે—૧

ત્રિભુવનજનની તારણી ત્રિપદા ત્રિગુણાતીત,
અચળા આઈ અપરાજિતા આનંદી અવદીત.

કૃપા કટાક્ષથી કષ્ટ નિવારો શક્તિ તમે સુરતાજ રે,
આપો અભય વિજ્યા વરદાયીની જ્ઞાતા ગરીબનિવાજ રે,
ચાચર તારે પુનિત પારે આનંદથી નિત આપું રે—૨
(પિતા પ્રસાદી.)

૧૦૦

ગરબો.

(પુનમ ચાંદનીના ગરબાનો રાગ)

મંગળવદની સખળ સતી આરાસુરી રે,
જેનું ધ્યાન ધરે છે ઈન્દુ ઇન્દ્ર મહેશ,
એવાં અક્ષમેલી અંગ્યાને નિત્ય આરાધીએ રે—૧

ખળદળ છેદન ચંડીકા ચાચરની રમનાર,
આનંદ આપ્યા અમરને પ્રભુતા તારી અપાર.

માર્ગે મહાપાસુર અસુર અસી કરે ધારીને રે,
રોળ્યા ચંડ મુંડ મહારાક્ષસ દર્પ ઉતારીને રે;
નિવારી શુંલ નિશુંલ પરાક્રમ કીધું પ્રકાશ—૨

નેતિનિગમ ભણે તને અકળ અલૌકિક રૂપ,
પાર ન પામે રૂપિ મુનિ ભદ્રા અનંધ અનૂપ.

વિજ્યા વાઘવાહની વિમળા છે વરદાયની રે,
કંપે ક્રોધે કાળ કરાળ કુમનિ કાત્યાયની રે;
પામે સુખ શાંતિ સેવાથી તારા દાસ—૩

સાવિત્રી રાત્રી પાર્વતી પદ્મા પુરણ કામ,
એક સ્વરૂપ ગુણ કર્મથી પજાં જીજ્ઞાસાં નામ.

બહુચર કાલી તું કૌમારી તું વાઘેશ્વરી રે,
ભોગી ભદ્રા તુંજ ભવાની તું સર્વેશ્વરી રે,
પુરો મહાસુખરામ તણા મનનો અભિલાષ—૪

૧૦૧

ગરબો.

(પુનમ ચાંદનીનો રાગ)

જય જય બલિહારી વારી હું બાહી બહુચરી રે,
મા તું નારાયણી પારાયણી પુરણ કામ,
જાણે જગત જનુની તું તો તન મનની બધી રે—૧

અંતર જાણે અવનીમાં અંતરની અભિરામ,
અંતરની પુરી કરે ત્રિપદા આડે ભ્રમ;
અવિચળ પદ દાતા ભક્તોની ભાવક ભાગતી રે,
દેવી દાનવ દહની જગમાં જ્યોતી જગતી રે;
જોતી જગત ચરાચર જેસી જોખે દામ—૨

દુઃખ દળાદર સમની સદા હરે તિમિર અશાન,
જન્માંતરના કાપતી કર્મ પાપ અભિધાન;
હિન્નવશ યશવાળી આધાર ધરા આશાપુરી રે,
ભ્રમપૂરણા દુઃખચૂરણા મદહરણા મા તું સરી રે;
બ્યાપી સચરાચરમાં જળ સ્થળ કરી નિવાસ—૩

નારદ શારદ શેષ તે ગુણની ગીતા ગાય,
પરમેષ્ટી પુજન કરે શિવ વિષ્ણુ પદ સ્થાય;
ચરણે જાણે સિદ્ધિ નીદિ નવ સર્વ નામતી રે,
માના કમલ વલ્લભી કાન્તી સૂર્ય લગ્નવતી રે;
મહામુખ મિશુમે હરીઓ વિશ્વ સકલો નાસ—૪
(પિતા મમતાથી.)

૧૦૨

સાસડો.

(સખી વિરહી જનની પીડ-નો રાગ)

ભાગે ભક્તોની ભિતર ભીડ ભવાની ભોળી ભાગે છે,
રંક પામરની હરવા પીડ રાત દીન જાગે છે—૧

જાણી અંબા અંતરની વાત દયા દીક્ષ આણે છે,
હોય રાત ત્યાં કરે પ્રભાત જાત ભાત જાણે છે—૨

કામ નથી વાણી તણું મન ગો થાયે શાન્ત,
નામ નથી રૂપ રંગનું ભાગે ભવની બાન્ત;
રહી અદસ્ય ભાવિ દાવ જાતે માપે છે,
દયા દીક્ષમાં ભરી છે અગાધ પાપ દાવ કાપે છે—૩

મા તે મા છે વિશ્વમાં દીક્ષ સાગર હરિયાવ,
અમી વૃષ્ટિ ભરી દૃષ્ટિમાં બક્ષે જીવન લ્હાવ;
દેવી નિરંજની નારાયણી શ્રુષ્ઠી સુજાવે છે,
રંક રંજની છે પારાયણી લીલા નીરખાવે છે—૪

શક્તિરૂપે રહી જીવમાં શક્તિ કરાવે કામ,
જીવમાં જીવ પેદા કરે શક્તિ જલમાં સૈન્દ્ર્યમ;
શક્તિ મુક્તિ ભક્તિ સંસારમાં બહુચર-કહાવે છે,
જીવન ભુક્તિ નિતી રણુછાડ અંબા સુદાવે છે—૫

૧૦૩

ખેમટા.

કોને ખબર છે કાલની—અહુચરી૦

કાળ ન ચુકે કો કાળની—અધરી૦

બહુ ડાળ્યામાં બહુ દરદ છે મરણ તણી પળ જુરી,
સમજ સાનમાં મમતા મુકી મળે આવી ગઈ છુરી—૧

અમર જાણે તું અવનીમાં નથી મરવું કો કાળે,
બળી ગયા-તુજથી બહુ બળીઆ કાળ તણી ઘટમાળે—૨.

રાજ્ય કુલકરણ કુચોધન પગ જેના પાતાળે,
હીરણ્યકશ્યપુ કંસ જરામંથ ગિરિ ઉલ્લાસે કાળે—૩

જોખન મદમાં નવ કંઈ જાણ્યું છટાયા જાંનળે,
આભાં ઉડળમાં લીધું છે એવું જૂતવત સૌને લાળે—૪

ખાંચ ખુંચ સંસારની સમજીને ખેલ્યો ખટપટ બહુ ખેલે,
દુનિયામાં કહેવાયો ડાહ્યો માન મમત નવ મેલે—૫

ધન મેળવવા ઘણુંએ ધાયો નોકર ચાકર છે ડેલે,
ધેર દિવનો વૈભવ મુકી બસો કરતા રામ લે લે—૬

નાના ને મોટા ખુલ્લા રાખી હાથ ખપ્યા સૌ કાળને ગાળે,
કહે છે કુણુછાડો ગણના શી તારી બહુ જીવીને જીવ બાળે—૭

૧૦૪

ખેમટો.

જ્ઞાન મુરખને ન થાય—નારાયણી૦

દેતાં પોતાનું હોય જાય—પારાયણી૦

આચાર વિચાર સંસ્કાર નથી હોય ક્યાંથી ત્યાં જ્ઞાન ગૃહાય,
 મન્ય જોગી બગ મુક્તાશ્રણે ચિત્ત વિષે કેમ ચહાય—૧

જ્ઞાન જરે જ્ઞાનીના ઘટમાં અજ્ઞાને ઉલટી થાય,
 મધુદ્ધ મુધારસે સૌને ગમતો ખર તે ખચિત નવ ખાય—૨

જેગો મંદકીનો મુખનારો દૂભે ન રીઝે કહાય,
 પૂર્વ તણુ સંસ્કારના બળથી ખેમનું પાન કરાય—૩

ધનના કીડા સૌ ધનમાં મરતા ભક્તિ ન કહી કરાય,
 અંધ વિષયના વિષયે સહતા વિષય વિષે મરી જાય—૪

માયા અજ્ઞાનમાં માને સૌ મિથ્યા ધર્મ ન હોયમાં જાય,
 એક ઘડી પગ વાળી ન કરતા અંબા ન મુખે જપાય—૫

ડગલે ડગલે ખત્તા ખુબ ખાતા સમજે ન ચિત્તમાં જરાય,
 વિવિધ વિપત્તિથી હોયારે બહુચર તોષણુ મિથ્યા અવાય—૬

સંત સમાગમમાં પુર્વના પુન્ય બળે સંગત રંગતમાં રંગાય,
 ધણુ ખત્તા ખાઈ રહ્યોછાડ કહે છે એના એ રહેતા સદાય—૭

૧૦૫

ખેમટા.

સત્ય નિરંતર તરે—મહુચરી૦

જૂડા જગમાં મરે—દાશ્વરી૦

અસત્ય તાણું સુખ આંખ જુએ પશુ રિચર થઇ ના ફરે,
 ઉસટા જન અપરાધી બનીને નફટ નફમાં મરે—૧

ચાર ઘડીનું ચાંદરાણું મા એથી અર્થ ન સરે,
 મૃગજળ માયા અફળ અસત્યની લંપટ લાસ્ય ધરે—૨

પ્રપંચનું જર જવાહિર જનને જીવતાં લગી ના જરે,
 વ્યર્થ હસાવી સત્ય રડાવી સુખ પથે મંચરે—૩

એમાસે ઉભરાય સરિતા પુણ્ય ખીણી મદ ધરે,
 ગયો કાળ ગતિ લાંચ બનીને મુખાન નિજ પરહરે—૪

નળ નૃપતિ પૂર્વે દુઃખ પામ્યો ત્રુડ્યા હરી અવસરે,
 પુનર પાટ પામ્યો પોતે પશુ વન વેડયું પુષ્કરે—૫

અનહદ દુઃખ વેડયું હરિશ્વરે કામની વેચી કરે,
 વિશ્વામિત્ર વિવાદે હાર્યો કરગ્નેડી કરગરે—૬

વિશ્વ વિષે વિશ્વાસ ધરી જન જે સત્ય ધારી ફરે,
 અવિચળ સુખ સજ્જીવ કહે પામે વેદ વચન—૭

:૧૦૬

ખેમરો.

દુનિયા આ કેમ બદલાણી—નારાયણી૦

કર્મની ગતિ નવ જાણી—પારાયણી૦

એનો એ હું છું એનું એ ઘર છે એની એ ઘરમાં નારી,
 એના એ હૈયા છોડર વસ્તાર છે જુદો વ્યવહાર બલિહારી-૧
 એના એ જ્ઞાણ એના એ સગા છે એના એ મિત્ર સુખકારી,
 એનો એ હું ને એના એ મારા પશુ અગ્નિ ઝરે આંખ કારી-૨
 ખોખે ખવરાવ્યું માગ્યું ધરાવ્યું ચોર્યો ન જીવ કાંઈ વિચારી,
 હવે બોધાવતાં લાજ આવે છે પૂંઠ બતાવે શીટકારી-૩
 વૈભવ જતાં ઓશિયાળો હું છું ભલે બન્યો રંક લીખારી,
 સાબળી ફૂલી તો મારી ફૂલી છે નથી તેમને પડી કંઈ મારી-૪
 ખાધું પીધું સાથે હોર ઉડાવી દોડાવી ગાડી જડી સ્વારી,
 વરસોના વરસો આનંદ બોગવ્યો માથે પડતા લાગ્યા દુર મારી,-૫
 લીધી ન પાછ એક માગું ન પાછ એક છતાં શરમાતા અવિચારી,
 સવાર સાંજે સાથે ફરતા જે નથી મળતા મહીને પ્રીત ધારી-૬
 આવો આવો કહેતાં મુખ મલકાતું હવે આંખ મીચે મન મારી,
 આશું થયું મા શું શું ગયું મા ચાલી આઘાતી હુંસિયારી-૭
 એનો એ હું મા તેજ હતું તુજ બધી લીલા હતી બહુચર તારી,
 છત્ર ને શરણું શિરપર છાજે રાજે અંબાં ઉરમાં મારી-૮
 બૂલ્યો હું ભવમાં ભૂલી તું મુજને બન્યો છોડ કછોડ જખ મારી,
 ખાતા કુમારો કોઈ કાળે ન થાય મા નમે રૂઝુછોડ તમામ મારી.

૧૦૭

(ધનાશ્રી ૬૫)

ક્યાંથી આવ્યા ને ક્યાં જઈશું—અંખે.

કેના છીએ ને કેના ચઈશું—અંખે.

કંચન શી કાયા કંચનની માયા છતમાં છાંડી હવે ક્યાં રહીશું,
સગાને જ્ઞાલા બાલગોપાલા માંડીને વાડી ક્યાં સહીશું—૧
રનેહી સંબંધી મિત્રો સાથી મુકીને હાય ક્યાં વસીશું,
પિતા ને માતા ભગની ને બ્રાતા મુકીને સાથ ક્યાં ખસીશું—૨
સુંદર હવેલી સુંદર નવેલી નારી મુકીને ક્યાં સુઈશું,
લક્ષ્મીના દાવા જોખનના સ્લાવા મુકીને આવા ક્યાં મઈશું—૩
હું ને તું તારું ને મારું તરછોડી હાય મૂંઝે મોઢે ક્યાં બઝીશું,
છાતીના અંધ ના છુટે છું અંધ હા તેડું આવ્યું કેમ ચૂકીશું—૪
ગાડીમાં ભમતા લાડીમાં રમતા જમતા મિષ્ટાન આ થયું શું,
છાતી કાઢીને આંખ ફાડીને ફરતા હરતા બધું ગયું શું—૫
કાળ કપાટે પડીઆ સપાટે બિછાને બેલાન બન્યું શું,
દેહમાત્ર તુટ્યાં અંગઅંધ છુટ્યાં જમડે લુટ્યા હવે રહ્યું શું—૬
જ્યાંથી આવ્યા ત્યાંજઈશું નનામીમાં સુખે રમસાનમાં પડીશું,
કોઈનાં નથી ને કોઈનાં ન મઈશું સગાં રોતાં જોઈ રહીશું—૭

હાથે કર્યું ન કંઈ સાથે આવી ન ખડું કમું જૂલીઓ હાજરીશું,
 પુન્ય ને દાનમાં સમજ્યો ન જ્ઞાનમાં ધુમ્યો ગુમાનમાં લડીશું—૮
 મિથ્યા વ્યવહાર આ મિથ્યા સંસાર આ મિથ્યા બ્રમણમાં ભગીશું,
 માઈ છે મિથ્યા મિથ્યાની હત્યા માથે વહેરીને ધુમીશું—૯
 મારા ન સારા કદી ન કહેશે ન્યારા સૌ નરકે સડીશું,
 બાજી સંસારની રણજોડ આવી સમજી તૈયાર કર શ્રદી શું!—૧૦

૧૦૮

ગરબી.

આનંદિ આવો અખાને ગાવો

આજ અદ્વૈત દ્વૈત બ્રહ્મ એક છે ।

નામ બુદ્ધ અને રૂપ બુદ્ધ પણ

કામ સમસ્ત નામ એક છે—૧

બ્રહ્મા ને શિવ એક વિષ્ણુ ને શિવ એક

બ્રહ્મા વિષ્ણુ ને શિવ એક છે,

એકજ બ્રહ્મના કાર્ય તો ત્રણ છે

ત્રણમાં કારણબૂત એક છે—૨

સૃજે તે બ્રહ્મા પાળે તે વિષ્ણુ

સંહારે શિવરૂપ એક છે,

એકજ બ્રહ્મને વિધિ કહો કાં હરી

કહો કાં શિવ કહો અતિ સૌ એક છે—૩

જૂજવા જૂજવા નામ ને રૂપ છે

પશુ નામ રૂપમાં કામ એક છે,

ઘટ ઘટ અક્તિ ભક્તિ પ્રમાણે

જુક્તિથી જોળખે એક છે—૪

શિવ કરે તે શંકર આનંદ રૂપ

અક્ષય આદી બ્રહ્મ એક છે,

પિંડે બ્રહ્માન્ડે જોયર અજોયર

ઓહમ્ સોહમ્ શિવ એક છે—૫

જોત્યન પ્રાણીન વહન શક્તિ આસ

જ્યોતિ ક્ષારૂપ એક છે,

છડા પિંગલા સપુષ્પા મહાવિદ્યા

બ્રહ્મ વિદ્યા ચેતના એક છે—

સરસ્વતી મહાલક્ષ્મી મહાકાલી

માયા આનંદ શક્તિ એક છે,

બ્રહ્મા સરસ્વતી લક્ષ્મી વિષ્ણુ ને

મહાકાલી શિવરૂપ એક છે—૭

ચિત્તી ને ચેતના માયા ને પ્રકૃતિ

મંમાયા રૂપે એક છે,

બહુચર મહાલક્ષ્મી અંબા મહાકાલી

માતા સ્વરૂપે એક છે—૮

અદૈત આનંદ બ્રહ્મ શિવ ભવાની

શક્તિ પ્રકૃતિ એક છે,

કરબોડી વન્દે રણુછોડ નિત્યે

માયા ને બ્રહ્મ સૌ એક છે—૯

॥ ॐ ॥

શ્રી ભગવતીની
પરમ કૃપા અને આજ્ઞાથી
શ્રી ગીત માળા

સંપૂર્ણ થઈ.

આરતી.

(પિતા પ્રસાદી)

જય મહિષાસુર મર્દીની જય અંબે દેવી—માં
તેત્રીશ કોડે શેવી સુખદાતા એવી !

જય જય જય દેવી—

અનેક રૂપે માત માયા વિસ્તારી—માં
શક્તિ સદા સુખકારી ભગવતિ ભયહારી—જયં
ત્રિભુવન તારિણી તુજ જય જય જગજનની—માં
સર્વાન્તરની જાણે આશ પુરો મનની—જયં
પાંગુળની પ્રતિપાળ અંબા અસુગરી—માં
શુંભ નિશુંભ વિદ્યાયા અકળ કળા તારી—જયં
ત્રિભુવન કેરે તત્ત્વ ત્રિપદા ગાયત્રી—માં
શિવ શિવા હરી લક્ષ્મી બ્રહ્મા સાવિત્રી—જયં
એક રૂપ નહીં લિન મંમાયા મોટી—માં
વિશ્વંભરી શ્રી વિજ્યા વિજય કર્યા કોટી—જયં
આરતની આ આરતી ઉર અંગિકારી—માં
બાળક ગણી મહાસુખને ભવ દંધાલે તારી—જયં

સ્વર્ગસ્થ પિતાશ્રી

મહાસુખરામ નરભોરામ કવિ,

આરભી.

—૦૦૦૦૦૦—

(પિતા પ્રસાદી.)

ઠંકારેશ્વર શંભુ જ્ય મંગળ રૂપા—શિવ૦

આદી અકળ અનુપા સકળ જૂવન જૂપા—૦

હર હર હર મહાદેવ—૦

વિમળ વિકાર રહીત વિજયી વિશ્વેશ્વર—શિવ૦

શયાંક શેખર શંકર ધુર્જટી અચળેશ્વર—હર૦ ૧

સદાનંદ સુખકંદ જ્ય જગદાધારા—શિવ૦

અજર અમર કર તારા લયહર ભાર્તારા—હર૦ ૨

નેતિ નિગમ પુકારે પ્રભુતા પરમ પ્રભુ ધારી—શિવ૦

સર્વ શક્તિવત્ સ્વામી મહન ગતિ તારી—હર૦ ૩

કાળ તાગુ પણુ કાળ દયાનીધિ દેવા—શિવ૦

કર્તુ અકર્તુ અન્યથા કર્તુ છો એવા—હર૦ ૪

ધિમિક્રિતિ ધિગિધિન ધિનધિન ધિન મૃદમ મધુર વાગે—શિવ૦

ધિગિત ધિગિત ધીગીતતથા આનંદ ઉરમગે—હર૦ ૫

ડમરૂ ડિમ્ ડિમ્ ઝરઝર ઝઝરી ઝાઝર નાદ કરે—શિવ૦

ધિક્તામ ધીધીકીટ ધુમકીટ થેધથેધ મોદ ભરે—હર૦ ૬

જ્યોતીર્ભય જગદીશ વંદન કરૂં ઇશા—શિવ૦

મહાસુખ મુક્તિ પદારથ લો ચરણે શીશા—હર ૭

સ્વર્ગસ્થ પિતાશ્રી

મહાસુખરામ નરભેરામ કવિ,

॥ જય અંબે ॥

વિદાયગીરી.

૫૬.

આવ્યા આનંદે અમે ચાલશું—જય અંબે અંબે !
 માલ્યા દુનિયામાં હવે હાલશું—જય અંબે અંબે !
 બોલ્યું ચાલ્યું ન દીલમાં આણુજો—જય અંબે અંબે !
 ભાવિના સુખ ભવમાં માણુજો—જય અંબે અંબે !
 માયાના બંધ લાગ્યા બધ રૂ—જય અંબે અંબે !
 છેવટના છુટયા રે સંબંધ રે—જય અંબે અંબે !
 સાથે બેઠા તો બેસી જાણુજો—જય અંબે અંબે !
 સાથે ઉડ્યા તો ઉડી માણુજો—જય અંબે અંબે !
 સાથે તૂક્યા તો તૂડી જાણુજો—જય અંબે અંબે !
 સાથે રૂક્યા તો રૂડી માણુજો—જય અંબે અંબે !
 સાથે ખાધું તો ખાઈ જાણુજો—જય અંબે અંબે !
 સાથે પીધું તો પીને માણુજો—જય અંબે અંબે !
 સાથે વસીઆ તો વસી જાણુજો—જય અંબે અંબે !
 સાથે હસીઆ તો હસી માણુજો—જય અંબે અંબે !
 ધંધા કરીઆ તો કરી જાણુજો—જય અંબે અંબે !
 અંધા બનીને ગંધ ન માણુજો—જય અંબે અંબે !
 જૂઠી કાયાને જૂઠું અંગ રે—જય અંબે અંબે !
 જૂઠી હાયાને જુઠું શ્રંગ રે—જય અંબે અંબે !

જૂઠી બૈરી ને જુઠા બાળ રે—જય અંબે અંબે !
 જૂઠો સંબંધ ને જૂઠું વંદાસ રે—જય અંબે અંબે !
 જૂઠી આ જગતી જંગળ રે—જય અંબે અંબે !
 જૂઠી જગ આળ પંપાળ રે—જય અંબે અંબે !
 દુનિયા છે જનકુ માયા ખેલ રે—જય અંબે અંબે !
 જૂઠા છે માનવી મનના મેલ રે—જય અંબે અંબે !
 જૂઠી સંસારીઆની પ્રિત રે—જય અંબે અંબે !
 જૂઠી વ્યવહારની સૌ રીત રે—જય અંબે અંબે !
 સાચું નારાયણીનું નામ રે—જય અંબે અંબે !
 શક્તિરૂપે કરતી કામ રે—જય અંબે અંબે !
 શક્તિ હરતી કુપ્ત તમામ રે—જય અંબે અંબે !
 શક્તિ જતા સૌ રામરામ રે—જય અંબે અંબે !
 બોધ્યું ચાહ્યું કરજો માફ રે—જય અંબે અંબે !
 હુડીથી દીલકુ ટરજો સાફ રે—જય અંબે અંબે !
 મંડી પ્રપંપ બોલો નામ રે—જય અંબે અંબે !
 વસા મિત્રને રામરામ રે—જય અંબે અંબે !
 દુનિયાને છેલ્લી સલામ રે—જય અંબે અંબે !
 રણુછોડો જાયે નિજ ધામ રે—જય અંબે અંબે !

જય અંબે ! !

(મારા મુંઝારાના સખત મંદવાડના પ્રસંગે બનાવ્યું.)

સમાપ્ત.

શ્રી ચૈત્રી અને આષાઢી પુનમના પ્રસંગે
શ્રી બહુચરી અને શ્રીજગત અંબા ભગવતીની

— ઝાંખી કરાવનાર —

શ્રીમાન સ્નેહી પરમપ્રિય મિત્રશ્રી
પોપટલાલ લોગીલાલ વસાની
તમામ મનકામના શ્રી ભગવતી પરિપૂર્ણ કરો.

॥ હાહરો ॥

ધર્મ નીતિ ભક્તિ ભરો, હરો તિમિર અજ્ઞાન;
વાસ કરો મા હૃદયમાં, આપો અંતર જ્ઞાન.

શ્રી રસ્તુ ! કલ્યાણમસ્તુ ! શુભં ભવતુ !!
શ્રી બહુચરી વસાનું કલ્યાણ કરો !!

એજ આ

દિન વિપ્ર કવિનો આશીર્વાદ । ।

લી.

સ્નેહાધીન,

રણછોડ મહાસુખરામ કવિ.

